

I. BEVEZETÉS

2010. márciusában készítettük el pedagógiai programunkat, meghatároztuk pedagógiai irányelveinket, célkitűzéseinket, kijelöltük az elvégzendő feladatokat. Bár az alapvető célok, feladatok nem változtak, mégis szükségessé vált, hogy felülvizsgáljuk intézményi dokumentumunkat.

Ennek okai:

1. A közoktatás területén elfogadott törvények, s az erre épülő rendeletek előírják, hogy 2013. augusztus 31-ig felülvizsgáljuk és átdolgozzuk pedagógiai programunkat, mivel módosult a kollégiumi nevelés országos alapprogramja, megjelent az **59/2013.(VIII.9.) EMMI rendelet**.

2. Egyéb jogszabályi változás:

A **Nemzeti alaptanterv** kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló **110/2012.(VI.4.) Korm. rendelet** tartalmi iránymutatásként szolgál a kollégiumok pedagógiai programjának elkészítéséhez, meghatározza a kiemelt fejlesztési feladatokat. A pedagógiai programnak meg kell valósítania a Nemzeti Alaptantervvel való koherenciát. A Nat. a köznevelés feladatát alapvetően a *nemzeti műveltség, a hazai nemzetiségek kultúrájának átadásában, megőrzésében, az egyetemes kultúra közvetítésében, az erkölcsi érzék és a szellemi-érzelmi fogékonyság elmélyítésében jelöli meg*. Feladata továbbá a tanuláshoz és a munkához szükséges képességek, készségek, ismeretek, attitűdök együttes fejlesztése, az egyéni és csoportos teljesítmény ösztönzése, a közjóra való törekvés megalapozása, a nemzeti, közösségi összetartozás és a hazafiság megerősítése.

Célja továbbá, hogy a családdal együttműködve cselekvő elkötelezettségre neveljen az igazság és az igazságosság, a jó és a szép iránt, fejlessze a harmonikus személyiség kibontakoztatásához szükséges szellemi, érzelmi, erkölcsi, társas és testi képességeket.

Figyelembe kell venni a **2011. évi CXC.** törvényben megfogalmazott változásokat. A működést szabályozó **20/2012.(VIII.31.) EMMI rendeletet**, valamint a **326/2013.(VIII.30.) Kormányrendeletet**.

3. Intézményünk a 2008/09-es tanév kezdete óta két telephelyen működik. Attól a tanévtől kezdve megváltoztak a tárgyi és személyi feltételek a kollégiumon belül. Akkor a pedagógiai programunkban megfogalmaztuk az egyes telepegyesületekhez kapcsolódó feladatokat is.
4. Mivel a 2000/2001-es tanévtől részesei vagyunk az Arany János Tehetséggondozó Programnak, kollégiumunkban ez évtől nevelünk „aranyos” diákokat. Ezzel elősegítjük a hátrányos helyzetű társadalmi rétegekből érkező, tehetséges gyermekek felkészülését egyetemi, főiskolai továbbtanulásra. Az Arany János Tehetséggondozó Program 2006-ban emelkedett jogszabályi szintre: Miniszteri Rendeletben jelölték ki a Program feladatait. A kollégiumi nevelés országos alapprogramjának módosítása pedig elvárja, hogy az Arany János Tehetséggondozó Program kollégiumi feladatai részletesen kidolgozva szerepeljenek a kollégium pedagógiai programjában.

5. Folyamatosan változnak a partneri elvárások: szülők, partneri intézmények igényei. Mivel a társadalmi, gazdasági változások következtében a megyében élő családok nehezebb helyzetbe kerültek, sokkal nagyobb szerepet kap a tanulók nevelése a kollégiumon belül. Egyre fontosabbá válik a személyiség-központú nevelés.
6. A társadalomban és közvetlen környezetünkben is egyre nő az erőszak, ezért a diákok védelme és személyiségének fejlesztése kiemelt szerepet kell, hogy kapjon a kollégiumi nevelés során.
7. Egyre több a sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési nehézségekkel küzdő gyermek. Számukra speciális foglalkozásokat szervezünk az intézményben dolgozó pszichológus segítségével.
8. A modern európai létre nevelés elengedhetetlen eleme a pályaorientáció, az egyéni karriertervezés, az önmenedzselés elsajátíttatása.

A pedagógiai program módosítása során építenünk kell:

1. A 2011. évi CXC. törvényre.
2. Az 59/2013.(VIII.9.) EMMI rendeletre.
3. A 20/2012.(VIII.31..) EMMI rendeletre.
4. A 326/2013.(VIII.30.) Kormány rendeletre.
5. Az intézmény partneri igényeire: diákok, szülők, partner intézmények.
6. A kollégiumi hagyományokra.

A kollégium adatai

Neve: Nyíregyházi Zrínyi Ilona Gimnázium és Kollégium

Címe: Szabolcs-Szatmár-Bereg megye,
4400 Nyíregyháza, Széchenyi u. 35-37.

Tel: 42/318-091, 42/500-428, 42/500-429

Fax: 42/318-091

Telephely: 4400 Nyíregyháza, Tiszavasvári u.12.

Tel: 42/504-688, 42/504-689

Fax: 42/504-689

Fenntartó: A Klebelsberg Intézményfenntartó Központ
1051 Budapest, Nádor u. 32.

Nem önálló közép fokú kollégium.

II. A KOLLÉGIUMI NEVELÉS ALAPELVEI

2.1. A kollégium társadalmi szerepe

A kollégium a köznevelési rendszer szakmailag önálló intézménye. Alapfeladata, hogy biztosítsa a megfelelő lakhatási és tanulási feltételeket azon tanulók számára, akiknek a lakóhelyén nincs lehetőség a tanuláshoz, a szabad iskolaválasztáshoz való jog érvényesítésére, a nemzetiségi oktatásra, illetve akiknek a családja nem tudja biztosítani a tanuláshoz szükséges körülményeket.

A kollégium kiemelt társadalompolitikai szerepe és feladata, hogy fenntartsa a társadalmi mobilitást: esélyeket teremtsen, biztosítsa a hozzáférést a jó minőségű tudáshoz, segítse a szociális, kulturális hátrányok leküzdését, a társadalmi integráció folyamatát. Fontos szerepe van az egész életen át tartó tanulás megalapozásában, a tanuláshoz szükséges készségek és képességek, a Nat.-ban meghatározott kulcskompetenciák erősítésében, a tehetség felismerésében és fejlesztésében, a tanulók felzárkózásának segítésében.

A kollégium a tevékenysége során megteremti a feltételeket az iskolai tanulmányok sikeres folytatásához, kiegészíti a családi és iskolai nevelést és oktatást, egyúttal szociális ellátást, biztonságot, valamint érzelmi védettséget is nyújt.

A kollégium - megfelelő pedagógiai környezet biztosításával - elősegíti a társadalmi szerepek tanulását, a diákok önszerveződése során kialakuló közösségekben az együttélés, az együttműködés, az önkormányzó képesség, a döntés és felelősség, a konfliktuskezelés demokratikus technikáinak megismerését, gyakorlását; ezzel a kollégium hatékony támogatást nyújt a sikeres társadalmi beilleszkedéshez.

A kollégium:

- a helyi társadalom elvárásait, a nevelési-oktatási környezet lehetőségeit is figyelembe véve végzi munkáját,
- részt vehet az Arany János programokban, speciális eszközeivel elősegíti azok céljainak megvalósítását;
- valamely szakma, tantárgy, művészet, sport területén a minőségi fejlesztés érdekében - a pedagógiai programjában kidolgozott szabályozás alapján, a fenntartó hozzájárulásával - szakkollégiumot hozhat létre.

A kollégium adottságainál fogva alkalmas lehet arra, hogy egy lakóközösség pedagógiai, kulturális központjává válhasson.

2.2. A kollégiumi nevelés célja és alapelvei

A kollégiumi nevelés célja legfőképp a tanulók szocializációjának, kiegyensúlyozott és egészséges fejlődésének, tanulásának, a sikeres életpályára való felkészítésének segítése, személyiségének fejlesztése, kibontakoztatása.

A kollégium - céljai elérése érdekében - diákközpontú, az egyén és a közösség harmóniáján alapuló környezetet és tevékenységrendszert alakít ki, melynek főbb alapelvei:

- a) az alapvető emberi és szabadságjogok, valamint a gyermekeket megillető jogok érvényesítése;
- b) demokratikus, humanista, nemzeti és európai nevelési elvek alkalmazása;
- c) a tanulók és közösségeik iránti felelősség, a bizalom, a szeretet, a segítőkészség;
- d) szakmai és intellektuális igényesség, kulturált stílus a pedagógus tevékenységében;
- e) az alapvető erkölcsi normák érvényesítése;
- f) az egyéni és életkori sajátosságok, valamint a sajátos nevelési igényű tanulók szükségleteinek figyelembevétele;
- g) építkezés a tanulók aktivitására, öntevékenységére, önszerveződő képességére;
- h) az integrált nevelés, az integrációt elősegítő pedagógiai módszerek alkalmazása;
- i) a szülőkkel, a kollégiumhoz kapcsolódó iskolákkal, a társadalmi környezettel való konstruktív együttműködés;
- j) a nemzeti hagyományok megőrzése, a nemzeti azonosságtudat fejlesztése;
- k) a nemzetiségi azonosságtudat tiszteletben tartása, ápolása.

Fontos, hogy a nevelési folyamatban részt vevők – szülő, tanuló, tanulói csoportok és közösségek, a kollégiumi és iskolai tantestület, a küldő és befogadó környezet – számára elfogadott norma- és követelményrendszert alkalmazzunk, melynek jellemzője a rendszeresség és következetesség.

2.3. A kollégium nevelési céljai

A kollégiumban eltöltött évek alatt minden tanulóra vonatkozóan el kell érniünk, hogy:

- Ki-ki képességeinek megfelelően maximális tanulmányi előmenetelt érjen el. Olyan képességek birtokába jusson, mely alkalmassá teszi őt az „egy életen át tartó tanulás” megvalósítására és az önmegvalósításra. Fel kell készíteni a tanulókat arra, hogy felnőttként helyt tudjanak állni Magyarországon, Európában. Ehhez elengedhetetlen a különféle hátrányok (szociális, anyagi; kulturális, műveltségi; földrajzi, lakókörnyezeti) kompenzálása, az **esélyegyenlőség** megteremtése. E cél megvalósításában segít, hogy intézményünk bekapcsolódott az Arany János Tehetséggondozó Programba.
- A tanuló legyen művelt; nyitott az esztétikum, a kultúra iránt. Legyen igénye az önművelésre. Ismerje meg más népek kultúráját, szokásait, ezzel egy időben erősödjön nemzettudata.
- Rendelkezzen megfelelő önismerettel. Legyen szilárd erkölcsi alapokon nyugvó belső tartása. Jellemezze testi-lelki egészség, érzelmi harmónia, pozitív életszemlélet.
- Legyen életkorának megfelelő, praktikus ismeretek birtokában.
- A tanuló közösséghez való viszonyát jellemezze a pozitív hozzáállás, demokratizmus, tolerancia, empátia, felelősségérzet, együttműködési készség.
- Gondolkodásmódját, viselkedését hassa át a környezetéért érzett felelősség.

- Rendelkezzen reális pályaképpel, jövőképpel. Ez a jövőkép egy teljesítmény elvű társadalom programjába való bekapcsolódást jelent, melyben a sikerorientált személyiség kap egzisztenciális kifizetési lehetőséget. Tehát a siker – mint motivációs tényező kialakítása meg kell, hogy jelenjen a nevelési célok között.

2.4. A kollégiumi nevelés feladatai

A kollégiumi nevelés feladata különösen:

A tanulás tanítása

A kollégiumi nevelés feladata a diákok egyéni fejlődésének elősegítése, a hátránnyal küzdők felzárkóztatása, a gyermekek tehetségének kibontakoztatása. Ennek érdekében a kollégium lehetőséget biztosít az ismeretszerzés, a megismerési és gondolkodási képességek fejlesztésére, valamint arra, hogy a tanulók megismerjék és elsajátítsák a helyes tanulási módszereket. Ezzel fejleszti a kreativitást, erősíti a tanulási motívumokat, az érdeklődés, a megismerés és a felfedezés vágyát. Fontos, hogy a tanulók elsajátítsák az információkeresés különböző formáit a kollégiumi könyvtárban az egyéni fejlesztés elmélyítése érdekében, az információk megtalálásának célravezető útjain keresztül. Törekszik a tanulási kudarcok okainak feltárására, azok kezelésére, a jó teljesítményhez szükséges helyes énkép, a pozitív önértékelés kialakítására. Segíti a mindennapi feladatokra történő felkészülést. A kollégiumnak gondot kell fordítania arra, hogy az ismeretek elsajátítása közben a tanulásra belső igény ébredjen a tanulóknál, mindennapi életük részévé váljon a tanulás. A tanulás tanítása, az ismeretszerzést elősegítő beállítódások kialakítása hatással lesz a tanulók egész felnőtt életére, és elősegíti helytállásukat a munka világában is.

A tanulási és gondolkodási kultúra fejlesztése során, el kell érni, hogy a műveltség; a tudás megszerzése; a művészet, a tudomány különböző területeinek ismerete, befogadása (általános műveltség; önképzés; önművelés; nyelvtanulás; nyelvismeret) igényként jelentkezzen a diákok életében és életprogramjuk részévé váljon.

Ennek megvalósításában segít az Arany János Tehetséggondozó Program is, melynek során az ebben résztvevő osztályok tanulói 5 éven keresztül tanulásmódszertani órán vesznek részt.

A többi kollégista a tematikus csoportfoglalkozások keretén belül sajátíthatja el a praktikus ismereteket; fejlesztheti a már megszerzett képességeit.

A megfelelő színvonalú tanulmányi munka érdekében elsődleges feladatunk, hogy a beköltöző tanulók között felkutassuk a hátrányos helyzetűeket. A csoportvezető tanár feladata (a gimnáziumi tanárok segítségével) megtalálni azt a területet, ahol a diák segítségre szorul. Ha tantárgyi felzárkóztatásra van szükség, akkor a kollégiumban dolgozó kollegák korrepetálásait lehet igénybe venni, amelyeket saját szaktárgyaikból tartanak.

A csoportvezetők rendszeresen és folyamatosan figyelemmel kísérik a tanulmányi munkát. Kapcsolatot tartanak a tanulók osztályfőnökével és szaktanáraival.

A kollegák ösztönzik a diákokat a különböző versenyeken való részvételre és segítik a felkészülést.

A tehetséges tanulók felkutatása, tudásuk bővítése, képességeik fejlesztése, valamint a hátrányos helyzetű tanulókkal való fokozott egyéni törődés kiemelt

feladat kollégiumunkban, hiszen részesei vagyunk az Arany János Tehetséggondozó Programnak.

Két kollegánk is részt vett a „Tehetség és fejlesztése”, 2 éves képzésben. Az ott megszerzett ismereteket kiválóan tudják hasznosítani, alkalmazni egyénre szabottan.

Az erkölcsi nevelés

A kollégium feladata az alapvető erkölcsi normák megismertetése, elfogadtatása, valamint ezen normák beépülésének elősegítése a tanulók mindennapi életébe, személyiségükbe. Az erkölcsi nevelés legyen életszerű, készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra valamint azok kezelésére, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési kérdéseire, problémáira. A kollégiumi közösség élete, a kollégiumi nevelőtanárok példamutatása segítse elő a tanulók életében az olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás, az empátia, a szociális érzékenység.

A közösségi értékrend és normarendszer fejlesztése során törekszünk az elfogadott értékekre támaszkodó erkölcsi nevelés, a jellem, a jellemesség fejlesztésére, az egyéni fegyvelmezettségre, az akaraterőre, valamint a közösségi fegyvel kialakítására. Különösen fontosnak tartjuk:

- a tudatos erkölcsiség (viselkedési szabályok betartása; becsületesség; igényesség önmagával és másokkal szemben; a jó-rossz, helyes-helytelen felismerése; őszinteség; egyenesség; nyíltság; felelősségvállalás; felelősségtudat; önfegyvel; társas együttélési szabálytudat)
 - az igazságosság, lelkiismeretesség, szeretet (empátia; tolerancia; segítőkészség; segítségnyújtás; együttérzés; segítő együttműködés)
 - a hűség (elvekhez; barátokhoz; társhoz; kötődés családhoz, vállalt közösséghez)
- fogalmának tisztázását és ezek gyakorlását.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A kollégium, az iskolai tanulmányokra alapozva, azt kiegészítve segítse elő a nemzeti, népi kultúránk értékeinek, hagyományaink megismerését. A kollégiumi foglalkozások keretében a diákok tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát. Sajtítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. A nevelés révén alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár

kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját.

Ezt segítik elő azok a 9. osztályban megtartott foglalkozások, bemutatók, melyeken a tanulók beszámolnak lakóhelyükről, az ottani hagyományokról, kultúrkincsekről.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A kollégiumi nevelés elősegíti a demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének megértését, az abban való állampolgári részvétel jelentőségét. Ezzel is erősíti a diákokban a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremtve az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi. A kollégium megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket. A közügyekben való aktív részvétel megkívánja a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátításának folyamatában kiemelt szerepet és megfelelő teret kap a kollégiumi diák-önkormányzati rendszer.

A csoportfoglalkozások, a diákönkormányzati munkába való bekapcsolódás kitűnő lehetőséget nyújt a demokráciával való ismerkedésre, a döntési szabadság és felelősség összhangjának megteremtéséhez, a vezetésképeség elsajátításához; az egészséges és kulturált vita és kritikai szellem, érdekérvényesítő képesség kialakításához.

Az egyéni-, csoport- és közösségi érdekek közötti összhang megteremtéséhez. A harmonikus társas kapcsolatok, az együttműködési készség kialakulása alapja a zökkenőmentes működésnek.

Ezen a területen eddig is szép eredményeket értünk el, hiszen a kollégiumban, mindkét épületben diákönkormányzat működik. Épületenként a három vezetőségi tagból és a csoportképviselőkből, valamint további önkéntes segítőkől álló csoport a működési szabályzatban rögzített elvek szerint végzi munkáját. Minden évben munkatervet készítenek és ennek alapján szervezik, irányítják, bonyolítják a különböző programokat. (Az új kollégisták patronálása; verébavató; Mikulás est; szalonnasütés.)

Évente két diákgyűlést tartanak, ahol beszámolnak tevékenységükről, értékelik a végzett munkát.

A közösséghez tartozás érzésének kialakítása során fontos lépés a beilleszkedés a kollégiumi közösségbe, csoportba, a kollégiumhoz való pozitív viszony kialakítása.

Ehhez hozzájárul minden együtt - kis és nagyobb csoportban - végzett tevékenység, rendezvény. Néhány ezek közül: közös helyiségek szépítése, rendbetétele (esztétikus mikro és makro környezet kialakítása) kirándulások; hagyományőrző rendezvények; sportversenyek rendezése, szervezése.

Ezt erősíti a szinti felelősök munkája is.

A segítő életmódra nevelés szép példája, amikor az elsős kollégisták elhelyezését, beköltözését, beilleszkedését felsőbb éves patronálók is segítik.

Igyekszünk minden kollégistát felkészíteni a közösséggel való pozitív viszony, a harmonikus társas kapcsolatok és az együttműködés kialakítására.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

A kollégiumon belüli kapcsolat- és tevékenységrendszer szervezésével, ismeretek nyújtásával a nevelés elősegíti, hogy kialakuljanak az önismeret gazdag és szilárd elméleti és tapasztalati alapjai. Kiemelt feladat a tanuló helyes, reális énképének, illetve önértékelésének kialakítása; elő kell segíteni a kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését; hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének, az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

Az önismeret folyamatos fejlesztése minden életszakaszban fontos, de különösen az, a középiskolás korosztálynál. A reális énkép, önelfogadás, önbizalom, társismeret nélkülözhetetlen a harmonikus, kiegyensúlyozott társas kapcsolatokban (család, barátság, szerelem, kollégiumi közösség) ugyanúgy, mint a pályaválasztásnál. Nem véletlen, hogy a tematikus kollégiumi foglalkozások körében is a kiemelt témakörök között szerepel az önismeret. Minden évfolyamon előkerül ez a téma, önismereti játékok, tesztek formájában.

Az Arany János Tehetséggondozó Programban résztvevő osztályokat is végigkíséri ez 5 éven keresztül. Az úgynevezett „Arany János” blokkban heti 2 órában foglalkoznak – erre felkészített tanárok segítségével – ember és társismerettel. E témakörben szakszerű segítséget kapnak mind a tanárok, mind a diákok a már említett pszichológustól.

- önismeret; önelfogadás; önbizalom; reális énkép (magabiztosság; céltudatosság; alkalmazkodni tudás a változó feltételekhez; életterv; karrier-terv; önmenedzselés-igény)
- konfliktuskezelés (kudarctűrés, a szorongások - iskolai szorongás, félelem: tanórától, tantárgyaktól, tanároktól, dolgozatoktól; feszültségek oldásának képessége).
- céltudatosság, következetesség, kitartás
- igényesség a tanulásban, munkában, kreativitás
- pályamódosításra való képesség
- nyitottság

a felsorolt fogalmakat minden tanulónak ismernie kell és gyakorolnia az ehhez kapcsolódó technikákat. Ehhez kitűnő lehetőséget nyújtanak a csoportfoglalkozások.

A családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. Ezért a kollégium kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek, értékek megbecsülése. Ez segítséget nyújt a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a tanulók családi életében

felmerülő konfliktusok kezeléséről. A kollégiumnak foglalkoznia kell a Nat.-ban meghatározott szexuális nevelés kérdéseivel is.

A családi életre való felkészítés, egészséges életmód kialakítása (a helyes életvezetési ismeretek elsajátítása). A munkába állásra való felkészítés (munkalehetőségek felkutatása; pályázatírás; interjú; hivatalos ügyek intézése; nyomtatványok kitöltése; vállalkozás indítása; banki ügyintézés; adózási alapismeretek stb.).

Az önálló életkezdést elősegítő tevékenységek; eddig is kiemelt témái voltak a csoportfoglalkozásoknak.

A állampolgári szerep, dolgozói szerep, fogyasztói szerep; az ezekhez kapcsolódó magatartásformák megismerése; jogok, kötelezettségek; önismeret, önfejlesztés, önmenedzselés, szintén fontos fogalmak, melyek megismerése elengedhetetlen.

A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. A kollégium ösztönözze a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz kezelés módszereinek megismerésére és alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. A kollégiumi pedagógusok motiválják és segítsék a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében. A kollégium sportélete járuljon hozzá az egészséges életvitel, a helyes életmódminta kiválasztásához. Fontos, hogy a kollégium a diákok számára otthonos, egészséges, kulturált, esztétikus közeget biztosítson, ahol a tanulók jól érzik magukat, és amely egyúttal fejleszti ízlésüket, igényességüket.

A testi, a mentális egészség védelméhez, megőrzéséhez, fejlesztéséhez szükséges:

- A rendszeres életvezetés, az egészséges bioritmus kialakítása.
- Az egészséges és kulturált étkezés, öltözködés, tisztálkodás, testápolás és a hozzá kapcsolódó szokásrendszer kialakítása.
- A rendszeret belső igénnyé válása. Ebben segít a kollégiumban működő takarítási értékelési rendszer. A tanárok által végzett, napi ellenőrző tevékenységét követő értékelés, valamint jutalmazás.
- A testedzés, a sportolás, a szabad levegőn tartózkodás fontosságának tudatosítása.
- A rendszeres mozgás, sport kiemelkedő szerepet kell, kapjon a kollégisták életében. Fő cél az egyoldalú szellemi leterhelés ellensúlyozása. Célunk a kollégiumi kondicionálóterem, a 35 db kerékpár használatával; az úszás (rendszeres), aerobik, esti futás, valamint a sportcsarnokban való csapatjátékok szervezésével a mindennapos mozgás igényének kialakítása. Igyekszünk azok körét bővíteni, akik már felismerték ennek jelentőségét, és szorgalmazzuk a mozgás életszükségletté válását.
- A betegség megelőzése. A túlzott gyógyszerfogyasztástól való tartózkodás, a fogyókúrázás mellőzése.
- Italozástól, dohányzástól való tartózkodás, a szenvedélybetegségektől való elhatárolódás.
- A drogok teljes elutasítása, kortárssegítők bevonása.
- Fertőző-, és nemi betegségek ismerete, megelőzése.

- Tiszta párkapcsolatok, a nemi élet megkezdésének minél későbbre halasztása, az AIDS megelőzése, családalapítás.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A kollégiumi nevelés feladata a szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítása a tanulóknál úgy, hogy önálló tapasztalati úton ismerjék meg a hátránnyal élők sajátos igényeit, élethelyzetét. Ez a segítő magatartás fejleszti a diákokban az együttérzést, együttműködést, problémamegoldást és az önkéntes feladatvállalást, mely elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári létezéshez.

A segítő magatartás kialakítása az AJTP-s csoportokban már szépen működik. Az osztályok rendszeresen járnak az ÉLIM-be(sérült fiatal felnőttek lakóhelye), az Állatparkba, a kutyamenhelyre illetve a Nyírerdőhöz önkéntes munkavégzésre. Igyekszünk a többi tanulónál is elérni, hogy bekapcsolódjanak az önkéntes munkákba.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A tanulónak meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. A kollégiumi nevelés során fel kell készíteni a tanulókat a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, melyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

A környezettudatos magatartás kialakítása érdekében el kell érni, hogy a diákok igényesek legyenek közvetlen és tágabb környezetük kialakításával szemben. Aktívan részt kell hogy vegyenek szobájuk, a kollégium közös helyiségeinek, udvarának otthonosabbá tételében, szépítésében, rendben tartásában.

Szemléletük formálásával érzékenységüket növelni kell a környezetvédelem iránt. Ki kell alakítani bennük a környezet védelmét szolgáló felfogást és életmódot.

A közvetlen környezet, szobabelső takarítása minden szobaközösség feladata. A rendszeres ellenőrzés, a hetenkénti értékelés, jutalmazás eredményeképpen javult a rend a kollégiumban.

Meg kell ismertetnünk a tanulókkal, hogy mit tehetnek szűkebb és tágabb környezetük megővése érdekében.

Beszélgetni kell a védett növényekről, állatokról, tájakról. Ha lehetőség nyílik rá el is kell menni megnézni ezeket.

Fel kell hívni a figyelmet a környezetre káros hatást kifejtő eszközökre, el kell érni ezek használatának mérséklését, illetve megszüntetését.

Eredményként könyvelhetjük el a már több éve folyó szelektív hulladékgyűjtést a kollégiumban.

Pályaorientáció

A kollégiumnak - a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest - átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket (szakkörök, érdeklődési körök) kell biztosítani, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják későbbi hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket. Ezért fejleszteni kell bennük a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését. A kollégium - a kollégium pedagógiai munkájával kapcsolatban álló iskolákkal együttműködve - valamennyi tanulója számára lehetővé teszi egyes kiválasztott szakmák, hivatások megismerését, segíti a pályaválasztást, illetve a tanuló által választott életpályára való felkészülést.

Pályaorientációs tevékenységünk célja a tudatosan vállalt, végiggondolt, felelős pályaválasztási döntés megalapozása, kreatív, problémamegoldó, a változásokhoz alkalmazkodni tudó ember nevelése. Előtérbe kerülnek olyan szakmai, személyes és társas kompetenciák, mint a magabiztosság, a kockázatvállalás, vagy az együttműködés.

A diákok a kollégiumból kikerülve a felsőfokú tanulmányok és elhelyezkedési lehetőségek pontos ismeretében képesek legyenek az önmeghatározásra, illetve a megfelelő képzések kiválasztására.

A pályaorientációs munkafolyamat tartalma:

- a folyamatos információszerzés iránti igény kialakítása
- a reális önismeret kialakításához gyűjtött információk átadása, az egyéni adottságok, képességek megismerésén alapuló önismeret fejlesztése
- a környező világ lehetőségeiben történő eligazodáshoz kapcsolódó információk átadása, a realitásban való tájékozottság (realitásorientáció) kialakítása
- a legfontosabb pályák, foglalkozási ágak tartalmának, követelményeinek és a hozzá vezető utaknak, lehetőségeknek, alternatíváknak tevékenységek és tapasztalatok útján történő megismerése
- a lehetőségek és a valóság, a vágyak és a realitások összehangolása

Megvalósulási formái:

- pályaorientációs csoportfoglalkozások
- egyéni pályaválasztási tanácsadás
- életúttervezés
- életvezetési tanácsadás
- konfliktuskezelés
- képességfejlesztés
- önismereti foglalkozások
- a munkába állásra való felkészítés (lehetőségek felkutatása, pályázatírás, interjú)
- „öregdiák” találkozó – élménybeszámolók, tájékoztatók, személyes példák
- természettudományos, műszaki, vállalkozói és gazdasági ismereteket feldolgozó és fejlesztő foglalkozások
- tanácsadó intézményekkel való együttműködés
- a Debreceni Egyetemmel és a Nyíregyházi Főiskolával való együttműködés

A feladathoz kapcsolódóan a következő készségek fejlesztése valósul meg: anyanyelvi és idegen nyelvi kommunikáció, kifejezőkészség, hatékony, önálló tanulás, digitális kompetencia.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A kollégiumnak - a bentlakásos köznevelési intézmény sajátos adottságaiból adódóan - segíteni kell, hogy a tanulók felismerjék saját felelősségüket az értékkeremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Fontos, hogy tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrautaltságát. A kollégium a diák-önkormányzati tevékenység működtetésén keresztül segíti az autonóm, felelős, a közösség érdekeit is figyelembe vevő magatartás és a körültekintő döntéshozás képességének kialakulását.

A kollégiumi nevelés segíti az önálló életvitel kialakítását, a majdani családi háztartás és gazdálkodás tervezését, a tudatos fogyasztóvá válást, az eligazodást a mindennapi életben, a gazdaság és a pénzgazdálkodás világában.

A kollégium kötelező és szabadidő eltöltését szolgáló foglalkozásai a súlyt a gyakorlatorientált tanulási módszerekre helyezik. A természettudományos, műszaki, vállalkozói és gazdasági ismereteket feldolgozó és fejlesztő foglalkozások keretein belül megismerkedünk olyan tevékenységekkel, amelyek növelik a társadalmi, gazdasági jártasságokat, pl. hivatali és banki ügyintézés, nyomtatványok kitöltése, hivatalos levél és pályázatírás, adózási alapismeretek, vállalkozás indítása, vállalkozási formák stb.

A diákönkormányzat tevékenysége segíti az autonóm, felelős, a közösség érdekeit is figyelembe vevő magatartás és a körültekintő döntéshozás képességének kialakulását.

Tevékenységeink által hatékonyan fejleszthetők:

- kezdeményezőképeség
- a lehetőségek meglátása és kihasználása
- kitartás
- elkötelezettség a magas színvonalú munkára
- önbizalom
- a folyamatok kézben tartása
- módszeres tervezési és problémamegoldó képeség
- irányítás
- kontroll
- hatékonyságra törekvés
- az információ felkutatásának tudása

Oktató-nevelő munkánk eredményeként a tanulók személyiségfejlődésében elérendők:

- a változáshoz való pozitív viszonyulás
- az egyén (pozitív és negatív) cselekedetei iránti felelősség vállalása
- a célok kitűzése és megvalósítása
- sikerorientáltság.

Médiatudatosságra nevelés

Fontos, hogy a tanulók értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés során az értelmező, kritikai beállítódás kialakításának nagy jelentősége van. A diákokkal ismertetni kell a média működésének és hatásmechanizmusának főbb törvényszerűségeit, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokat, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módját.

A számítógépek és az online média világában könnyen tájékozódó, jártas diákok figyelmét fel kell hívni a jogtudatos használatra, az adatbiztonságra és a veszélyekre (különösen a függőség kialakulására).

III. A KOLLÉGIUM MŰKÖDÉSE

3.1. Személyi feltételek

A kollégium dolgozóinak száma 33.

A nevelőtestület létszáma: 16 fő, ebből 1 intézményegység vezető (kollégiumvezető), 1 intézményegység vezető helyettes, 1 könyvtáros. A 16 főből 13 nő és 3 férfi. Végzettségüket tekintve egy kivételével valamennyien egyetemi diplomával rendelkeznek. (Magyar, biológia, kémia, történelem, matematika, fizika, földrajz, angol nyelv, francia nyelv, könyvtár, környezetvédelem, pedagógia, rajz, egészségügyi szakokon végeztek.) A nevelőmunkát egy félállású pszichológus segíti.

A tantestület önképzése, továbbképzése folyamatos.

A kollégiumi nevelőtestület tagjai az Arany János Tehetséggondozó Program révén olyan képzéseken, tréningeken, posztgraduális továbbképzéseken vettek és vesznek részt, melyek hozzájárulnak további szakmai ismeretek megszerzéséhez, újabb pedagógiai módszerek elsajátításához, megismerkednek a közoktatás aktuális kérdéseivel, a sajátos nevelési igényű diákok fejlesztéséhez szükséges módszerekkel, a családból hozott magatartási problémák kezelésének lehetőségeivel.

Ennek köszönhetően ketten elvégezték a „Tehetségfejlesztés” képzést. Többen vettek részt tanulásmódszertan, önismeret-társismeret valamint a tanulási nehézségek diagnosztizálása továbbképzésen.

Bár egyre több az adminisztratív jellegű feladat, az érdemi nevelő, fejlesztő feladatokra kell koncentrálnunk.

Nevelőmunkánk nem lenne sikeres, ha nem tartanánk állandó kapcsolatot a szülőkkel, diákönkormányzattal, külső szakemberekkel: gyermekvédelmi szakemberekkel, szabadidő szervezővel, drog-prevenációs szakemberekkel, a rendőrség bűnmegelőzéssel foglalkozó szakemberével, ÁNTSZ szakemberével.

A kollégium működését segítő technikai dolgozók létszáma 18 fő (gondnokok, takarítók, karbantartók, kertész, udvari munkás, portások). 2013 január elsejétől, a közoktatás átszervezése miatt, valamennyien a Középfokú Köznevelési Intézményeket Működtető Központ (Közim) munkatársai lettek.

A kollégiumban dolgozó, nem pedagógus munkakörben foglalkoztatottak munkáját is a gyermekközpontúság, a nevelés eredményességének támogatása kell, hogy jellemezze. Jelenlétük, megnyilvánulásaik, tevékenységük és annak színvonala is nevelési tényezőként hat a kollégisták mindennapjaiban. Kapcsolatuk a nevelőtestület tagjaival és a tanulókkal közvetlen, jó szellemű, mindent megtesznek annak érdekében, hogy az itt folyó munka zavartalan legyen és az itt lakó diákok kellemes, tiszta környezetben éljenek.

3.1.1. A nevelőmunka jellemzői, elvárások

A kollégiumban a nevelési feladatokat - az Nkt.-ben meghatározott végzettséggel és szakképzettséggel rendelkező, pedagógus munkakörben foglalkoztatott - kollégiumi nevelőtanár látja el, aki

- a) a nevelőtestület tagjaival és vezetőivel szoros szakmai együttműködésben végzi munkáját,
- b) rendszeres önképzéssel, szervezett továbbképzéssel megújított, korszerű szakmai ismeretekkel rendelkezik,
- c) képes a nevelési folyamat megtervezésére, megszervezésére, irányítására, ellenőrzésére, értékelésére; jártas a különböző pedagógiai eljárások, módszerek alkalmazásában,
- d) egyéniségével, megjelenésével, felkészültségével, műveltségével, életmódjával követendő példaként szolgál a diákok számára,
- e) megfelelő empátiával rendelkezik, nevelői eljárásaiban, pedagógiai kommunikációjában a tanulók iránti tiszteletet, szeretetet, elkötelezettséget és bizalmat helyez előtérbe,
- f) képes a diákok helyzetének, személyiségének megismerésére, megértésére,
- g) képes a diákokkal őszinte, bizalmon alapuló viszonyt kialakítani,
- h) képes a konfliktusok eredményes kezelésére,
- i) munkája során folyamatosan együttműködik a tanulók közösségeivel, a nevelésükben részt vevő személyekkel, szervezetekkel.

A kollégiumi nevelőtanár munkáját a jogszabályokban foglaltak szerint végzi, tevékenységét a tudás, az igazságosság, a rend, a szabadság, a méltányosság, a szolidaritás erkölcsi és szellemi értékei, az egyenlő bánásmód, valamint az egészséges életmódra és a fenntartható fejlődésre nevelés határozzák meg.

3.1.2. A tanulók összetétele:

A két épület összesen 321 fő befogadására alkalmas, koedukált kollégium. A kollégisták többsége gimnáziumi tanuló, legtöbbször a Zrínyi Ilona Gimnázium és Kollégiumban tanulnak, de vannak diákok a város más középiskoláiból is. A Kölcsey Ferenc Gimnáziumból (20%), néhányan a Vasvári Pál Gimnáziumból, a Krúdy Gyula Gimnáziumból, a Művészeti Középiskolából, valamint a Wesselényi Miklós Szakközépiskola és Szakiskolából.)

A diákokat 13 tanulócsoportra osztottuk, melyből 5 csoportban az AJTP-ben tanuló hátrányos helyzetű diákok vannak. A kollégiumban 228 lány és 93 fiú helyezhető el.

Azok a tanulók, akik tanulmányaikat a IX. évfolyamon emelt óraszámú, intenzív nyelvi képzéssel kezdik illetve az AJTP osztályokba járnak, 5 évet töltenek a kollégiumban, a többiek 4 évig laknak itt.

3.2. Tárgyi, környezeti feltételek, elvárások a kollégiumban

A kollégium belső és külső környezete biztosítja a nevelési célok megvalósíthatóságát, a kollégisták biztonságát, kényelmét, megfelel az otthonosság általános kritériumainak. Megteremti - a jogszabályi előírásoknak megfelelően - a nyugodt tanulás, az önálló ismeretszerzés, a kulturális, a sport- és egyéb szabadidős tevékenységek, valamint a diákkörök, szakkörök működésének feltételeit.

A kollégium gondoskodik a tanulók nyugodt pihenéséről, az egyéni visszavonulás lehetőségéről.

A kollégium két épületből áll. A régebbi - a felújítás után - 1995 nyarán került átadásra, a telepegység épületét pedig 2008 augusztusában vehettük birtokba.

1995-ben fejeződött be a gimnázium épületének felújítása és bővítése, melynek eredményeképpen az intézmény korszerű konyha-étteremmel és kollégiummal gazdagodott. Így az 1995/96-os tanévet a kollégisták új épületben kezdhették. A kollégium épületének elhelyezkedése nagyon kedvező; a gimnáziumtól pár percre található, az étterem mellett. A MÁV pályaudvar és az autóbusz-állomás is közel van, könnyen megközelíthető, ami nem közömbös, hiszen a tanulók hetente hazautazhatnak a kollégiumból.

A tervező és kivitelező igényes munkája jelenik meg minden helyiségben, az épületen belül és kívül is. Semmi nem emlékeztet már a régi munkásszállásra, amiből a kollégiumot létrehozták.

Az épület négyemeletes. Az I-III. emeleten a lányok, a IV. emeleten a fiúk laknak. A földszinten található a tanári szoba, az ügyeletes tanári, a stúdió, a gondnoki iroda, társalgó, orvosi szoba, elkülönítő, mosó- és vasaló- szoba valamint a kondicionáló terem és ettől a tanévtől kezdve a Közim irodái is. Az emeleteken kerültek kialakításra a diákszobák, szám szerint 29. Ezek nagyon komfortosak, kényelmesek, praktikusan berendezett lakóegységek. Szobáink ikerszobák, egy közös előtérből két szoba nyílik, ahol 3-3 fő lakik. Minden 6 főnek külön zuhanyozó, WC-kézmosó áll rendelkezésre a lakóegységen belül. A szobákban minden tanulónak külön íróasztala, szekrénye, könyvespolca, éjjeliszekrénye van. A bútorok az évek során elhasználódtak, ezért cserére szorulnak. Az elmúlt hónapokban sikerült a lakószobák bútorainak egy részét kicserélni, így színesebbé, otthonosabbá váltak. A szobák világosak, jól fűthetők, kedvező életteret, nyugodt tanulási feltételeket biztosítanak lakóiknak. Minden emeleten teakonyha található, benne villanytűzhely és annyi hűtőszekrény, ahány szoba van az adott szinten. Így minden szobaközösségnek jut egy zárható hűtőszekrény.

A teakonyha mellett tv-szobákat alakítottak ki, ezekben 35 fő kényelmes fotelekből nézheti a színes tv-n a kábel tv adásait, illetve igény szerint a video-, DVD lejátszót is itt lehet használni.

Az első emeleten tanulószobát rendeztünk be, ahol egyszerre 20 fő tanulhat kényelmesen. A második emeleten önismereti-relaxációs szobát alakítottunk ki. Ez segít majd a tanulóknak a rekreációban illetve a pedagógusoknak az önismereti órák megtartásában. A harmadik emeleten számítógép-termet hoztunk létre (20 géppel) annak érdekében, hogy a kollégistáknak is legyen lehetőségük az IKT kompetenciájukat fejleszteni, felkészülni az ECDL vizsgákra és az internetet használni. Igyekszünk a gépeket folyamatosan fejleszteni. Az elmúlt tanévben sikerült a teljes gépállományt korszerűbbre cserélni.

Minden szinten a folyosóra felszerelt telefonok biztosítják, hogy a tanulók a belső vonalon a tanárokat, a portát és egymást is elérjék, ha szükséges, illetve ide lehet felkapcsolni minden külső hívást.

Közel 1600 kötetes könyvtára van a kollégiumnak. Gondot jelent a könyvek tárolása, nincs elegendő szekrény ahhoz, hogy a kölcsönzés folyamatos, zökkenőmentes legyen.

A kollégiumi stúdió viszonylag jól felszerelt. A rádió, magnó, CD lejátszó, keverő alkalmassá teszik különböző műsorok szerkesztésére. A szobákban elhelyezett hangszóró pedig lehetőséget biztosít arra, hogy ezek a műsorok el is jussanak azokhoz, akiknek készült. A házimozsi rendszert és projektort nem csak a filmklub tagjai veszik igénybe, hanem a kollégiumi nevelők is.

Beszereztünk egy elektromos zongorát is, mely a kollégiumi műsorokat színesíti illetve azok a kollégisták akik zenét tanulnak gyakorlásra is használhatják.

A társasjátékok kedveltek a diákok körében, ezek között van olyan pszichológiai társasjáték, mely a nevelőmunkát segíti.

A szabadidő tartalmas eltöltését szolgálja a fent felsoroltakon kívül a kondicionáló terem, melyben súlyzók, futópad, bordásfal és egy kondicionáló gép áll

rendelkezésre a sportolni vágyóknak. Az idén új eszközökkel bővítettük a kínálatot, elliptikus tréner, kültéri ping-pong asztalt, tollas készletet sikerült vásárolni. Az évek során 35 db kerékpárt vásároltunk, melyek nagy népszerűségnek örvendenek a diákok körében, kora tavasztól késő ősziig ezzel közlekednek a városban, illetve kerékpártúrákat is szervezünk. Sajnos a kollégium udvara igen kicsi, ezért nem alkalmas sportpályák kialakítására. Ha a tanulóknak ilyen jellegű igényeik vannak csak a gimnáziumban található pályák és tornatermek használhatók erre a célra.

A kollégium új épületét 2008 augusztusában adták át. Egy laktanya legénységi szállását alakították át a kollégiumi feladatellátásnak és igényeknek megfelelő módon. A kollégium könnyen megközelíthető helyi járatú autóbusszokkal, amelyek az iskola előtti megállótól a kollégiumi megállóig viszik a diákokat és vissza.

A kollégium épületében tálalókonyha működik, amelyben felszolgálják az iskolában működő konyhában készült ételeket.

A kollégium épületéhez kapcsolódik egy D kategóriás tornacsarnok, amely lehetővé teszi, hogy edzéseket, mérkőzéseket bonyolítsunk le benne, és rendelkezésére álljon a sportolni vágyó kollégistáknak. Ennek előterében asztaliteniszezhetnek is a diákok.

A kollégium épülete szinteltolós szerkezetű, 7 db félemelet található benne az alagsortól, a legfelső szintig. A diákok lakószobái 4 félemeleten találhatóak, a többi szinten kiszolgáló helyiségek vannak. Egy szinten laknak fiúk, három szinten lányok. Összesen 31 diákszoba van, melyek közül 4 szoba 3 fős, 27 szoba pedig 5 fős. Minden szoba tartalmaz külön WC helyiséget, külön zuhanyzót, kézmosót. A szobákban minden tanulónak külön íróasztala, széke, polca, szekrénye van. Minden szobában hűtőszekrény található. A szobák kényelmesek, világosak, jól fűtöttek, megfelelő, otthonos környezetet biztosítanak a diákoknak.

Minden emeleten teakonyha található villanytűzhellyel, mikrohullámú sütővel. Szintén emeletenként társalgó áll a diákok rendelkezésére, ahol szabadidejüket társasjátékkal, beszélgetéssel tölthetik el. A társalgók mellett kényelmesen berendezett tv-szobákat találunk, ahol a kábel tv adásait nézhetik szabadidejükben. Három nagy tanterem, egy informatika szaktanterem és két csoportszoba biztosítja a nyugodt tanuláshoz a megfelelő környezetet. Rendelkezünk a legmodernebb oktatási eszközökkel is: interaktív tábla, projektor, számítógépek.

Könyvtárunk egy városi méretű könyvtár (több ezer kötettel, CD-vel, DVD-vel), amely lehetőséget nyújt kutatómunka végzésére és kölcsönzésre is.

Fontos szerepet játszik a diákok nevelésében a művészeti oktatás. Ezért két hangszigetelt szobát is kialakítottunk a kollégiumon belül, ahol elektromos zongorán, szintetizátoron, gitáron és furulyán tanulnak játszani az érdeklődők.

Grafikus szakkörön rajzasztalok mellett tanulják meg lerajzolni az előttük álló kompozíciót, illetve járnak kiállításokra.

Az alagsorban található sportolásra is alkalmas szobában tanulják a néptánc és a társastánc elemeit.

Szintén az alagsorban található a kondicionáló terem, amely a benne lévő gépek segítségével kielégíti a mozogni, erősödni vágyók igényeit.

Mosó és szárítóhelyiséget is találunk a kollégium alagsorában, amit a diákok is használhatnak.

A földszinten található az irodák, betegszobák, vendégszobák és a technikailag jól felszerelt stúdió. Az itt készített műsorokat a diákszobákba lehet eljuttatni hangszórókon keresztül.

A szintek között telefonhálózat biztosítja a kommunikációt.

A kollégium hatalmas nagy területen fekszik, szépen kialakított belső udvara, parkja kiválóan alkalmas a pihenésre, a szabadban való főzésre, az elhelyezett padok a szabadban való tanuláshoz vagy játékhöz is tökéletes feltételeket biztosítanak.

3.3. A kollégiumi élet megszervezése

A kollégium - belső életének szabályozása során - biztosítja a diákok optimális testi-lelki fejlődésének feltételeit, beleértve a rendszeres és egészséges étkezést, a tisztálkodást, az előírásoknak megfelelő egészségügyi ellátást. Figyelembe veszi a speciális tanulói, szülői és iskolai igényeket, valamint az intézményi hagyományokat, szokásokat is. A tanulók napi életének kereteit úgy szervezi, hogy az egyes tevékenységek belső arányai - a jogszabályi keretek között - a tanulók egyéni és életkori sajátosságaihoz igazodjanak.

A kollégium kiemelt feladata a diákok optimális testi-lelki fejlődésének biztosítása. A diákok életrendjét, időbeosztását napi- és heti rend szabályozza, melyet a kollégium házirendjében foglalmaztunk meg.

A diákok étkezésének biztosításához a START Rehabilitációs Vállalat szolgáltatásait vesszük igénybe. A kollégistáknak lehetőségük van választani, hogy a napi háromszori étkezést milyen formában veszik igénybe (csak ebéd; reggeli - vacsora; reggeli - ebéd - vacsora). A tanév megkezdése előtt a szülőnek erről írásban nyilatkozniuk kell.

A kollégiumi élet megszervezésében jelentős szerepet tölt be a kollégium diákönkormányzata. A diákok választott tisztségviselőik révén részt vehetnek a tanulóközösségek mindennapi életével kapcsolatos célok kijelölésében, a feladatok végrehajtásában, valamint az elért eredmények értékelésében.

Lehetővé tesszük, hogy a diákönkormányzat tagjai és vezetői megismerjék és a mindennapi gyakorlatban felelősen alkalmazzák a demokratikus érdekérvényesítés, a problémamegoldás és a konfliktuskezelés technikáit, módszereit.

A kollégiumi egységekben az érdekvédelmi munka mellett, a nevelőtestület támogatásával, változatos programokat szerveznek és bonyolítanak le.

3.4. A kollégium kapcsolatrendszere és az együttműködés formái

3.4.1. Kollégium - gimnázium

A kollégiumvezető és a kollégiumvezető helyettes tagja az iskola vezetői körének, akik minden hétfőn munkaértekezleten tárgyalják meg az aktuális feladatokat, szakmai és pedagógiai teendőket, problémákat. Ez a körülmény az információáramlást segíti és biztosítja a folyamatos, rendszeres kapcsolattartást. E kapcsolatot a kölcsönös megértés, segítőkészség jellemzi.

A kollégium vezetője és a kollégiumvezető helyettes a félévi illetve az év végi munkaértekezleten tájékoztatja a tantestület tagjait a kollégium eredményeiről, tevékenységeiről, gondjairól.

A csoportvezető tanárok napi kapcsolatban vannak a csoportjukba tartozó diákok osztályfőnökeivel, szaktanáraival. Figyelemmel kísérik a diákok tanulmányi előmenetelét, hiányzásait. Az osztályfőnökök számára is fontos, hogy ismerjék a kollégium belső életét, programjait. Különösen szoros ez a kapcsolat az Arany János Tehetséggondozó Programban tanuló gyerekek osztályfőnökei és csoportvezető tanárai között. A program jellege meg is követeli ezt a közös együtt gondolkodást.

3.4.2.Kollégium – szülők

Hasonlóan jó kapcsolat kialakítására törekszünk a szülőkkel is. Évente két szülőértekezletet tartunk, egyet a tanév kezdetekor az új kollégisták szüleinek; a másikat évközben valamennyi szülőnek. Ezenkívül a családlátogatások, a fogadó órák (a gimnáziumihoz csatlakozva), az egyéni beszélgetések, a telefonon vagy személyesen lebonyolított egyeztetések, a szülőknek tartott karácsonyi műsor mind az egységes nevelési elv kialakítását szolgálják. Nagyon sok szülő rendszeresen érdeklődik, figyelemmel kíséri gyermeke életét itt a kollégiumban. Szeretnénk elérni, hogy ez a létszám egyre nagyobb legyen, ezért tervezünk több olyan rendezvényt is, melyeken még több lehetőség nyílik a szülőkkel történő találkozásra. Jó lehetőség a szülő-nevelő kapcsolat elmélyítésében a csoportonként szervezett találkozók, beszélgetések, tea-délutánok, családi nap.

3.4.3.Kollégium – Nyíregyháza további középiskolai kollégiumai

A városban található többi középiskolai kollégiummal igyekszünk kapcsolatot tartani. Tanulóink látogatják a különböző rendezvényeiket, részt vesznek a versenyeken és sportvetélkedőkön, tapasztalatot cserélnek a diákönkormányzat tagjaival.

3.4.4.Kollégium – a megye további középiskolai kollégiumai

A vásárosnaményi Babus Jolán Kollégiummal, mint referencia intézménnyel évek óta tartó szoros kapcsolat alakult ki. Rendszeresen részt veszünk az általuk szervezett továbbképzéseken, szakmai napokon és a diákok számára hirdetett versenyeken.

A megyei kollégiumok vezetőivel, illetve tanáraival rendszeres a szakmai tapasztalatcsere.

3.4.5.Kollégium – települési önkormányzatok Kollégium – települési általános iskolák

E két kapcsolatrendszer az Arany János Tehetséggondozó Programba delegáló önkormányzatokkal és általános iskolákkal működik. A tanulók szülőföldhöz való kötődését segítik azok az önkéntes munkák, melyet volt iskolájukban végeznek illetve a volt osztályfőnökök meghívása a családi napra.

3.4.6.Kollégium – az Arany János Tehetséggondozó Programban résztvevő intézmények

A program indulásától számított 13 év alatt nagyon jó kapcsolat alakult ki a gimnáziumokkal, a kollégiumokkal, az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézettel,

valamint az Oktatási Hivatal Észak-magyarországi Regionális Igazgatóságával. Ezt a munkakapcsolatot rendszeres találkozások, egyeztetések, fejlesztő munka; segítőkész, baráti hangulat jellemzi.

IV. A KOLLÉGIUMI TEVÉKENYSÉG SZERKEZETE

4.1. A kollégium által kötelezően biztosított foglalkozások

4.1.1. Felkészítő foglalkozások

4.1.1.1. Tanulást segítő foglalkozások

- a)** A hét első négy napján rendszeres iskolai felkészülést biztosító foglalkozásokat (13 óra/hét) tartunk minden nap: 16,00-18,30-ig, illetve szerdán 17,00-18,30-ig (közben szünettel), valamint 19,00-20,00.
- b)** Minden tanévben *felzárkóztató foglalkozást* indítunk magyar nyelvből, matematikából, idegen nyelvből (tantárgyanként 1 óra/hét), ezek igény szerint tarthatók egyéni, vagy csoportos formában.
- c)** A kiemelkedő képességű tanulóknak *tehetség-kibontakoztató foglalkozásra* van lehetőségük.
Az ilyen típusú foglalkozások egyénre szabottan, az egyéni képességeket figyelembe véve történnek a kollégiumban. Ez azt jelenti, hogy vagy egyéni törődés keretein belül vagy kis létszámú csoportos felkészítés alapján kerülnek lebonyolításra. Természetesen az igények tanévenként változnak.

A tanulók a szobákban saját íróasztal mellett tanulhatnak.

A csoportos tanuláshoz tanulószoba áll rendelkezésre.

A 9. osztályos tanulók az első félévben tanári felügyelet mellett, tanulószobában tanulnak.

A kollégiumi nevelők rendszeresen segítik a diákok munkáját szaktárgyaikból.

- d)** *Tematikus csoportfoglalkozások.*

A rendelet 2. § 9. pontjában meghatározott tematikus csoportfoglalkozások keretterve és éves óraszám

TÉMAKÖRÖK

1. A tanulás tanítása
2. Az erkölcsi nevelés
3. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés
4. Állampolgárságra, demokráciára nevelés

5. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése
 6. A családi életre nevelés
 7. Testi és lelki egészségre nevelés
 8. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség
 9. Fenntarthatóság, környezettudatosság
 10. Pályaorientáció
 11. Gazdasági és pénzügyi nevelés
 12. Médiatudatosságra nevelés

A kollégiumi csoportfoglalkozások éves óraszámja

TÉMAKÖR	1-8. évfolyam	9. évfolyam, 9./N évfolyam, 9./Kny. évfolyam, 9./Ny. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam	13-14. évfolyam
A tanulás tanítása	4	3	2	2	2	1
Az erkölcsi nevelés	2	2	2	2	1	1
Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	2	2	2	2	1	1
Állampolgárságra, demokráciára nevelés	1	2	2	2	1	2
Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése	1	1	1	1	1	1
A családi életre nevelés	1	1	2	2	3	3
Testi és lelki egészségre nevelés	2	2	2	2	2	2
Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	2	2	2	2	1	1
Fenntarthatóság, környezettudatosság	2	2	2	2	2	2
Pályaorientáció	2	2	2	2	2	2
Gazdasági és pénzügyi nevelés	2	2	2	2	3	3

Médiatudatosságra nevelés	1	1	1	1	1	1
	22 óra	22 óra	22 óra	22 óra	20 óra	20 óra

A kollégiumokban évi 37 nevelési héttel (a 12–13–14. évfolyamon 33 nevelési héttel), ezen belül minden héten egy kötelező csoportvezetői foglalkozással kell számolni.

A csoportfoglalkozások tematikus témaköreinek javasolt feldolgozását az **1. számú melléklet** tartalmazza.

4.1.2. Egyéni és közösségi fejlesztést megvalósító foglalkozások

4.1.2.1. Csoportvezetői foglalkozások:

- a) közösségi foglalkozás a kollégiumi csoportok számára:
a csoport életével kapcsolatos feladatok, tevékenységek, események, problémák megbeszélése, értékelése
- b) tematikus csoportfoglalkozások:
a rendeletben előírt témakörök, időkeretek között szervezhető foglalkozások

Ezeket minden csoportban egy meghatározott napon, azonos időben tartják a csoportvezetők.

4.1.2.2. A kollégiumi közösségek szervezésével összefüggő foglalkozások:

- a) a kollégiumi diákönkormányzatok működésének támogatása - havonta egy alkalom.
- b) kollégiumi diákfórumok (kollégiumi gyűlés, kisebb közösségek szerinti megbeszélések) – félévente legalább egy alkalom.

4.1.2.3. A tanulókkal való egyéni törődést biztosító foglalkozások:

a foglalkozásokon (tanulói vagy pedagógusi kezdeményezésre) a diákok feltárhatják egyéni problémáikat ezek megoldásában számíthatnak a pedagógus tanácsaira, segítségére.

Speciális nevelési problémák megbeszélése. (Magatartási problémák, egészségügyi gondok, családi problémák feldolgozása.)

Napi feladatok, kérdések megoldása.

Itt kap hangsúlyt a *prevenciós* tevékenység is.

Ennél a korosztálynál különösen nagy veszélyt jelentenek:

- szabados életformák, sajátos életvitelt kialakító zenekarokhoz csapódás,
- dohányzás, italozás,
- a drogárusítás, illetve drogfogyasztás megjelenése
- a különböző szélsőséges politikai csoportok, illetve azok ifjúsági lecsapódásai,

- a kisvallások és szekták, különösen az időnként erőteljessé váló sátánizmus megjelenése.

A társadalomban növekvő értékválság és deviancia közepette a lecsúszó családok gyermekei könnyebben kerülnek a társadalom peremére: nő a veszélyeztetettség. Ez fokozott odafigyelést igényel a nevelőtestület tagjaitól. Fontos a tapintatos egyéni törődés, segítségnyújtás; súlyosabb esetekben: az ifjúságvédelmi felelőssel, pszichológussal vagy a gyermekjóléti szolgálattal való kapcsolatfelvétel szükséges.

4.1.3. Szabadidő eltöltését szolgáló foglalkozások

Állandó, vagy adott eseményre szerveződő kollégiumi diákcsoportok számára szervezett

- irodalmi, képzőművészeti, zenei, tánc, vizuális képességeket fejlesztő művészeti,
- természettudományos, műszaki, vállalkozói, gazdasági ismereteket bővítő szakmai,
- egészséges életmódra nevelést, a rendszeres testedzést szolgáló sportcélú,
- a hasznos gyakorlati ismeretek megszerzését, az önellátás képességének fejlesztését célzó,
- a pályaorientáció szempontjából is fontos tartalmakat hordozó, szakkörök, szakmai, művészeti foglalkozások, kollégiumi sportkörök, rendezvények, versenyek, vetélkedők.

Minden csoportvezető tanár (13 fő) tanévenként 1 - 2 érdeklődési kört tart (1 óra/hét) változó témakörökben.

A könyvtáros szintén tart egy-egy speciális ismeretet adó foglalkozást a saját szakterületén.

Ezeknek a foglalkozásoknak a szervezésénél igyekszünk maximálisan figyelembe venni a diákok igényeit; széles kínálattal, változatos tevékenységekkel biztosítjuk, hogy ki-ki érdeklődésének megfelelően tudjon választani. Ezt a választékot minden tanévben az éves tanulói foglalkozásterv tartalmazza.

Néhány példa azokból, amelyek rendszeresen megszervezésre kerülnek:

- fiú- és lányfoci
 - főzés
 - film klub
 - egészséges életmód
 - fitness
 - biológia
 - kézműves
 - önismereti foglalkozás
 - angol dalszöveg fordítások
 - történelem szakkör
 - aerobik
 - néptánc
 - társastánc
 - nyelvi érdekességek
 - könyvtárhasználati ismeretek
- valamint utazási élménybeszámolók, előadói estek.

A fent említett foglalkozásokon kívül figyelemmel kísérjük Nyíregyháza kulturális eseményeit, rendezvényeit és a lehetőségekhez mérten a diákok számára biztosítjuk az ezeken való részvételt.

4.1.4. A kollégium hagyományai

A kollégium hagyományai és tovább fejlesztésének terve

Intézményünk igen hosszú múltra tekint vissza. Rendelkezik olyan hagyomány rendszerrel, melynek átörökítése, ápolása az intézmény önálló arculatának megtartásához feltétlenül szükséges. A közösségi létforma nem képzelhető el belső és külső hagyományok nélkül. Kollégiumunk sokrétű hagyományápolással foglalkozik, ezek átfogják az egész tanévet. Közös, hagyományos rendezvényeink népszerűek, ötletesek, változatosak. A tanulói öntevékenységen alapuló események, műsorok, szereplések sok lehetőséget adnak az önkifejezésre.

A diákönkormányzat a nevelő testület segítségével minden évben megszervezi a következő programokat: verébavató, mikulásest, diszkók, sportversenyek (foci, kosárlabda, röplabda, asztali tenisz), karácsonyi műsor, farsang, Valentin nap, Nőnap, szalonnasütés, bográcsozás, kollégiumi ballagás.

Az Arany János Tehetséggondozó Programhoz kapcsolódó kollégiumi hétvégék keretében is vannak már hagyománnyá vált rendezvények: a szülői karácsony, a sí tábor, a családi nap, az opera előadások látogatása, a külföldi kirándulások rendje (Erdély, Ukrajna, Olaszország, Anglia, Lengyelország) egyetem látogatások, Educatio kiállítás megtekintése. Diákjaink önálló kezdeményezése során lettünk házigazdái és szervezői a Világvándor Találkozóknak.

Természetesen más kollégiumok által meghirdetett rendezvényeken és versenyeken is szívesen és sikeresen részt vesznek tanulóink. Az elnyert oklevelek, díjak inspirálják a diákokat a még jobb eredmények elérésére.

4.1.5. A gyermek- és ifjúságvédelem

Gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő tevékenység

Az ifjúság szociális válsághordozó. A kedvezőtlen szociális, gazdasági, családi hatások, az érték- és normaválság, az egyre több családban érzékelhető életvezetési problémák az otthoni környezetben egyre inkább növelik a feszültség szintet és csökkentik a feszültségtűrő képességet, amely leggyakrabban a gyermekben vezetődik le. A fentiek káros hatása megjelenik a gyermekek teljesítményében, viselkedésében, kapcsolatzavaraiban.

Legfontosabb feladatunk, hogy a gyermekek problémáit minél korábban felismerjük, megkeressük az okokat, hatékony segítséget nyújtsunk, megelőzve ezzel súlyosabbá válásukat.

A gyermek- és ifjúságvédelem szorosan kapcsolódik a kollégium pedagógiai tevékenységéhez. Olyan légkört, olyan igazgatási, pedagógiai tevékenységet kell kialakítani, mely eleve kizárja annak lehetőségét, hogy bármely tanuló származása, színe, neme, vallási, nemzeti, etnikai hovatartozása, vagy bármilyen oknál fogva hátrányos, kizáró helyzetbe kerüljön. Alapvető követelmény, hogy mindenki részére biztosítsuk a fejlődéshez szükséges feltételeket, melyek ahhoz szükségesek, hogy a tanuló képességeit, tehetségeit kibontakoztathassa.

A gyermek és ifjúságvédelem programja magában foglalja a családdal, a szülőkkal való kapcsolattartás rendszerét, valamint a tanulói szervezetek létrejöttének segítségét, annak érdekében, hogy megismerjék jogukat, véleményt nyilváníthassanak az őket érintő kérdésekben.

A pedagógusok alapvető feladata, hogy figyelembe vegyék a tanulók egyéni képességét, tehetségét, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét és fejlettségét. Segítsék a tanulók képességeinek kibontakozását, illetve a hátrányos helyzetben lévő tanulók felzárkóztatását.

A hátrányok nemcsak szociális, anyagi területen jelentkeznek, hanem kulturális – műveltségi illetve földrajzi – lakókörnyezeti formában is. E hátrányok különösen, ha halmozottak, akkor nevelési-oktatási problémaként jelentkezhetnek.

Ennek érdekében feladatunk felmérni, feltérképezni, kik tartoznak a hátrányos helyzetűek közé és milyen típusú hátrányokkal küzdenek. Megismerni azokat a jogszabályokat, állásfoglalásokat, amelyek jogi garanciát is nyújtanak a tanulók és családjaik szociális biztonságának megteremtésére és mindezekről tájékoztatni a tanulókat és a szülőket.

A műveltségi lemaradás, a tanulási motiváció hiányának és a lakóhelyi hátrányoknak a felszámolása érdekében széleskörű tevékenységrendszer megszervezése és szoros együttműködés az iskolával szintén a feladataink közé tartozik.

A veszélyeztetettség gyakran átfedésben van a hátrányos helyzettel, de sajátossága a „normális” fejlődés bizonytalansága, lehetetlensége erkölcsi, szociális, értelmi, tanulmányi, műveltségi vagy testi-egészségi szempontból.

Feladatunk a veszélyeztetettség feltérképezése, személyes segítségnyújtás megtervezése, a veszélyforrások kiszűrése. Segítséget adni abban, hogy mindenki a kollégiumon belül találja meg saját lehetőségeit.

Jó együttműködés kialakítására törekszünk az iskola gyermekvédelmi felelősével, a családsegítő- és gyermekvédelmi szolgálatokkal.

E munkában nagy segítséget jelent az intézményben dolgozó pszichológus kollégánk, az ő vezetésével, havi rendszerességgel estmegbeszéléseket tartunk.

V. SPECIÁLIS PROGRAMELEMEK

Az Arany János Tehetséggondozó Program kollégiumi tevékenység- és foglalkozásrendszere

1. Bevezetés

Az Arany János Tehetséggondozó Program (a továbbiakban: AJTP) célja az esélyteremtés és tehetséggondozás azon tanulók számára, akik a program segítségével nélkül nem nyerhetnék felvételt a felsőoktatási intézményekbe. A program célja a programba bekerülő tanulók képességeinek és személyiségének, valamint érzelmi intelligenciájának fejlesztése és a tudás tekintélyének visszaállítása.

2. Az AJTP-ben megvalósuló kollégiumi pedagógiai munka és tevékenységi rendszer meghatározó elemei

2.1. Az AJTP a megvalósító középiskolák és kollégiumok, illetve középiskolai és kollégiumi intézményegység(ek) együttműködésén, összehangolt tevékenységen alapszik.

2.2. Az AJTP-ben résztvevő minden tanuló számára kötelező a kollégiumi jogviszony létesítése abban a kollégiumban, ahol a program megvalósul.

2.3. Az AJTP-ben részt vevő intézmények együttműködnek a fenntartóval, a program Szakmai Tanácsadó Testületével, a méréseket és továbbképzéseket végző felsőoktatási intézményekkel, az Arany János Kollégiumi és az Arany János Kollégiumi-Szakiskolai Programmal.

2.4. Az AJTP-ben részt vevő kollégiumoknak az alapprogramban megfogalmazott célkitűzések teljesítése mellett további, az e mellékletben megfogalmazott követelményeknek kell megfelelniük.

2.5. Az AJTP-ben részt vevő középiskolák és kollégiumok, illetve intézményegységek együttműködnek, megállapodnak a hátránykompenzáció és tehetséggondozás, a program előírásainak, követelményeinek megvalósítása érdekében úgy, hogy közben megőrzik nevelési és oktatási dokumentumaikban meghatározott önállóságukat és sajátos arculatukat. Az együttműködés szervezésére irányító koordinátort (a középiskolában programfelelős, a kollégiumban programgazda) neveznek ki és rendszeres szakmai konzultációkat tartanak.

3. Az AJTP-ben részt vevő kollégiumok megkülönböztető, speciális elemei

3.1Az AJTP-ban a nevelési és oktatási folyamat öt évfolyamra terjed ki. Az AJTP-ban részt vevő középiskola által tervezett helyi tantervnek és a kollégiumi tevékenység- és foglalkozási rendszerre épülő kollégiumi programnak – kiegészülve az AJTP-s foglalkozási egységgel – egységes pedagógiai rendszert kell alkotnia, ami azt is jelenti, hogy a foglalkozások, tevékenységek helye, időkerete intézménypáronként – megállapodásuk alapján – változhat.

3.2A 9./AJTP előkészítő évfolyamon hangsúlyosan a hátrányok kompenzálása, az ismeretek kiegyenlítése, gazdagító programok biztosítása, a matematika, az informatika, az anyanyelvi képzés és egy idegen nyelv emelt óraszámú oktatásának segítéséhez felkészítő foglalkozások szervezése történik. Az AJTP foglalkozási egység bevezetése a kollégiumban a középiskolával történő megállapodás esetén lehetővé teszi az önismereti-személyiségfejlesztési vagy drámapedagógiai, valamint tanulás módszertani és kommunikációs foglalkozások megszervezését.

3.3Az AJTP foglalkozási egység a program egyik jellemzője, melyre a program a 9./AJTP évfolyamon további heti 4, a 9–12. évfolyamokon pedig heti 2-2 órányi foglalkozási időt biztosít.

3.4Az AJTP-ban részt vevő kollégiumokban az általános szabályok szerint megszervezett foglalkozások kiegészülnek az AJTP foglalkozási egység foglalkozásaival, melyeket a heti rendszeres felkészítő foglalkozások időkeretében, vagy a hétfégi kollégiumi programok keretében lehet megszervezni.

3.5Az AJTP-ban részt vevő tanulók a szorgalmi időszak minden hónapjában egy alkalommal kollégiumi programhétfégén (foglalkozásokon, rendezvényeken, kirándulásokon, sportversenyeken stb.) vesznek részt.

3.6A tíz kollégiumi hétfégéből (a 9./AJTP–11. évfolyamon 10 hétfége/év; 12. évfolyamon 5 hétfége/év) hármat az Nkt. által biztosított átcsoportosítási lehetőséget a teljes tanévre kihasználva kirándulásra, országjárásra, táborozásra, a környék megismerésére fordíthatnak.

3.7Az AJTP-ban részt vevő kollégiumok és kollégisták a kollégiumi pedagógiai programban és az éves munkatervben meghatározott rend szerint részt vesznek a házi, a regionális és az országos versenyeken, valamint az AJTP táborain, fesztiváljain.

3.8Az AJTP-ban részt vevő kollégiumok hétfégi programjaik szervezésekor, foglalkozásaik átcsoportosításakor, illetve tömbösítésekor alkalmazzák a foglalkozások és foglalkozási idők átcsoportosításának lehetőségét biztosító szabályt.

4. Az AJTP tevékenységrendszer, foglalkozásai és kollégiumi programjai évfolyamonkénti és szervezeti bontásban

	Tevékenység, foglalkozás tárgya	Kötelező időtartama, formája (óra/tanév/csoport; a nem kötelezők időtartama jelöletlen)	Célja, tartalma	Fejlesztési, nevelési feladatok
9./az AJTP előkészítő évfolyama				
1. AJTP-s kereteken belül tartott foglalkozási egység	Önismeret, személyiségfejlesztés	74 óra Csoportos foglalkozás	Cél: önmaguk jobb megismerése, a személyiség fejlesztése, megfelelő kompetenciák fejlesztése.	Reális énkép kialakításának támogatása, személyiségjellemzők, személyiség típusok megismerése személyiségfejlesztés.
	Tanulásmódszertan	37 óra Csoportos foglalkozás	A tanulási folyamat megismerése, egyes elemeinek és az egyéni tanulási jellemzők tudatosítása.	Figyelem-összpontosítás fejlesztése, memóriafejlesztés. Az egyéni, a páros és a csoportos tanulás megszervezése. Gyakorlás. Elméleti és írásbeli feladatok összehangolása.
	Életmód-életvitel	37 óra Csoportos foglalkozás Egyéni foglalkozás	A kollégiumi beilleszkedés, kapcsolatteremtés, kommunikáció segítése.	A diákok segítése a különböző élethelyzetek megoldásában, kapcsolatteremtésben és

			Felkészít a különböző élethelyzetek megoldására, pályaválasztásra.	a közösségi életbe való beilleszkedésben.
	Felkészítő foglalkozás (tehetséggondozó, felzárkóztató foglalkozások, idegen nyelvi felkészítés)	296 óra Csoportos foglalkozás Egyéni foglalkozás Egyéni/csoportos	Felkészülés iskolai tanórákra, felzárkóztatás, tanári irányítás és segítség nyújtása mellett. Ismeretátadás, műveltség és intelligencia-gazdagítás, illetve felzárkóztatás, korrepetálás.	A tanulók motiválása a foglalkozásokon való aktív részvételre kompetencia alapú, korszerű tanulásszervezési eljárások alkalmazásával. A tanulók motiválása a foglalkozásokon való aktív részvételre kompetencia alapú, korszerű tanulásszervezési eljárások alkalmazásával, az egyéni igényeknek megfelelő, differenciált képességfejlesztés, idegen nyelvi kompetenciák fejlesztése.
2. Kollégiumi alapprogram szerinti foglalkozások	ECDL vizsgára való felkészítés	37 óra Csoportos foglalkozás Egyéni foglalkozás	Vizsgára készülés	Informatikai kompetenciák fejlesztése.
	A 3. melléklet megfelelő témáinak feldolgozása	22 óra Csoportvezetői foglalkozás	Az alapprogram (kötelező) témáinak feldolgozása.	Differenciált képességfejlesztés, ismeretek bővítése, pályaválasztás elősegítése, egyéni szükségleteknek megfelelő foglalkozások

			biztosítása.	
	Csoport- és kollégium élet és szervezési problémái	15 óra Csoportos foglalkozás	Közösségi és csoportügyek, aktuális információk. Kollégiumi és egyéni problémák. Információk, szervezések.	Közösségfejlesztés, problémamegoldást és konfliktuskezelést szolgáló foglalkozások szervezése.
	Választott szabadidős foglalkozás	37 óra diákköri foglalkozás Csoportos és egyéni foglalkozás	Kikapcsolódás, szabadidő-eltöltés (sport, kultúra, szervezett szórakozás).	A szabadidő hasznos eltöltésének elősegítése, általános műveltséget, sport- és mozgáskultúra fejlesztését, kikapcsolódást szolgáló programok szervezése.
3. Kollégiumi programhétvégék AJTP-s vállalt többletfeladat	Társastánc/néptánc/úszás	37 óra Csoportos foglalkozás	Tánc- és illemtani ismeretek Kulturált szabadidő eltöltés. Hagyományismeret felelevenítése. Úszásoktatás, vízbiztonság kialakítása	Koordinációs készségek javítása, kommunikációs készségek javítása, hagyományörző ismeretek bővítése. Egészségfejlesztés
	Kollégiumi programhétvégék tanév közben	7 hétfői rendezvény, kollégiumi program csoportos foglalkozás, egyéni foglalkozás	A város és a megye, a főváros megismerése, a közvetlen és távolabbi környezet megismerése. AJTP foglalkozási egység	A szűkebb és tágabb környezet természeti és társadalmi-gazdasági jellemzőinek megismertetése.
	Tanulmányi kirándulás, sporttábor, (3 kollégiumi hétfőre összehívásával)	Kollégiumi rendezvény, Csoportrendezvény	Nyári kirándulás, pihenés, közösségépítés, országismeret.	Közösség- és kapcsolatépítés elősegítése.

4. Táborok, versenyek, találkozók	Gólyatábor	AJTP-s rendezvény, Kollégiumi rendezvény	Ismerkedés, közösségépítés.	Ismerkedést, kapcsolatfelvételt, kapcsolatépítést, közösségépítést szolgáló programok szervezése.
	Sporttalálkozó		Sporttalálkozó az e területen tehetséges tanulók számára, ismerkedés más AJTP-s diákokkal.	Versenyek szervezése, ismerkedést és kapcsolatépítést, a tolerancia és a fair play elvének elsajátítását szolgáló programok szervezése.
	Művészeti fesztivál	AJTP-s rendezvény Kollégiumi rendezvény	Művészeti találkozó.	A különböző művészeti területekkel összefüggő kreatív tevékenységek támogatása, a kifejezőmód fejlesztése a különböző művészeti ágakon keresztül, értékközvetítés, élményszerű tapasztalatszerzés elősegítése.
	Bemutató műsor	AJTP-s rendezvény Kollégiumi rendezvény Csoportfoglalkozás:	A fellépés keretében a gyerekek komoly felkészüléssel vesznek részt és csoportosan bizonyíthatják a csoport jó szellemiségét.	A kollégium kapcsolattartásának javítását, közösségfejlesztést szolgáló programok szervezése.

	Házibajnokságok, megyei-regionális versenyek	Felkészülés változó időkeretben	Célja a valódi tehetségkutató és tehetséggondozás.	Egyéni fejlesztés. Tehetséggondozás. Csoportkohézió alakítása.
9. évfolyam				
1. AJTP-s keretek között tartott foglalkozási egység	Önismeret, Személyiségfejlesztés	74 óra Csoportos foglalkozás, Egyéni foglalkozás	Énkép kialakítása a személyiség fejlesztése, önmaguk jobb megismerése, az utóbbinak megfelelő kompetenciák fejlesztése.	Akarati, érzelmi összetevők fejlesztése, az önismeret, társismeret, önbizalom, és a személyiség fejlesztésével összefüggő foglalkozások szervezése
	Tanulásmódszertan	37 óra	A tanulási folyamat megismerése, egyes elemeinek és az egyéni tanulási jellemzők tudatosítása.	Memóriafejlesztés. Az egyéni, tudatos tanulás fejlesztése, gyakorlása. Elméleti és írásbeli feladatok összehangolása.
2. Kollégiumi alapprogram szerinti foglalkozások	Felkészítő foglalkozás Felzárkóztató foglalkozások Tehetséggondozó foglalkozások, Idegen nyelvi felkészítés	370 óra Csoportos foglalkozás, Egyéni foglalkozás	Felkészülés az iskolai tanórákra, felzárkóztatás tanári irányítás és támogatás mellett, tanulószobai foglalkozások keretében Korrepetálás, felzárkóztatás a szükséges tárgyakból. Tartalmi, műveltségi, módszertani gazdagítás.	A tanulók motivációjának fenntartása, Kikérdezés, ellenőrzés (szükség esetén) Ismeretbővítés, képességfejlesztés differenciált, egyéni igényekre és előrehaladásra reflektáló módszerekkel. Idegen nyelvi kompetenciák.
	A 3.melléklet megfelelő témáinak feldolgozása	22 óra Csoportos foglalkozás	Az alapprogram (kötelező) témáinak feldolgozása, AJTP	A kollégiumi alapprogram kötelező témaköreinek

			programelemek beépítésével.	feldolgozása.
	Csoportélet, kollégiumi szervezések	15 óra Csoportvezetői foglalkozás	Közösségi és csoportügyek. Szervezések, aktuális információk.	Intézményi információk megbeszélése, a diákok véleményének, javaslatainak teret adó fórumok szervezése.
	Választott szabadidős foglalkozás (sokrétű, változatos, fiatalos szervezések, versenyfelkészítések, sport)	37 óra Csoportos foglalkozás Diákköri foglalkozás Egyéni foglalkozás	Kikapcsolódás, sport, szervezett szórakozás, a szabadidő hasznos eltöltése Egészséges életmód. Kulturális rendezvények szervezése, esztétikai élmények szerzése	Szabadidő kulturált, hasznos eltöltését, pihenést, rekreációt szolgáló foglalkozások szervezése.
3. Kollégiumi programhétvégék AJTP-s vállalt többletfeladat	Kollégiumi programhétvége tanév közben	7 hétvégi kollégiumi rendezvény, fennmaradást igénylő program kollégiumi foglalkozás, csoportfoglalkozás	Közös színház, mozi, múzeumlátogatás. A hazai környezet és a főváros további megismerése. Egy meghatározott terület feltérképezése. A cél a közösség formálása, építése, a tudatos jelleg megerősödik. AJTP foglalkozási egység	A szűkebb és tágabb környezet természeti és társadalmi-gazdasági jellemzőinek megismertetése, aktív pihenést, közösségépítést szolgáló szabadidős programok szervezése.
	Tanulmányi kirándulás	A fennmaradt 3 kollégiumi hétvége felhasználásával	Tanulmányi célú kirándulás, a cél a hazai területeken, illetve	Közösségépítés, ország- és Európa ismeret. Európaiság-tudat,

			Európában élő népek kultúrájának megismerése.	magyarság-tudat fejlesztése.
4. Versenyek, táborok	Arany János irodalmi verseny, AJTP-s versenyek	Intenzív felkészülés, felkészítés	Elmélyedés a tananyagban, Versenyrutin szerzése Egy-egy korszak mélyebb megismerése.	Tanulmányi versenyekre felkészítés, önálló tanulás, önálló kutatás képességének fejlesztése.
10. évfolyam				
1. AJTP-s keretek között tartott foglalkozási egység	Önismeret, Társismeret, Személyiségfejlesztés	74 óra	Énideál, énkép kialakítása Önbizalom, önbecsülés fejlesztése Személyiségvonások megismerése Problémamegoldás gyakorlása Előítéletek megismerése, kezelése	Személyiségfejlesztés, motiváltság erősítése, problémamegoldást, döntéshozatal gyakorlását és elsajátítását szolgáló foglalkozások szervezése.
	Autóvezetői tanfolyam	Egyéni és csoportos foglalkozás	A gépkocsivezetés elméletének és gyakorlatának megismerése	A gépkocsivezetői vizsga letételéhez szükséges ismeretek átadása.
2. A Kollégiumi alapprogram szerinti foglalkozások	Felkészítő foglalkozások Felzárkóztató foglalkozások Tehetséggondozó foglalkozások, Idegen nyelvi felkészítés	370 óra Egyéni Csoportos Diákkör jellegű	Felkészülés az iskolai tanórákra Felzárkóztatási tanári irányítással. Tanulási segítség nyújtása. Korrepetálás, felzárkóztatás a szükséges tárgyakból. Tartalmi, módszertani,	Ismeretek bővítése, pályaorientációt, tanulási motiváció fenntartását szolgáló foglalkozások szervezése. Ismeretbővítés, képességfejlesztés differenciált, egyéni igényekre és

			műveltségi gazdagítás.	előrehaladásra reflektáló módszerekkel, Idegen nyelvi kompetenciák fejlesztése.
	A 3. melléklet megfelelő témáinak feldolgozása	22 óra Csoportos foglalkozás	Az alapprogram (kötelező) témáinak feldolgozása egyéni munkával és tanári irányítással	Az alapprogram kötelező témaköreinek megbeszélése.
	Csoportélet, kollégiumi szervezések, problémák megbeszélése	15 óra Csoportvezetői foglalkozás	Egyéni, csoport, illetve közösségi ügyek, szervezések, problémák megbeszélése	Csoportközi kapcsolatok és közösségi kapcsolatok fejlesztése.
	Választott szabadidős foglalkozás	37 óra Egyéni, csoportos foglalkozás	A szabadidős tevékenységek széles választéka a sport, a zene, a kulturális tevékenységek minden területén	Pihenés. Szabadidő hasznos eltöltése, rekreáció. Nívós szórakozások.
3. Kollégiumi programhétvégék AJTP-s vállalt többletfeladat	Kollégiumi programhétvége tanév közben	7 hétvégi kollégiumi rendezvény, bennmaradást igénylő program	Kulturális programok, kollégiumi szervezések, kirándulások az ország különböző pontjaira. AJTP foglalkozási egység	Kulturális és egyéb szabadidős programok, kirándulások szervezése.
	Tanulmányi kirándulás szervezése	A fennmaradó hétvégék tömbösítésével, országhatáron túli kirándulás szervezése	Tanulmányi célú kirándulás, a cél az országhatáron túl élő népek szokásainak, hagyományainak	A kollégisták motivációjának, ismeretszerzési szándékának erősítése.

			megismerése	
4. Versenyek, táborok	AJTP-s és más versenyek (OKTV, OSZTV stb.)	Intenzív felkészülés, felkészítés	Elmélyedés a tananyagban, a tudományokban és a művészetekben	Tanulmányi versenyekre felkészítés, önálló tanulás, önálló kutatás képességének fejlesztése, tehetséggondozás
11. évfolyam				
1. AJTP-s keretek között tartott foglalkozási egység	Önismeret, Drámapedagógia, Pályaválasztás, kommunikáció	66 óra Csoportos foglalkozás, Egyéni foglalkozás	A személyiség aktuális állapotának megismerése, fejlesztése. Önértékelés, alkalmazkodás, konfliktusmegoldás, pályaválasztás, pályakép kialakítása.	Szabálytudat kialakítása. Kommunikációs készségek fejlesztése, Pályaorientációt segítő foglalkozások szervezése Praktikus ismeretek átadása: önéletrajz, viselkedéskultúra, Önképzés
2. A Kollégiumi alaprogram szerinti foglalkozások	Felkészítő foglalkozás Érettségi előkészítő foglalkozások tehetséggondozó foglalkozások. Idegen nyelvi felkészítés	330 óra Csoportos és egyéni foglalkozás	Felkészülés az iskolai tanórákra. Felzárkóztatási tanári irányítással. Tanulási segítség nyújtása. Tanulási idő szervezése. felzárkóztatás a szükséges tárgyakból. Tartalmi, módszertani, műveltségi gazdagítás az érettségi, felvételi érdekében.	A motiváció erősítése és fenntartása a közelgő érettségi és felvételire figyelemmel, a célirányos felkészülés fokozása. A nem érettségi tárgyak gyakorlása. Pályaválasztást segítő foglalkozások szervezése. A kollégisták irányultságuknak megfelelő foglalkozást választhatnak, a tanulmányi eredmény és az érettségi-felvételi tárgyak függvényében.

				Idegen nyelvi kompetenciák fejlesztése.
	A 3. melléklet megfelelő témáinak feldolgozása	22. óra Csoportos foglalkozás	Tematikus foglalkozások száma a kollégiumi nevelés országos alapprogramja alapján AJTP programelemek beépítésével.	Az érdeklődés fenntartása a témakörök iránt. A kirándulások, országjárások tapasztalatainak felhasználása.
	Csoportélet, kollégiumi szervezések, problémák megbeszélése	15 óra Csoportvezetői foglalkozás	Aktuális információk (pl. továbbtanulás) Kollégiumi szervezések	Pályaorientáció támogatása, felkészítés az érettségire, továbbtanulásra, karriertervek feldolgozása, önmenedzselés támogatása
	Választott szabadidős foglalkozás	33 óra Csoportos, egyéni és diákköri foglalkozások	Kikapcsolódás, sport, szervezett szórakozás, szabadidő hasznos eltöltése.	Csoport- és kollégiumi összejövetelek, versenyek, szórakozási lehetőségek szervezése.
3. Kollégiumi programhétvégékAJTP-s vállalt többletfeladat	Kollégiumi programhétvégék tanév közben	7 hétvégi kollégiumi rendezvény, bennmaradást igénylő program	Színház, múzeumlátogatás. Kollégiumi programok szervezése. Sportprogramok szervezése. Megyeszékhelyek megismerése. AJTP foglalkozási egység	Kulturális, esztétikai élmények szerzése. Pihenés, relaxálás elősegítése. Közösségépítés.
	Kollégiumi tanulmányi	külföldi	Tájékozódás a világban,	A tanulmányi fejlesztés: a meglátogatott terület

	kirándulás (A fennmaradó hétvégék tömbösítésével)	kirándulás	ismerkedés Európával, tematikus kirándulás, kikapcsolódás, pihenés.	megismerése. Érzelmi fejlesztés a közös élmény, az együttlét, a közösség örömeinek megtapasztalása (a felnőtté válás felelősségével).
4. Országos verseny	Tantárgyi versenyek	Egyéni, csoportos felkészülés	Pályaorientáció Tehetséggondozás Verseny	Újszerű, változatos feladatokkal felkészítés a versenyekre, ismeretátadás, probléma-felismerési és -megoldási képesség fejlesztése
12. évfolyam				
1. AJTP-s Keretek között tartott foglalkozási egység	Önismeret Drámapedagógia Pályaválasztás	66 óra a kollégiumi tanév első félévében	Pályakép, pályaválasztás. Viselkedés- és mozgáskultúra. Önértékelés, alkalmazkodás.	Szabálytudat kialakítása. Felkészítés a felnőtt életre, az „értelmiségi létre”. Pályaorientációt segítő foglalkozások szervezése. Praktikus ismeretek átadása: önéletrajz, viselkedéskultúra
2. A Kollégiumi alapprogramszerinti foglalkozások	Felkészítő foglalkozás Érettségi előkészítő foglalkozások Tehetséggondozó foglalkozások Idegen nyelvi felkészítés	330 óra Csoportos és egyéni foglalkozás	Felkészülés az iskolai tanórákra, készülés az érettségire. Tanulási segítség nyújtása. Felkészítés a továbbtanuláshoz, érettségihez szükséges	A motiváció erősítése és fenntartása a közelgő érettségi és felvételire figyelemmel, célirányos felkészülés támogatása Tantárgyi felkészítő foglalkozások szervezése,

			tárgyakból. Tartalmi, módszerbeli műveltségi gazdagítás az érettségi, felvételi érdekében.	az egyéni igények és előrehaladás figyelembevételével nyújtott támogatás. Idegen nyelvi kompetenciák fejlesztése.
	A 3. melléklet megfelelő témáinak feldolgozása	20 óra Csoportos foglalkozás	Tematikus foglalkozások, kötelező témakörök.	A középiskola befejezésének, az új életszakasz kezdésének, a felsőoktatásban résztvevő polgár problémáinak előzetes megbeszélése, „átcsoportosítva”, aktualizálva egy-egy témakört.
	Csoportélet, kollégiumi szervezések, problémák megbeszélése	10 óra Csoportvezetői foglalkozás	Aktuális információk (pl. továbbtanulás). Tanév végi szervezések.	Pályaorientáció támogatása, felkészítés az érettségre, továbbtanulásra. Karriertervek feldolgozása, önmenedzselés támogatása.
	Választott szabadidős foglalkozás	33 óra Egyéni, csoportos és diákköri foglalkozások	Kikapcsolódás, sport, szervezett szórakozás, szabadidő hasznos eltöltése.	
3. Kollégiumi programhétvégék, AJTP-	Kollégiumi hétvége tanév közben	Kettő kollégiumban töltött hétvége	Közös túrák, színházlátogatás Egyéb szervezett	Előkészület a közösség, a kollégium elhagyására, az érettségre. A

s vállalt többletfeladat		változatos programokkal	csoportprogramok. AJTP foglalkozási egység	felsőoktatás jellegzetességeinek megbeszélése.
	Kollégiumi tanulmányi kirándulás (a fennmaradó hétvégék tömbösítésével)	Kirándulás	Hazai tematikus kirándulás	Az eddigi tanulmányok szintetizálása, a honismeret gazdagítása.
4. Országos versenyek	Tantárgyi versenyek	Egyéni, csoportos felkészülés	Pályaorientáció Tehetséggondozás Verseny	Újszerű, változatos feladatokkal felkészítés a versenyekre, ismeretátadás, probléma-felismerési és -megoldási képesség fejlesztése

4.2. Pedagógiai felügyelet

A kollégium - szervezeti egységként egy pedagógus közreműködésével (ügyeletes nevelőtanár) - gondoskodik a foglalkozáson nem tartózkodó tanulók pedagógiai felügyeletéről, a kollégiumi élet szervezéséről.

2.1. A kollégium zavarmentes működésének biztosítása céljából az ügyeletes nevelőtanár:

a) visszatérő rendszerű ellenőrzést folytat a külső és belső biztonsági rendszabályok, a balesetvédelmi előírások betartása, az egyéni és közösségi tulajdon védelme, a megelőzés érdekében,

b) folyamatos jelenlétével biztosítja a házirend betartatását, különös tekintettel az együttélési normák, a személyiségvédelem, a diákok önrendelkezési jogának érvényesülésére,

c) időszakos ellenőrzést folytat az egyéni és közösségi rend fenntartása, a tisztasági és az egészségvédelmi szabályok teljesítése céljából,

A pedagógiai felügyelet átadásakor az ügyeletes nevelőtanárok között - dokumentált - információcserére kell sort keríteni.

2.2. A kollégiumi élet szervezése során a kollégium vezetőjének a feladata:

a) a napirend szerinti tevékenységek, így az ébresztő, a takarodó, az étkeztetés megszervezése, felügyelete, ellenőrzése,

b) a tanulói nyilvántartások, különösen a betegség, távollét, kimenő, engedélyek folyamatos vezetése,

c) a közös helyiségek és közösségi eszközök használatának, az öntevékeny diákkörök tevékenységének a felügyelete,

d) a felmerülő egyéni problémák kezelése, ennek részeként az ügyeletes nevelőtanári intézkedés, továbbá információtovábbítás a csoportvezető nevelőtanárnak.

V. A KOLLÉGIUMI NEVELÉS EREDMÉNYESSÉGE

1. A kollégiumi nevelés eredményessége

A kollégium - a szülővel és az iskolával együttműködve - hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló eredményesen fejezze be tanulmányait választott iskolájában.

A tanuló a kollégiumi nevelési folyamat során elsajátítja a társadalomba való beilleszkedéshez és a családi életben, a hivatás gyakorlásában, az állampolgári létben az önálló életvitelhez szükséges alapvető ismereteket, képességeket, értékeket:

- elsajátítja és követi az alapvető erkölcsi normákat;
- képes az egészséges és kulturált életmód kialakítására;
- sokoldalú képzettsége, műveltsége párosul az új ismeretek befogadásának és a folyamatos megújulásnak a képességével;
- kialakul reális társadalomképe;
- rendelkezik az önszerveződéshez, a demokratikus érdekérvényesítéshez szükséges képességekkel;
- tudása versenyképes, önértékelő képességére, szakmai felkészültségére alapozva választ tud adni a szakmai kihívásokra;
- képes az együttműködésre, az emberi kapcsolatok kialakítására és továbbépítésére;
- másokhoz való viszonyában toleráns, empátiával rendelkezik, társadalmi szemléletét a szolidaritás jellemzi;
- ismeri nemzetünk, nemzetiségeink kulturális, történelmi hagyományait.

A kollégiumi nevelés eredményességének értékelésekor figyelembe veendő, hogy a nevelési folyamat milyen kiindulási állapotból, milyen feltételek mellett fejtette ki hatását.

VI. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

Készítette:

Zrínyi Ilona Gimnázium Kollégiumának tantestülete

Nyilatkozat az elfogadásról:

A kollégiumi Pedagógiai Programot a tantestület 2013. augusztus 26 -án 8,30-kor tartott értekezletén megtárgyalta, 3 tartózkodás és 61 igen szavazattal elfogadta.

Véleményezés:

- A Szülői Munkaközösség a szülők bevonásával áttanulmányozta és egyetértését fejezte ki.
- A kollégiumi DÖK a tanulók képviselőjében megismerte.

A Pedagógiai Program nyilvánosságának módja:

- A kollégiumi Pedagógiai Program az iskola honlapján megtalálható.
- Épületenként 1-1 példányt a tanári szobában elhelyezünk, hogy a tanulók, szülők bármikor hozzáférjenek.
- Egy példányt a fenntartóhoz eljuttatunk.

A Pedagógiai Program hatálya:

A Pedagógiai Program 2013. szeptember 1-jén lép hatályba.

A Pedagógiai Program módosítása:

- Felül kell vizsgálni a kollégiumi működést szabályozó jogi előírások változásakor.
- A Pedagógiai Program módosítására az intézmény igazgatója, a nevelőtestület, Szülői Munkaközösség bármely tagja, a fenntartó tehet javaslatot.

Nyíregyháza, 2013. augusztus 30.

**Huszárné Kádár Ibolya
igazgató**

A Pedagógiai Programot a Szülői Munkaközösség és a Diákönkormányzat véleményezte és elfogadásra javasolta.

.....
a Szülői Munkaközösség képviselője
(*Széchenyi u. 35-37.*)

.....
a Szülői Munkaközösség képviselője
(*Tiszavasvári út 12.*)

.....
a Diákönkormányzat képviselője
(*Széchenyi u. 35-37.*)

.....
a Diákönkormányzat képviselője
(*Tiszavasvári út 12.*)

1. számú melléklet

1. A tanulás tanítása

A kollégium a foglalkozások és a tevékenységek során támogatást nyújt abban, hogy a tanulók eredményesen fejezzék be választott iskolájukat.

Nagy jelentősége van az egyénre szabott tanulási módszerek elsajátításának, ezzel segítve az iskolai órákra való felkészülést, a jó eredmények elérését, a hátránnyal küzdők felzárkóztatását, a gyermekek tehetségének kibontakoztatását.

A tanulás tanítása, az ismeretszerzést és hasznosítást elősegítő beállítódások kialakítása nagymértékben hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában.

Fejlesztési követelmények

- Sajátítsa el és legyen képes alkalmazni a hatékony tanulási technikákat.
- A tanuló - pedagógus segítségével - legyen képes a számára legalkalmasabb módszereket kiválasztani.
- Tudjon szelektálni a megszerzett ismeretek, információk között.
- Alkalmazza a tanulást segítő hagyományos és modern eszközöket, használja a könyvtárat, és a feladatai megoldásához megfelelően tudja kiválasztani a szükséges szakirodalmakat.
- Legyen képes elemezni, értelmezni, rendszerezni a megszerzett ismereteket.

Évfolyam	9.	10.	11.	12.	13.
Időkeret (óra)	3	2	2	2	1
Témák	Tartalmak, tevékenységek				
Indirekt tanulásfejlesztés	megfelelő tanulási környezet kialakítása: csoport munka, az asztalaikon található figyelemelterelő-, zavaró eszközök összegyűjtése tanulási szokások feltárása: napi ritmus, szokásrendszer, időmérleg – egyéni munka tanuláshoz szükséges alapkészségek fejlesztése (figyelem, emlékezet, szókinccs, olvasás, írás, stb.) egyéni munka (1-2. melléklet)				
Direkt tanulásfejlesztés	Tanulási stílus felmérése, egyéni munka (3. melléklet) A tanulási stílusoknak megfelelő technikák ismertetése és gyakorlása (hangos olvasás, aláhúzás, jegyzetelés, gondolattérkép, parafrázis stb.), egyéni és páros munka				

<p>Könyvtárhasználati ismeretek</p> <p>Internethasználat a tanulásban</p>	<p>Jegyzetelés technikája, csoport munka: a társak jegyzeteinek értékelése</p> <p>Gondolattérkép technikája, közös munka tanári vezetéssel</p> <p>Tanulási stratégia kidolgozása- értő szövegolvasás (4. melléklet)</p> <p>műveletsor gyakorlása: áttekintés, kérdésfeltevés, olvasás, felmondás, ellenőrzés, páros munka</p> <p>A kollégiumi könyvtár bemutatása, ismerkedés alapfogalmakkal (katalógus, szabadpolc, olvasóterem) és a könyvtárhasználattal</p> <p>A sufőzés, böngészés és keresés fogalmainak tisztázása</p> <p>Keresőprogramok – egyéni munka</p> <p>On-line irodalom és folyóiratok használata iskolai feladatokhoz</p> <p>Hasznos weboldalak bemutatása (www.mek.oszk.hu, www.irodalmiakademia.hu, www.tudasbazis.sulinet.hu)</p>
---	--

Melléklet

1. melléklet, Keresztrejtvény

A táblázat 1-től 40ig terjedő számokat tartalmaz. Csupán a szem segítségével meg kell keresni sorrendben valamennyi számot. A megoldás átlagideje 2-3 perc.

21		18		17		16			
7				2				30	4
			26	31		24	36	9	
25		6							
8	34	33			27	10		3	
		11				37			
22		28	13	23		19		14	
	35				38			15	
		39		1			40		
29			12			32	20	5	

2. melléklet, Jelkeresés

Számolja meg, hányszor fordul elő a következő szám és betűhalmazban a 628 szám és az ipo betűcsoport!

84937293827161

72834549687383736382102546280

0928347652526261362809383765398722491875645

0092874657389877398172635421kjhgfpemvndppipoi

lsjfheufdhdzewgipojfdnvhfuzrhdbncksijezkdgdhdgezdb

snsksipoiipokfjrufhjfmvnykdjeimvnevooplckggf85746

32981726857694832762795952002345

67065756784

192538428jfurjnvkdjieudjdkflopikfjdshskaléaépiokfjsn

ajkxnanjankak19847463498284373262628ipo092847

56492837popo847386629kdjd8kfdheioslpowiuszatckfl

jduejsnmcnxbsvwjdhdkfo2254628dkjsiii8474635ndhd

ipokfdjduehdsztegd75645342ipokjfhdgsvsnmckc6j628

6288628kfdhdzejfdikfjrtugkitlgopdpoipoipjgn8756nvjk

56492837popo847386629kdjd8kfdheioslpowiuszatckff

jduejsnmcnxbsvwjdhbkfo2254628dkjsiii8476535nvbcj

ipokfdjduehdsztegd75645342ipokjfdhdsvsnmckc6j628

6288628kfdhdzejfdikfjrtugkitlgopdpoipoipjgn8756mvjk

83

4983726348573982938347464738292837362673

jdncbfazgopeoqiusjdufnvbcnmdlfgogplrofkdijwsunahajskdl

8475jtug9f8k43mfnvjfhu37e8rir95857463idkijf837e89r9ii

kjh3457rtuzv87re7jrikfjfhhdhezrgf875645374829rifkfi9

834983726348573982938347464738292837362673

jdncbfhzigop

eoqiusjdufnvbcnmdlfgogplrofkdijwsunahajskdl

3. melléklet, Érzékleti preferencia kérdőív

Az alábbi kérdőív kitöltésével érzékleti preferenciájára következtethet.

Adjon minden állításnak egy értéket 0-tól 5-ig az alapján, mennyire igaz

Önre!

1. Jobban emlékszem a mondanivalójára, ha látom a beszélőt. V
2. Vonzanak a ríktó színek. V
3. Szívesen hallgatók felolvasást. A
4. Nehezemre esik néhány percnél tovább egy helyben maradni. K
5. Álmodozásnak tűnik, amikor valamiről képet akarok alkotni magamban. V
6. Könnyebben emlékszem, ha hallhatóan kimondom a megjegyezni valót. A
7. Úgy tudok megjegyezni valamit, ha újra és újra elmesélem magamban. A
8. Sokat segítenek nekem az ábrák, képek, grafikonok. V
9. Az eseménydús könyveket olvasom szívesen. K
10. A testem valamelyik része mindig mozgásban van. K
11. Az, hogy hangosan kimondok egy problémát, segít a megoldásban. A
12. Szeretek kisebb tárgyakkal játszani, amikor figyelek, tanulok. K

- 13.A grafikonokat, ábrákat nehezen tudom megérteni. A
14.Sokkal jobban megérték bármit, ha felrajzolják, felírják nekem. V
15.Ha beszélek, erőteljesen gesztikulálok. K

Adja össze külön-külön az A, V és K pontokat!

A:
V:
K:

4. melléklet, Szövegértés

„Amikor Sarah, a háziasszony leszaladt a lépcsőn, a huszonnégy meghívott vendég közül hatan már a kandalló köré gyűltek és Lombard ügyvéd is, aki sosem hordott kalapot, éppen az utolsó hópelyheket rázta ki, hullámos, vörös hajából. A szalonban Matt pipázva dőlt a kandallónak. A színpadon megszokta ezt a kissé beállított pózt, melyről tudta, hogy igen előnyös a számára. Huga, Edith, feltűnően hasonlított hozzá, azzal a különbséggel, hogy Matt érdekes sápadtsága helyett bőrét aranybarnára festette a déli nap. Férjével, Mark Woodland kapitánnyal két hete tért haza nyolc hetes tengeri útjukról. Edit élénk beszélgetésbe merült Gabriellával, gyerekkori barátnőjével, akivel régi emlékeiket elevenítették fel. Intézeti éveik óta jó barátnők voltak és Gabriella mesterkedésének volt az eredménye az is, hogy bátyja, Mark, a morcos medve és Edith összekerültek. Sarah egy pillanatra megállt az ajtóban és egy röpké pillantással megállapította, hogy a két barátnő megint összebeszélt és úgy választotta meg öltözékét, hogy Edith ezüstszürke ruhája ne csak barna bőrét és vörösbe játszó szőke haját emelje ki, hanem jól hasson a fekete Gabriella tűzpiros bársonyruhája mellett is. Mielőtt a vendégek észrevették volna, Sarah leszaladt a konyhába, ahol megkérdezte, megérkezett-e az öt láda vörösbor és megkérte a szakácsnőt, hogy egyelőre tíz üveggel bontson fel, a sültet pedig három tálra osztva hozza be.”

Kérem, takarja be a szöveget, és feleljen az alábbi kérdésekre:

- 1.Milyen évszak van?
- 2.Hány vendéget hívtak és ebből hány volt már a szalonban?
- 3.Hogy hívják a kandallónak támaszkodó férfit és mi a foglalkozása?
- 4.Neki milyen kapcsolata van Mark Woodlanddal?
- 5.Hány hónapos tengeri úton volt a házaspár és mikor tértek vissza onnan?
- 6.Hány láda vörösborot rendeltek és abból hány üveggel bontottak fel egyelőre?
- 7.Milyen színű hajhoz milyen színű ruhát választott a két barátnő?
- 8.Milyen rokonsági kapcsolat fűzi őket össze?

Nos, jól emlékezett mindenre?

Ha válaszolt a kérdésekre, ellenőrizze a helyes válaszokat:

- 1.Tél

- 2.24 6
- 3.Matt, színész
- 4.sógora
- 5.2 hónap, két hét
- 6.5 ládából 10 üveggel
- 7.vörösbe játszó szőke, ezüstszürke ruha, fekete haj, tűzpiros bársony
- 8.sógornók

2. Az erkölcsi nevelés

Erkölc **fogalma**: egy adott társadalom által régebbi tapasztalatok alapján összegyűjtött és helyesnek ítélt viselkedési szabályok összessége. Az erkölcs szabályai a társadalmi normák egyik típusát jelentik. Más megfogalmazás szerint az erkölcs azon elvek összessége, amelyek a helyes és helytelen, a társadalmi jó és rossz megkülönböztetését segítik a cselekvés szintjén.

Az erkölcsi nevelés lényegében magatartás-formálás, amelynek során a társadalom igényeinek megfelelő tartós magatartásformák kialakítására törekszünk.

Az egyén morális lénné csak akkor válhat, ha erkölcsisége tudatosságon alapul.

Az erkölcsi nevelés célja: a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatának elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, társadalmi beilleszkedésük elősegítése. Az erkölcsi nevelés legyen életszerű: készítsen fel az életben elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési problémáira. Az erkölcsi nevelés lehetőséget nyújt az emberi lét és az embert körülvevő világ lényegi kérdéseinek különböző megközelítésmódokat felölelő megértésére, megvitatására. Az kollégiumi közösség élete, tanárainak példamutatása támogatja olyan, a tanulók életében nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a mértéktartás, az együttérzés, segítőkészség és a tisztelet. A tanulást elősegítő beállítódások kialakítása – az önfegyelemtől a képzelőtehetségen át intellektuális érdeklődésük felkeltéséig – kihat egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában is.

Programterv:

Témák:

- erkölcsi érzék kifejlődése és szerepe
- felelősség- és kötelességtudat
- a munka megbecsülése
- mértéktartás, együttérzés, segítőkészség

9.évfolyam

Időkeret: 2 óra

Tartalom, tevékenység: Az ember, mint értékelő és erkölcsi lény bemutatása.

1. óra: Csoportmunkában 4-5 fővel nagy papírra, két oszlopban Erények-Bűnök kategóriában viselkedésformák írása. A leírtak közös megvitatása, érvek, ellenérvek, vita.
Saját ötparancsolat összeállítása minden tanuló számára, melyet maga is képes követni, nem csak mások számára írná elő. A leírtak véleményezése, összehasonlítása a klasszikus tízparancsolattal.
2. óra: A témához jól használható irodalmi anyagok felolvasása, megvitatása.(
Például: József Attila: Hexameter, Ady Endre: A legjobb ember, Ancsel Éva: 194 bekezdés az emberről, Karinthy Frigyes: Én és énke.)
A jóság és gonoszság természetének illusztrálására részletek megtekintése a Legyetek jók, ha tudtok című olasz filmből, majd beszélgetés a látottakról.

10. évfolyam

Időkeret: 2 óra

Tartalom, tevékenység: Szerepgyakorlatokon keresztül, a drámapedagógia eszközeivel összhang teremtése a lelkiismeret szabadsága és a személy erkölcsi felelőssége között.

Példák segítségével utalás az erkölcsi értékek és az erkölcsi érzék kialakításának jelentőségére az emberi kapcsolatokban.

1. óra: Szituációs gyakorlatok (lsd. melléklet) végrehajtása, majd beszélgetés a látottakról, hallottakról, ezek erkölcsi tanulsága.
2. óra: Melyek a legfontosabb erkölcsi értékek? - csoportmunkában a legfontosabb erkölcsi értékek (pl. tisztesség, becsületesség, őszinteség)meghatározása. Példákon keresztül annak megvitatása, mennyire vagyunk fogékonyak az erkölcsi jóra.

11. évfolyam

Időkeret: 2 óra

Tartalom, tevékenység: Irodalmi, történelmi személyiségek életén keresztül a különböző erkölcsi választások ismertetése és ezek értékelése.

1. óra: Irodalmi művek szereplőinek erkölcsi magatartása, ennek elemzése (Például Kosztolányi Dezső: Édes Anna-Édes Anna, Vizyék; Dosztojevszkij: Bűn és bűnhődés-Raszkolnyikov). Az elemzés előtt az irodalmi mű történetének ismertetése.
2. óra: Részletek megtekintése Steven Spielberg: Schindler listája című filmből. Oscar Schindler, Itzhak Stern, Amon Goeth_személyiségének jellemzése, erkölcsi jellemzőik.
Beszélgetés a filmről, erkölcsi tanulságok megfogalmazása.

12. évfolyam

Időkeret: 1 óra

Tartalom, tevékenység: a mindennapi élet tapasztalataiból a morális helytállás jelentőségének bemutatása, az egyéni döntések meghozatalában betöltött szerepe.

1. óra: Kisfilmek megtekintése a témával kapcsolatban, majd azok megvitatása, elemzése. (Például: Bánásmód idős szülővel, Soha ne add fel-olimpia, Segítőkészség)
Kisfilmek: <http://www.erkolcstan.hu/seg%C3%A9danyagok/kisfilmek>

13. évfolyam

Időkeret: 1 óra

Tartalom, tevékenység: erkölcsi kérdéseket felvető élethelyzetek megbeszélése a diákokkal.

1. óra: 4-5 fős csoportok alakítása. A csoportok által egy-egy szituáció kitalálása és eljátszása, melyben a következő erkölcsi problémák érhetők tetten: hazugság, kiközösítés, közöny. Beszélgetés a megoldásról, ezen problémák felismeréséről és elkerüléséről.

Melléklet:

Szituációs gyakorlatok

1. Tamás érettségi előtt áll. Szülei elvárják tőle, hogy rögtön a középiskola után egyetemre kerüljön, és ő is nagyon szeretne odajárni. Számításai szerint a középfokú nyelvvizsga 2 pontja hiányzik ahhoz, hogy biztosan felvegyék. Ám kilátástalannak véli azt, hogy még időben meg tudja ezt csinálni. Testvére barátja - Robi - azzal áll elő, hogy ismer valakit, aki 25 000 Ft-ért tudna Állami Nyelvvizsga Bizonyítványt szerezni, Tamás nevére... Megvegye?
2. Juli és Miklós járnak. Juli egyre inkább azt érzi, hogy Miklós elhidegül tőle. Az is kezd számára nyilvánvalóvá válni, hogy barátja kábítószer terjeszt, és esetleg fogyaszt is. Juli nagyon szereti Miklóst, meg akarja őt tartani, és segíteni szeretne rajta. Mit tegyen?
3. Az egyik osztálytársad már egy hete nem volt iskolában. Te az előző este láttad az utcán egy elég furcsa társaságban. Köszöntél is neki, de nem ismert fel, meglehetősen zavartan viselkedett. Úgy látszott, mintha kábítószer hatása alatt lett volna. Az osztályfőnököd éppen téged kérdez meg, hogy tudsz-e valamit erről a gyerekről.

3. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A

	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	13. évf.
Időkeret (óra)	2	2	2	1	1

témakör éves óraszámra lebontva évfolyamokra:

A kollégiumi foglalkozások lehetőséget biztosítanak arra, hogy a tanulók elsajátítsák azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák a szülőföld a haza és népei megismerését, megbecsülését. Ennek révén kialakul bennük a szűkebb és tágabb közösséghez való tartozás, a hazaszeretetet érzése.

A kollégiumi nevelésben meghatározó elem, hogy a többségi társadalomhoz tartozó tanuló a határainkon belül élő nemzetiségi és etnikai kisebbséghez tartozó tanulóval él, élhet együtt. A foglalkozások és tevékenységek célja ebben a témakörben az, hogy a kollégistában maradjon meg, sőt erősödjön a kötődés a küldő környezettel, és alakuljon ki a kötődés a befogadó környezethez. A kollégista tartsa meg azokat az értékeket, amelyekkel a szülői ház, a felnevelő környezet „elküldte” a kollégiumba, s az új környezet értékei is épüljenek be a személyiségébe.

Célok és feladatok:

- a szülőföld, az elbocsátó, a befogadó környezet (település, kisebb tájegység); ismerete szeretete, a lokálpatriotizmus és a hazaszeretet összefüggése, alapjainak erősítése,
- régióink, országunk, nemzetünk, ismerete, szeretete;
- az anyanyelv szeretete, művelése, igényes használata;
- a határainkon kívül, kisebbségben, diaszpórában élő magyarok hagyományainak, helyzetének ismerete, a velük való közösségvállalás;
- nemzeti hagyományaink, kulturális örökségünk ismerete, tisztelete, ápolása;
- nemzeti szimbólumaink (zászló, címer, Himnusz, Szózat), nemzeti ünnepeink;
- a hazánkban élő nemzeti és etnikai kisebbségek, migráns csoportok jogainak ismerete, kultúrájuk, hagyományaik, nemzeti érzéseik, jelképeik tiszteletben tartása;

A tanulóknak tudatosul, hogy mindenkinek először saját népének hagyományait, nemzeti értékeit kell megismernie, elsajátítania ahhoz, hogy más népek kultúráját, az egyetemes értékeket és a kultúrák közötti kölcsönhatásokat megérthesse.

Fejlesztési követelmények 9-14. évfolyam

A témakör fontos szerepet tölt be a kollégista közösségi identitásainak fejlődésében. A témák feldolgozása segítse elő az iskolában tanultak (magyar irodalom, történelem, hon- és népismeret, nyelv, tánc és dráma, mozgókép- médiaismeret, továbbá a földünk és környezetünk ismeretköreinek) szintetizálását, az ott tanult ismeretek más szempontú felhasználását.

A feldolgozás során a tanuló váljon nyitottá a társadalmi jelenségek iránt, és tegyen szert az együttműködés képességére, illetve az önálló munkára. Annak érdekében, hogy erősödjön benne saját népe és kultúrája értékeihez való kötődés, ismerje meg azok legfontosabb értékeit, kiemelkedő személyiségeit és szimbólumait.

A témák feldolgozása során fejlődjön információgyűjtő és feldolgozó képessége. Legyen képes a különböző információkat különböző formában feldolgozni és rendszerezni. Gyakorolja a szóbeli, az írásbeli és a képi kifejezés különböző formáit. Tudjon különböző társadalmi jelenségeket megkülönböztetni, összehasonlítani. Tudjon a felsorolt témák kapcsán tájékozódni a könyvtárban, interneten. Legyen képes gondolatait, megállapításait kifejezni, nyelvi vagy képi kifejezéssel, s egyre szabatosabban indokolni.

A középfokú iskola végére alkalmazza a különböző tantárgyakban szerzett ismereteit a különböző társadalmi jelenségek, folyamatok értelmezésében.

Témakörök	Tartalmak, tevékenységek
Közösséghez tartozás, hazaszeretet	A település vagy a környező tájegység története, megismerése könyvtári dokumentumok segítségével, élő adatközlők felkeresésével. A település történetének főbb korszakai, ezek időbeli elhelyezkedése. A település legfontosabb igazgatási, egészségügyi, szolgáltató, kulturális, sport intézményeinek megismerése. Kulturális programok tervezése. Történeti előadások a hazaszeretet és az országhoz kapcsolódó szeretet kialakításaként.
Nemzeti, népi kultúránk értékei, hagyományai	A nemzeti kultúra kincseinek megismertetése. A népművészet megismerése. (Európai vándormotívumok, nemzeti kultúra-, kárpát-medencei kultúra, európai kultúra egysége.) Ismerkedés a néphagyományok értékeivel, működésmódjával. Kézműves és iparművészeti alkotó technikák kipróbálása, egyszerű használati tárgyak készítése.

<p>A hazánkban élő nemzetiségek kulturális szokásai emlékei, jelene</p>	<p>A nemzeti és etnikai kisebbségek a mai magyar társadalomban és a XX. században. Az anyaország, illetve az anyaországon kívül élő nemzeti kisebbségek jellemzői. A témák megvitatása szociográfiai művek vagy filmek segítségével; kiállítás szervezése, rendezése az elkészült anyagokból. Nemzeti és etnikai kisebbségeink, migráns csoportok jellemzői, helyzete. (Asszimiláció, integráció, szegregáció.) Médiaanyagok elemzése, esetleg személyes tapasztalatok gyűjtése. Önálló tájékozódás a könyvtár és a média segítségével, véleményformálás a problémákkal kapcsolatban.</p>
<p>Nemzetünk kapcsolódása Európához</p>	<p>Magyarország és Európa a múltban - a téma egy aspektusának feldolgozása az irodalom, a történelem vagy a művészetek segítségével egyéni vagy csoportmunkában (pl. magyarok egyetemjárása külföldön; a Nyugat első nemzedéke, Európai és magyar impresszionisták emigráns nemzedékek, vendégmunkások stb.) A magyar kultúra, sport és tudomány kiemelkedő eredményei. Az Európai Unió főbb jellemzői.</p> <p>A tanulók érdeklődésének megfelelő téma feldolgozása tudománytörténeti nézőpontból, könyvtári dokumentumok (nyomtatott, elektronikus) segítségével tetszőleges formában.</p>

Éves óraterv Nemzeti öntudat, hazafias nevelés évfolyamonkénti lebontásban

9. évfolyam (2 óra)	Tevékenység, foglalkozás témája/tárgya	Tevékenység, foglalkozás munkaformája	Cél, tartalom	Fejlesztési, nevelési feladatok
<p style="text-align: center;">1.-2. óra</p>	<p>Nyíregyháza történetének megismerése</p> <p>Látogatás a Jósza András Múzeumban</p>	<p>Csoportos foglalkozás, múzeumlátogatás</p> <p>múzeumpedagógus vagy munkatárs bevonásával.</p>	<p>A tanulók ismerjék meg a múzeum tematikus kiállításai segítségével a város rövid történetét. Ismeretátadás, műveltség és intelligencia-gazdagítás. Kis csoportok alakítása, egy-egy csoport anyagot gyűjt a városról különböző korokban.</p> <p>Település képe milyen volt?</p>	<p>Tér és időérzék fejlesztése; A múlt megismerése tárgyi források felhasználásával.</p> <p>Empátia, történelmi korok és a helyi viszonyok összekapcsolásának fejlesztése. Differenciált ismeretanyagok rögzítése.</p>

10. évfolyam (2 óra)	Tevékenység, foglalkozás témája/tárgya	Tevékenység, foglalkozás munkaformája	Cél, tartalom	Fejlesztési, nevelési feladatok
1. – 2. óra	Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye tájegységeinek népi építésze, néphagyományai. Látogatás a Sóstói Múzeumfaluban, ismerkedés a népi portákkal, óriásplakát készítése.	Egyéni munka, előadás hallgatása. Tavaszi délutáni foglalkozás keretében múzeumi séta.	A tanulók ismerkedjenek meg a megye tájegységeinek népi építészetével, az épületek funkcionalitásán keresztül a paraszti kultúrával. Az eltérő tájegységek épületeinek bemutatásával a tanulók ismerjék meg a hétköznapi paraszti élet tevékenységeit és népszokásait. Ismeretátadás, műveltség és intelligencia- gazdagítás. A szerzett ismeretek és készített képek segítségével óriásplakát készítése.	A paraszti kultúra, népi építészet, fogalmak és népszokások megismerése. Lényegkiemelés képességének, esztétikai érzéknek fejlesztése. Kézműves és iparművészeti alkotó technikák kipróbálása A nemzeti kultúra megismerésén keresztül a néphagyományok ápolásának kiemelése, fontosságuk

11. évfolyam (2 óra)	Tevékenység, foglalkozás témája/tárgya	Tevékenység, foglalkozás munkaformája	Cél, tartalom	Fejlesztési, nevelési feladatok
1.-2. óra	A megye nagy tehetségeinek összegyűjtése, rendszerezése.	Csoportos munka, beszélgetés, forráselemzés Kiscsoportos munka, csoportmunka.	A tanulók fogalmazzák meg, hogy mit értenek tehetségen, ezt rögzítsék egy Flipchart táblán. 3 fős kiscsoportok létrehozása. A tanulók által összegyűjtött tehetséges megyei történeti személyiségeket a kiscsoportok rendszerezik, tematizálják. Az egyes kiscsoportok bemutatják az általuk kigyűjtött személyeket. A nagycsoport véleményezi azokat, vitát kezdeményez, ha nem ért egyet. Kit miért tekinthetünk tehetségnek? Hangsúlyozzuk, ha az ország szempontjából kiemelkedő tevékenységet végzett az illető. Fejlesztési cél, hogy a tanulók	Kooperáció, együtt gondolkodás, vitakészség fejlesztése, érvek-ellenérvek generálása. Forráselemzés. Forrásgyűjtés, elemzés, lényegkiemelés.

			vegyék észre, hogy a magyarság továbbélésének és megfelelésének Európában biztos záloga a tehetséges szakemberek képzése és a tehetség gondozása.	
12. évfolyam (1 óra)	Tevékenység, foglalkozás témája/tárgya	Tevékenység, foglalkozás munkaformája	Cél, tartalom	Fejlesztési, nevelési feladatok
1. óra	Nemzetiségek a Kárpát Medencében, tanári előadás.	Előadás, csoportmunka. Médiaanyagok elemzése, esetleg személyes tapasztalatok gyűjtése.	A tanulók eddigi tanulmányaik, tapasztalataik alapján ismerjék meg a nemzetiség fogalmát, a Kárpát-medence nem magyar népeit, továbbá azoknak a valamikori Magyarországra jutását. Ismerjék meg a tanulók a történelmi Magyarország nemzetiségeinek lakóhelyeit, kultúrájukat, viseleteiket, jellegzetességeiket, ruháikat,	Nemzeti és etnikai kisebbségeink, migráns csoportok jellemzői, helyzete, empátia fejlesztése. (Asszimiláció, integráció, szegregáció.) Az együttlét és a közös múlt feltárása. Napi tapasztalatok, családi történetek megosztása, érvelés.

			szokásaikat, történelmi szerepüket a Kárpát-medencében.	
13. évfolyam (1 óra)	Tevékenység, foglalkozás témája/tárgya	Tevékenység, foglalkozás munkaformája	Cél, tartalom	Fejlesztési, nevelési feladatok
1. óra	A határainkon kívül élő magyarság jellemzői, helyzete a XX. században. Nemzetünk kapcsolódása Európához	Tanári előadás, amelyre előzetesen kiadott forrásokból (cikkek, könyvek, képek) a tanulók is készülnek. Nem frontális, hanem együttes feldolgoása a témának. Az Unió szükségessége, más alternatívák, a kis állam és nagyhatalmak dilemmák.	A tanulók <i>reális és történetileg objektív</i> képet kapjanak Trianonról, a békekötés hosszú távú következményeiről. A határon túli magyarság 20. századi helyzetéről. Az Unió és Magyarország változó és sokszor „viharos” kapcsolatrendszer	Információgyűjtő és feldolgozó képesség, lényegkiemelés, identitástudat fejlesztése. A szóbeli, az írásbeli és a képi kifejezés fejlesztése.

4. Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A témakör éves lebontása évfolyamokra:

Évfolyam	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam	13. évfolyam
Időkeret (óra)	2	2	2	1	1

Fejlesztési követelmények 9-13. évfolyamon:

- Ismerje a demokratikus állam működésének főbb elemeit (választási rendszer, helyi önkormányzatok, törvényhozás, kormány, igazságszolgáltatás, fegyveres testületek, stb.)
- Legyen tisztában a jog szerepével a társadalmi életben.
- Értse meg az állampolgár és a társadalom együttműködésének fontosságát az egyéni és társadalmi célok elérése érdekében.
- Képes legyen belátni a kollégiumi diák-önkormányzat jelentőségét a kötelezettségek és a jogok gyakorlása során.

Célok, Feladatok:

„A kollégiumi nevelés elősegíti a demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének megértését, az abban való állampolgári részvétel jelentőségét. Ezzel is erősíti a diákokban a nemzetközi öntudatot és kohéziót, összhangot teremtve az egyéni célok és a közjó között.”

(A KOLLÉGIUMI NEVELÉS ORSZÁGOS ALAPPROGRAMJA)

A foglalkozások során a kollégista megismeri és gyakorolja a kollégium, az iskola és a helyi társadalom közössége nyújtotta jogokat és kötelességeket, megtapasztalja a felelősség és a döntés súlyát, következményeit. Elsajátítja a társadalmi érintkezés alapvető szabályait.

Az aktív állampolgári léthez ismeretek, képességek, megfelelő beállítottság és motiváltság szükséges. A témakör feldolgozása elősegíti, hogy az egyén megtalálja a helyét, szerepét, feladatait az iskolában és a kollégiumi közösségben, segíti beilleszkedését a társadalomba.

Megismeri a társadalom szerkezetét és működését. A kollégiumi élet terepet biztosít az aktív polgári lét, a tolerancia, együttműködés szabályainak elsajátításához.

Évfolyam	Foglalkozások száma	Téma	Tartalmak, tevékenységek
9.	1.	Demokrácia, Demokratikus állam felépítése	Ismerkedés a demokratikus jogállam működésének főbb elemeivel, alapelveivel. Fogalmak tisztázása: (demokrácia, jogállam, állampolgárság stb.) Demokratikus-diktatórikus állam Történelmi áttekintés
9.	2.	Az egyén szerepe a demokratikus államrendben Cselekvő állampolgár	A választási rendszer megismertetése. (jelöltállítás, két forduló, mandátum, szavazás) Helyi önkormányzatok felépítése Közgyűlés, képviselők stb.
10.	1.	Törvénytisztelet	Törvényhozás, igazságszolgáltatás, - jogszabályok - törvényjavaslatok - rendeletek Fegyveres testületek felépítése, működése
10.	2.	Egy helyi civil szervezet munkájának megismerése	Látogatás egy helyi civilszervezethez.
11.	1.	Felelős állampolgár	Ismerkedés az alapvető állampolgári jogokkal, kötelességekkel. A jog szerepe a társadalmi életben

			Magánérdek-közérdek Szerepjáték „Jogom van tudni” (bíróági tárgyalás eljátszása)
11.	2.	Társadalmi normák	Életkorának megfelelő szinten rendelkezzen ismeretekkel a társadalmi normákról, a társadalom berendezkedéséről: - követendő magatartási formák - illemszabályok - szankciók A mai magyar társadalmi, politikai rendszer bemutatása, parlamenti demokrácia.
12.	1.	Felelős cselekvő állampolgár	A felelős állampolgári magatartás jellemzői, jelentősége Az állampolgár és a társadalom együttműködésének fontossága az egyéni és a társadalmi célok elérésének érdekében
13.	1.	Diákjog Diák- önkormányzat	Ismerje meg és gyakorolja jogait, kötelességeit a kollégiumi diák- önkormányzatban. Képes legyen megérteni a fontosságát, jelentőségét. Interaktív foglalkozás Szerepjáték Aktív szerepvállalás a DÖK rendezvényein.

5. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

A témakör éves lebontása évfolyamokra:

Évfolyam	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam	13. évfolyam
Időkeret (óra)	1	1	1	1	1

Fejlesztési követelmények 9-13. évfolyamon:

- Ismerje meg az emberi kapcsolatok létrejöttét elősegítő, illetve gátló személyiségvonásokat.
- Legyen tudatában, hogy a gondosan kiválasztott és mély emberi kapcsolatok mennyire értékesek az emberi együttélésben.
- Életkorának megfelelő választékossággal legyen képes a társas kommunikációra.
- Alakuljon ki a tanulóban a választási lehetőségek felismerésének képessége, és döntési helyzetekben legyen képes e lehetőségeket mérlegelni.
- Válgják természetessé benne a másik ember személyiségének tisztelete és megértése, a helyes önismeret kialakítása, önmaga felvállalása.

Célok, feladatok:

„A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.”

(A kollégiumi nevelés országos alapprogramja)

A kollégiumi nevelés elősegíti, hogy kialakuljanak az önismeret gazdag és szilárd elméleti és tapasztalati alapjai.

A közösségi lét, a csoporthoz tartozás, az egymás közötti interakciók elősegítik a reális énkép és az önértékelés kialakulását, melyek a személyiségfejlődés meghatározó elemei.

Mód van a mások helyzetébe történő beleélés képességének kialakítására, mások elfogadására.

Ezek a képességek elősegítik, hogy kulturált közösségi élet alakuljon ki a kollégiumban.

A csoport előtti megmérettetés elősegíti a pozitív énkép kialakítását az eddig elsajátított készségekre és tudásra alapozva annak érdekében, hogy a diákok sorsukat és életpályájukat maguk alakítsák.

A szerepjátékok segítik kialakítani, illetve fejlesztik a mások megértéséhez és tiszteletéhez szükséges képességeket.

A foglalkozások olyan kompetenciákat is fejlesztenek, melyek révén a tanulóknál kialakul az alkalmazkodóképesség, a tolerancia, a konfliktuskezelő képesség.

<i>Évfolyam</i>	<i>Órakeret</i>	<i>Témakörök</i>	<i>Tartalmak, tevékenységek</i>	<i>Fejlesztési követelmények</i>
9.	1	Énkép, testkép	<p>Erősségeink, jó tulajdonságaink ismerete és mások erősségeinek, jó tulajdonságainak elismerése.</p> <p>A testkép tudatosítása: testtartás, mozgás.</p> <p>A test érzékelése, a megfigyelőképesség, kifejezőképesség, önreflexió gazdagítása.</p> <p>Különböző élethelyzetek és a testkép összhangja, összefüggése.</p> <p>A fizikai, érzelmi sajátságok, adottságok jellemzése.</p> <p>Az önelfogadás.</p>	<p>Reális énkép, testkép kialakítása.</p> <p>A tanulók ismerjék saját képességeiket, készségeiket (intellektuális-, megismerő képességek, kreativitás).</p> <p>Kellő ön- és társismerettel rendelkezzenek, amely alapját képezi a személyiség további fejlesztésének és fejlődésének valamint a szocializációnak.</p>
10.	1	Érzelmek	<p>Érzelmek kifejezése, intenzitása, kongruencia, alapérzelmek, magasabb rendű érzelmek.</p>	<p>A tanulók tanulják meg szabadon, nyíltan kommunikálni saját és mások iránt érzett érzelmeiket.</p> <p>Legyenek képesek az érzelmi-motivációs – akarati szféra megismerésével önvizsgálatra.</p>
11.	1	Empátia	<p>Az empátia szerepe, jelentősége az emberi kapcsolatokban.</p>	<p>A tanulók toleranciával, elfogadással, empátiával forduljanak egymás és a tágabb szociális</p>

			Az empátiás készség erősítése.	környezetük felé.
12.	1	Kommunikáció	A kommunikáció sokszínűsége.	Verbális-, nonverbális-, metakommunikáció fejlesztése.
13.	1	Konfliktusaink és kezelésük	A konfliktus felismerése, a probléma valós okának diagnosztizálása. Konfliktuskezelési stratégiák.	Kompromisszumkészség és problémamegoldási készség fejlesztése. Konfliktus kezelési stratégiák ismerete.

6. A családi életre nevelés

„Ha családról van szó, a szívünk mélyén mind gyerekek vagyunk még. Nem számít, hány évesek vagyunk, mindig kell egy hely, amit otthonunknak nevezhetünk.”

A pletykafészek című

film

A kollégiumban folyó családi életre nevelés célja: a családi életre való tudatos felkészítés. Korunkban a család egyre inkább nem tudja betölteni rendeltetését, hivatását. Korábban a gyerekek belenőttek az anya és apa szerepbe, erre mintát adott a több generáció együttélése. Ma a családtagokat a napi tevékenység inkább elválasztja, és nem összeköti. Alig van lehetőség, a családi szerepek átadására, megtanulására. Nem is beszélve a válságokkal küzdő, sérült és csonka családokról.

Az új NAT - ban a családi életre való nevelés kiemelt szerepet kap. Így napjainkban a családi életre való tudatos felkészítésben nagy feladat hárul minden oktatási és nevelési intézményre. Az ember élete elválaszthatatlan a családtól. Az egészséges és boldog életre nevelés, csak a családi életre neveléssel együtt valósítható meg. Az erkölcsi megújulásának az egyik fontos megnyilvánulása lenne a családnak, mint a társadalom alappilléreinek a megerősítése. A kollégistákat az élet tiszteletére, a családalapításra, gyermekvállalásra, a társadalom népesedési krízisének a kezelésére fel kell készíteni.

Az erkölcsi megújulás egyik feladata a családi élet tiszteletének a megjelenése a hétköznapiakban és az oktatásban és természetesen a kollégiumokban.

Fejlesztési követelmények:

A következő nemzedék mentalitásában a családi élet minden területén pozitív változás elérésére van szükség. A gyerekek tudatában a helyes értékrend kialakítása és az egészséges társadalmi normák igényének a megteremtése legyen alapvető, világnézeti hovatartozás nélkül. Meg kell láttatni a gyerekekkel, hogy nem a család van válságban, hanem az értékrend. Tanulják meg, hogy az ember nem magányos elszigetelt egyedként él, hanem személyes relációk szövedékében. A személyes kötődések elsődleges színterét a családban kell, hogy lássák, és azt, hogy a családokban élő gyermekek bontakozó személyiségét a családnak kell elsősorban formálnia. Érezzék, hogy a család szeretetteljes gondoskodása, igényeket támasztó, mégis biztonságot adó légköre nélkülözhetetlen. Az iskola és a fiatalokkal foglalkozó minden egyéb szervezet csupán folytatni tudja a családban elkezdődött nevelődési folyamatot. A családi életre, mint hivatásra kell felkészíteni a gyerekeket. A közgondolkodást családbaráttá kell alakítani és ebben alapvető a fiatalok gondolkodása és értékrendje a családról, házasságról, párkapcsolatokról.

Időkeret:

9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	13 -14 évf.
1 óra	2 óra	2 óra	3 óra	3 óra

9. évfolyam

Óra	Témakör	Cél, Feladat	Fejlesztése Követelmény	Tartalom	Tevékenység Módszer
1 .	A kétnemű ember - különbségek férfi és nő között – barátság, szerelem, együtt járás.	önismeret fejlesztés, szexuális nevelés.	Fogalomalkotás. A másik nem szerepének és fontosságának, tiszteletének a felismerése.	A két nem viszonya, kapcsolata térben és időben. Jövőkép formálása. Szerelem – házasság – családalapítás. A fogalmak pontos tisztázása. Az idődimenzió fontossága. Az ember nemcsak térben, hanem időben is él.	Beszélgetés a tapasztalataikról. A tapasztalataik felhasználása. A média eszközein keresztül hiteles életpéldákkal ismerkedjenek meg: filmek, különböző szépirodalmi alkotások. Művészeti alkotások.

10. évfolyam

Óra	Témakör	Cél, Feladat	Fejlesztése Követelmény	Tartalom	Tevékenység Módszer
1.	A család	A család fogalmának definiálása, megismerése. A családi hagyományok és ünnepek szerepének és jelentőségének a tudatosítása, a szűkebb és távolabbi családtagokkal való kapcsolattartás. Az elidegenedés jelenségével kapcsolatos	Tudatosuljon a tanulóknak, hogy a család a társadalom alapja, amely egy szerződésen alapuló szövetség. Gyűjtsék össze a családi hagyományokat napjainkban és a nagyszülőkre visszavetítve, kiemelve azokat, amelyeknek még ők is részesei voltak. Az ünnepek szerepéről és az ezzel kapcsolatos élményeikről	Család, családi élet, rokoni kapcsolatok. A diszfunkcionálisan működő család jellemzői. Ezek szerepe a mindennapi életben. A család érzelmi klímája. A diszfunkcionálisan működő család jellemzői. Pozitív embereszmény felvázolása a családban.	Szerepjátékok, nevelő célzatú kis jelenetek elsajátítása, tudatos alkalmazás. A bemutatott szituációk megvitatása. Szociális képgyártás. Milyennek látnak engem?

		szemléletváltás megalapozása.	meséljenek. Írják le, hogy az ünnepek szervezésében, az előkészületekben milyen feladatot vállalnak és teljesítenek. A rokoni kapcsolatok ápolását értéként, feladatként éljék meg a tanulók.		
--	--	-------------------------------	---	--	--

2.	Magatartás a családban.	<p>Ismerje meg a gyerekek a társadalom és a család viszonyrendszerét.</p> <p>A családtagokat tanulja meg tisztelni a legfiatalabb családtagot és az idős generációt egyaránt. Meg kell ismerniük a diákoknak a családon belüli szerepeket és szerepköröket, a családon belüli normákat.</p>	<p>A családműködéssel kapcsolatos sajátosságok és szabályszerűségek megismerése, elsajátítása. Az értékrendszerek, normák, tradíciók tisztázása.</p>	<p>Mintaállítás a gyerekek előtt a családról, a családi életről, annak pótolhatatlanságáról. Ideálkép kialakítása a gyerekekben. Szemléltetés.</p>	<p>Kultúrtörténeti érdekességek felelevenítése a csoportfoglalkozásokon. A fiatalok között közkezen forgó könyvek, videó filmek megbeszélése, megvitatása. Véleményalkotás elősegítése, fejlesztése vitával. Könyvek filmek ajánlása. Közös megnézése.</p> <p>Szociális képgyártás. Milyenek látnak engem?</p>
----	-------------------------	---	--	--	--

11. évfolyam

Óra	Témakör	Cél, feladat	Fejlesztése, Követelmény	Tartalom	Tevékenység, módszer
1. óra	Párválasztás, házasság, családalapítás	Szerelem, gyermekszerelem, tinédzserkori szerelem, felnőtt szerelem. Ismerjék a szerelmesek kulturált viselkedésének sajátosságait.	Alakítson ki helyes erkölcsi szemléletet a nemek kapcsolatáról. Ismerje meg a helyes viselkedésmintákat a párkapcsolatok, szerelem, házasság, illetve családalapítással kapcsolatban. Keltse fel benne a nevelés a nemek egymás iránti kölcsönös tiszteletét, az érdekek egyenrangú érvényesítésének és kölcsönös támogatásának az igényét.	Szerelem és egészséges szexualitás és nemiség. Egészséges párkapcsolatok és családalapítás. A másság elfogadása és tolerálása. Érzelmi kölcsönhatások a párkapcsolatokban. Tisztesség, hűség fogalma.	Ismeretek nyújtása, szemléletformálás, beszélgetés, vita, szerepjátékok, szituációs játékok. Életvezetési játékok.

2.óra	A család, mint gazdasági közösség.	<p>A család számos funkciót tölt be a társadalomban. Ezek tudatosítása: biológiai funkció, azaz reprodukciós funkció, amely a népesség demográfiai utánpótlásához kell.</p> <p>Szocializációs, nevelési funkció. Gazdasági funkció. Ismerjék meg a tanulók a családi költségvetés fogalmát. A rezsi, a koszt és a szabadidős programok kiadási kereteit. A bevétel és kiadás fogalmát. A családi költségvetés tervezésének fontosságát.</p>	<p>Lássák a gyerekek, hogy a család mindennapi életének szervezése, vezetése és annak anyagi háttere milyen felelősséggel jár a család minden tagjára nézve. A piacképes szakmaválasztás, az életpálya elképzelés, munkanélküliség hatása a család életére. legyenek ismereteik a jövedelmi viszonyok és a család életformájának összefüggéseiről.</p>	<p>A családi költségvetés, a jövedelmi viszonyok, a tervezés, a pályaválasztás és a jövedelmi viszonyok kapcsolata. A családtervezés és a gyermeknevelés anyagi hátterének az elemzése. A családalapítás nemcsak erkölcsi, hanem anyagi, gazdasági kötelezettséggel is jár. A háztartás anyagi vonzata. Rezsi és a kiadások csökkentése, energiatakarékosság fogalmai.</p>	<p>Családi költségvetés készítése a csoportfoglalkozásokon. A rezsi és háztartási kiadások számbavétele. Az energiatakarékosság szempontjainak a megtanulása. Miből áll az előbbi? Miért fontos? Kinek az érdeke? Mit tehet a gyerek a családban ilyen téren? Beszélgetés, vita, szakirodalom megismerése. Filmek, diák, műalkotások megnézése, elemzése.</p>
-------	------------------------------------	---	--	--	---

12. évfolyam

Óra	Témakör	Cél, feladat	Fejlesztési követelmény	Tartalom	Tevékenység, módszer
1.óra	A helyes szexuális kultúra férfi és nő között	Az egészséges szexualitás megismertetése. A párválasztás, a családalapítás és a gyermekvállalás alapfeltétele az érzelmi és testi érettség. A párválasztás és intimitás az udvarlással kezdődik. A szerelem később születik két különböző nemű ember között. A szerelem fogalmának tisztázása, hisz itt attitűdváltás is jelen van.	Ismerjék a szerelem fogalmát és jellemzőit. Legyen igényük a szerelemre és a tartós kapcsolatra férfi és nő között.. A szerelemnek, mint érzelmi jelenségnek a legfőbb ismérveit ismerjék. A testi szerelem és egészség kapcsolata. Az ember heteroszexuális lény és a biológiai reprodukció funkcióját is csak így töltheti be.	Egyenjogúság és kölcsönösség a párkapcsolatban. A férfi legyen igazi férfi, a nő legyen igazi nő, a szerepek nemcsak biológiai, hanem érzelmi, lelki értelemben is legyenek a helyükön. Harmonikus, örömteli szexuális kapcsolat igénye fogalmazódjon meg a társak között. A szexuális életben is az egymáshoz való alkalmazkodás az alapvető elem.	Beszélgetés. felvilágosító előadások. Filmek, videók megnézése. Szakemberek előadásai. Kérdések megválaszolása. A média eszközeinek segítségével a helyes szexuális attitűdök megmutatása, megtanítása. A filmet követő megbeszélésekkel a helyes szexuális értékrend és normák kialakítása. Előítéletek boncolgatása, beszélgetéssel.

2. óra	A család és a konfliktusok.	Ismerjék a gyerekek a családban előforduló konfliktusokat, azoknak a típusait. A konfliktusok osztályozása. A serdülőkori konfliktusok fontossága.	A konfliktusok megélése a családban és kezelésük. A konfliktusok jelentősége a családban. A „kapcsolatkonfliktusok” kezelése. Stresszkezelési technikák megismerése, elsajátítása.	Énkonfliktusok, /saját magamon belül/, személyközi konfliktusok /konfliktusom másokkal/ konfliktusom csoportokkal, vagy szervezetekkel.	Konfliktusfelismerő, és feldolgozó, kezelő pszichikus mechanizmusok működtetésének az elsajátítása. Szituációs játékkal, szerepjátékokkal beszélgetéssel, vitával gyakorolják a családi konfliktusokat és a konfliktuskezelést. Önfelmérési gyakorlatok, rangsortudatjáték, önfelmérési gyakorlatok.
3. óra	Családon belüli agresszió	A jól működő családok és légkörük jellemzőinek ismerete. A meleg szeretetteljes szülői attitűd megnyilvánulásainak az ismerete. Eltorzult kommunikációs háló a családokban, ahol az érzelmi kötelek hiányoznak, vagy erősen torzulnak.	A családok alapvető funkciójának a megtanulása. A szülők jogai és kötelességei mit jelentenek? Az érzelmi kötődések fontosságának a hangsúlyozása.	Az egészséges családi légkör. Szeretet, összetartozás, egymásért vállalt felelősség. Empátia, tolerancia. Szülői szeretet és érzelmi összetartozás.	Szoborépítés, élőszobor, kitalált család című játékok. Családszerkezet lerajzolása. Szerepjátékkal játszanak el családi jelenetet és azt közösen elemezzék.

13. évfolyam

Óra	Témakör:	Cél, feladat:	Fejlesztési követelmény:	Tartalom:	Tevékenység, módszer:
1. óra	Gyermekvállalás a családban.	A társadalom fontos tényezője, hogy két különböző nemű ember reprodukciós biológiai folyamatokban is részt vesz, ezt a mintát a következő nemzedék is át kellene, hogy vegye. A gyermekvállalás erkölcsi, érzelmi és anyagi felelősségének a tudatosítása.	legyenek tisztában a családalapítás, a gyermekvállalás felelősségével, fontosságával egyéni és társadalmi szempontból egyaránt. A gyermekvállalást a családban képzeljék el. A gyermekvállalás szabályozását is meg kell tanulniuk.	Ismerjék meg, hogy a gyermekvállalás, mint biológiai kötődés összetartó erő. A gyermekvállalás szabályozó tényezője ne csak az anyagi megfontolások legyenek. A válás jelenségének a bemutatása. Csonka családok, mint nem követendő példák.	Beszélgetés, filmek és irodalmi alkotások, felvilágosító irodalom és filmek felhasználása a pozitív mintaadásban.
2.óra	A családi otthon, mint a családi élet színtere.	Az otthon fogalma, szerepe a családok életében. Az otthonteremtés módja napjainkban. A családalapítás	Ismerjék az otthonteremtés fogalmát, fontosságát és módjait. Legyenek felkészülve a családalapítás és az otthonteremtés fontosságára,	Az otthonteremtés célja, társadalmi és egyéni szerepe. Az otthon a családi élet színtere. A több generációs családok együttélése.	Meséljenek az otthonukról, annak szerepéről a mindennapi életükben. Keressenek az interneten otthonokat és mutassák be azokat, jellemzéssel. Mondják el hogyan képzelik majd a saját otthonukat és az otthonteremtést!

		és az otthonteremtés kapcsolata, fontossága.	összefüggésére.		
3.óra	Szerepek a családban	A családi életre való felkészülés, szerepek automatikus átvételére, szerepvállalásra nevelés. Pozitív minták közvetítése a diákok felé.	Ismerje meg a családban élők szerepeit, szerepköreit. Apaszerep, anyaszerep, gyermekszerep, nagyszülőszerep, testvérszerep. A szerepekkel való azonosulás megélése.	Mit tartalmaznak, mit fednek a szerepek. Melyek a szerepek pozitív jellemzői? Melyek a negatív jellemzői? Hogyan változtak napjainkra a szerepek. A családi munkamegosztás és a szerepek közötti kapcsolat.	Szerepjátékok játszásával a szerepekre való felkészülés. A média eszközeinek segítségével pozitív minták közvetítése a diákok felé. Beszélgetés. Elvárások megfogalmazása a szerepekkel szemben. Perszonális tárgyakorlat.

7. Testi és lelki egészségre nevelés

Az **Egészségtan** az ember egészségének megőrzésével, megvédésével és fejlesztésével foglalkozik, tanulmányozza a környezetnek az emberre gyakorolt hatását és az egészséges életmód követelményeit.

**Az egészség a szervezet és a környezet közötti dinamikus egyensúly állapotát fejezi ki:
testi-lelki egészség**

Feladat:

- Az egészség megvédésére, megedzésére, visszaszerzésére vonatkozó közérthető, de tudományos ismeretek átadása, az egészségvédő lehetőségek sokoldalú bemutatása.
- Megtanítani, hogy alapvető értékünk az élet és az egészség. Ezek megővésére magatartási alternatívákat ajánlani, megtanítani a megfelelő egészségvédő magatartásra, gyakorlással, segítséssel, példamutatással.
- Motiválni, ösztönözni a tanulókat az egészségvédő magatartás szabályainak megtartására, közös véleményformálással, támogató tanácsadással is!
- Segíteni mind az egészségeseket, mind a betegeket az egészségvédő öntevékenységekben, az egészséges életmód kialakításában, a döntési alternatívák kidolgozásában, és a helyes döntések megvalósításában.
- **Az egészség a nemzetgazdaság fejlődésének szükséges feltétele, ezért nem kizárólag az emberek egyéni tulajdonának tekinthető, hanem nemzeti kincsnek, tehát erőforrásnak.**
- **Az egészség legfontosabb értékünk, mely nem csupán a betegség, rokkantság hiányát jelenti, hanem a teljes fizikai, mentális, szociális jóllétet.**
- Az egészség - az Egészségügyi Világszervezet (WHO) mai meghatározása szerint - nem egy statikus állapot, hanem állandó mozgásban, változásban lévő kiegyenlítődésre törekvő folyamat, amely a szervezeten belüli összhangban, illetve az egyén és természeti-, társadalmi környezete közötti dinamikus **megértsék és növeljék befolyásukat a saját egészségük meghatározói felett, annak érdekében, hogy egészségük jobb legyen.**
- **Az egészségfejlesztés újdonsága a kulcsterületeken alkalmazott stratégiában van.** A fő hangsúly a közösségek szerepére, az egészségesebb életmódok kialakítására, az egészségesebb választás lehetőségének megteremtésére kerül, ezzel az egészséget helyezve gondolkodásunk középpontjába a betegségközpontú gondolkodással szemben!
- **Az egészségfejlesztés a következő kulcsterületeken valósul meg:**
 - család és gyerekvédelem,
 - lelki egészség,
 - szexuális magatartás és egészség,
 - szájhigiéne,
 - szív- és érrendszeri betegségek,
 - daganatos betegségek,
 - balesetek.

AZ EGÉSZSÉGET MEGHATÁROZÓ ELEMELK:

ÉLETMÓD: 35%;

KÖRNYEZETI HATÁSOK 30%,

a természeti, a mesterséges, a társadalmi környezet is;
ÖRÖKLÖTT TULAJDONSÁGOK 20%;
EGÉSZSÉGÜGYI ELLÁTÁS 15%;

EGÉSZSÉG MEGŐRZÉSE – PREVENCIÓ

- ✦ **Megteremtése (habilitáció)**
- ✦ **Fejlesztése, menedzselése (szűrővizsgálatok, gondozás)**
- ✦ **Visszaállítás (rehabilitáció)**

AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD ELEMEI

- 1. TÁPLÁLKOZÁS**
- 2. SZEMÉLYI HIGIÉNÉ**
- 3. TÖBB MOZGÁS**
- 4. KEVESEBB ALKOHOLOS ITAL**
- 5. NEM DOHÁNYZÁS**
- 6. DROGTAGADÁS**
- 7. KIEGYENSÚLYOZOTT PÁRKAPCSOLAT**
- 8. STRESSZTŰRŐ KÉPESSÉG**
- 9. KÖRNYEZET TISZTELETE**
- 10. BALESETMEGELŐZÉS**
- 11. IDŐBEN ORVOSHOZ FORDULÁS**
- 12. EGÉSZSÉGÜGGYEL EGYÜTTMŰKÖDÉS**

A Nemzeti Egészségfejlesztési Stratégiából a felsoroltakon kívül érdemes figyelembe venni és a tanórákhoz felhasználni az egészséget befolyásoló tényezők összesített táblázatát:

Adottságok	Szociális és gazdasági tényezők	Környezet	Életmód	Szolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetősége
<ul style="list-style-type: none"> - genetikai tényezők, - nem, - életkor 	<ul style="list-style-type: none"> - szegénység, - munkanélküliség, - szociális kirekesztettség 	<ul style="list-style-type: none"> - levegő minősége, - lakáshelyzet, - víz minősége, - szociális környezet, - gazdasági környezet 	<ul style="list-style-type: none"> - dohányzás, - alkohol, - táplálkozás, - fizikai aktivitás, - drogok, - szexuális magatartás, - stressz 	<ul style="list-style-type: none"> - oktatás, - egészségügyi ellátás, - szociális szolgáltatások, - közlekedés, - szabadidő

A kollégiumi nevelés feladatai

Testi és lelki egészségre nevelés területén

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. A kollégium ösztönözzé a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz kezelés módszereinek megismerésére és alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. A kollégiumi pedagógusok motiválják és segítsék a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében. A kollégium sportélete járuljon hozzá az egészséges életvitel, a helyes életmódminta kiválasztásához. Fontos, hogy a kollégium a diákok számára otthonos, egészséges, kulturált, esztétikus közeget biztosítson, ahol a tanulók jól érzik magukat, és amely egyúttal fejleszti izlésüket, igényességüket.

Az egészséges életritmus és életvitel kialakítása, tudatosítása meghatározó jelentőségű a fiatalok számára.

A tanulók a kollégiumban olyan ismereteket, gyakorlati képességeket sajátíthatnak el, olyan szokásokat tanulhatnak meg, amelyek segítik őket testi és lelki egészségük megőrzésében, az egészségkárosító szokások kialakulásának megelőzésében.

A kollégium sportélete nagymértékben hozzájárulhat az egészséges életmód kialakításához és fejlesztéséhez.

Fejlesztési követelmények

9-13. évfolyam

- Legyen tisztában a helyes életritmus és életvitel személyiségre, testi fejlődésre kifejtett pozitív jelentőségével.
- Ismerje fel az egészséget fenyegető tényezőket, a szenvedélybetegségeket, és ismerje ezek megelőzésének módjait.
- Tudatosuljon és váljon napi gyakorlattá az egészséges életmód és a testmozgás, az egészségtudatos életmód.
- Legyen tisztában az egészség, a sport és a lelki élet egymásra gyakorolt hatásával.

Időkeret: 9-13. évfolyam: 2 óra/ évfolyam

Témakörök	Tartalmak, tevékenységek
Egészséges életmód és életvitel	- Ismertessük a rendszeres testmozgás és az egészségtudatosság kapcsolatát, az elhízás és a korszerű táplálkozás, egészséges életmód és életvitel összefüggéseit. - Ismertessük a káros szenvedélyeket, szokásokat, a teljesítménynövelő szerek használatának veszélyeit.
A sport hatása a lelki egyensúly megteremtésében és megőrzésében	- Mutassuk be és a gyakorlatban alkalmazzuk a rendszeres fizikai aktivitás és sport hatását a szervezetre. - Ismertessük az érzelem-, feszültség szabályozás és agresszió megelőzését a sport, a mozgással járó tevékenységek révén. - Diákköri tevékenységek révén a tanulók tapasztalják meg az
Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés	egyéni felelősség és döntés jelentőségét az egészséges ÉLETVITEL és a szabadidős tevékenységek megvalósításában.

A módszerek: (A teljesség igénye nélkül!)

Tegyük mozgalmassá a tanulást, ismeretszerzést!

A témától függően rendezhetünk *kerekasztal-vitát* játékos formában, pl. a dohányzásról úgy, hogy a tanulók szerepjátéka (orvos, védőnő, pedagógus, jogász, rendőr, szülő, beteg, stb.) érvényesüljön.

A vita-módszere problémafelvetéssel, kérdéssel indul, amit érvek és ellenérvek követnek, vélemények és tapasztalatok ütköznek, ezért fontos, hogy az "összecsapás" után közös állásfoglalás alakuljon ki. E módszernél fő szabály: a vitapartner tisztelete és meghallgatása! A metodika előnye, hogy vitakultúrára nevel: helyes, szép beszédre, meggyőző érvelésre, az együttélési szabályok betartására nevel.

A *magyarázó jellegű előadás* hagyományos formája az ismeretterjesztésnek. Soha ne legyen hosszú, de legyen érthető, világos, s a tanulók életkorának megfelelő! Mindig kapcsolja be az osztályt!

Az *elbeszélés* legyen színes, motiváló és élményszerű!

A *megfigyelés*, mint módszer a NAT általános fejlesztési követelményeiben is hangsúlyos szerepet kap: "A tanuló tudjon ismeretekhez jutni a jelenségek,

folyamatok megfigyelése, mérése, kísérleti vizsgálata és modellezése, az ismeretterjesztő irdalom és könyvtár használata révén."

Ha a megfigyeltetés hosszabb időn át tart, akkor *megfigyelési naptárt* készíttessünk! (Pl. a gyerekek, serdülők testi, lelki változásainak megfigyeltetése, az alkohol, a nikotin hatása a csírázó növényekre stb.)

Ügyeljünk arra, hogy a megfigyelések a korábbi ismeretekből induljanak ki, hogy a különböző forrásokból szerzett ismeretanyagot is bekapcsolják, integrálják, fejlesszék a tanulók gondolkodását, jelentsenek élményszerűséget, s a valóság megfigyelése legyen az elsődleges ismeretszerzési forrás!

A kísérletezés előnye, hogy az ok-okozati kapcsolatok felismerése rendkívül világos és meggyőző, fejleszti a természettudományos gondolkodást! A kísérlet lehet bevezető, közvetítő vagy bizonyító jellegű, attól függően, hogy mire kívánjuk felhasználni: figyelemkeltésre, tisztázatlan kérdések megoldására, vagy tapasztalatok megerősítésére.

Ötletek szabad áramoltatása, vagyis ötletbörze, mely igen népszerű oktatási, nevelési módszer lehet. Előnye, hogy az ötletek szabad áramoltatására ösztönöz, s megtanít az elhangzottak szakszerű értékelésére, buzdítja a tanulókat a sokszínű gondolkodásra, a sokféle megoldás keresésére. E módszer alkalmazásánál a tanár vagy a tanulók vessenek fel egy témával kapcsolatos problémát, feladatot, szituációt, majd következzenek az ötletek, a megoldások, legvégül pedig a kiértékelés.

A szerepjátékok lehetőséget kínálnak a problémás élethelyzetek kipróbálására. Előnyük, hogy megadott szituációban egy - két perces esélyt nyújt a tanulóknak arra, hogy eljuttassák a különböző variációkat. Segít a tanulóknak az önmegismerésben, felfedezhetik érzéseiket, belső gondolatvilágukat, cselekedeteik, tetteik mozgatórugóit.

A felsorolt metodikák jól mutatják *a tanár irányító, érték közvetítő szerepét*. Ezeken az órákon is nagyon fontosak az ismeretek, de e mellett a pozitív beállítódások, magatartások, szokások kialakítására kell törekednünk. Nem elég, ha valaki tisztában van a helyes táplálkozással, mégis egészségtelen ételeket választ! Tehát *kellenek a megfelelő ismeretek, de ezeknek be kell épülni a tanulók életstílusába!* *A beépülés mértékét érdemes vizsgálni, mérni előzetes és utólagos tesztekkel!* Bármilyen módszert, szemléltetést használhatunk, ha az eredményes a pszichohigiénés nevelésben.

Fontos, hogy az oktatásban központi helyen álljon az EMBER, akit a természet és a társadalom részeként vizsgálunk.

A közvetlen tapasztalás erősíti a bevésést. Színesítsük és könnyítsük meg a tanulást!

A témák lehetőséget kínálnak az illetlen ismeretek bővítésére, a viselkedési kultúra javítására.

A relaxációs módszerek (a kornak megfelelő bővítéssel) a stresszkezelés szempontjából fontosak. Elsajátításukkal a tanulók oldhatják napi feszültségeiket, a hatékonyabb légzés és keringés hatására csökken a fáradtságérzésük, tanóra előtt alkalmazva fokozódik figyelmük és nő a koncentrációképességük. Ugyanilyen hasznos lehet a szemtorna, mely a szemkörnyéki feszült izmok ellazításával a látásproblémák megelőzését szolgálják.

9-13. ÉVFOLYAM / 2 ÓRA / ÉVFOLYAM

Témakörök	Tevékenység, foglalkozás tárgya	Kötelező időtartama, formája (óra/tanév/csoport; a nem kötelezők időtartama jelöletlen)	Célja, tartalma	Fejlesztési, nevelési feladatok
<p>Egészséges életmód és életvitel.</p> <p>A sport hatása a lelki egyensúly megteremtésében és megőrzésében.</p> <p>Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés.</p>	<p>Beszélgetés, kapcsolatépítés, közösségépítés. Az érthető közlés megtanulása. Figyelem másokra. A problémák megoldásának módszerei, a döntéshozatal. Konfliktuskezelés. Mások elfogadása, a másság elfogadása. Tematikus beszélgetések, közösségépítő drámajáték. Segítség kérése, segítség nyújtása.</p>	<p>2 óra/évfolyam összesen:10 óra</p>	<p>Harmonikus kapcsolatok kialakítására nevelés. Élethelyzetek megbeszélése, dramatizálása. Irodalmi alkotásokban, filmekben ábrázolt konfliktusok elemzése. Konfliktusok, válsághelyzetek megoldásának keresése. Érdeklődgetés módjai. Emberi játszmák elemzése. Nemi szerepek, barátság, partnerkapcsolatok. Beszélgetés a témáról a művészetek tükrében. Szerepjátékok, szituációs játékok.</p>	<p>Legyen tisztában a kollégista azzal, hogy az ember magatartását szocializációja, társas környezete hogyan befolyásolja. Rendelkezzen megfelelő önismerettel, fejlődjön ítélőképessége, szociális képessége. Rendelkezzen a harmonikus társas kapcsolatok kialakításához megfelelő ismeretekkel, készségekkel, empátiával. Jellemezze ez a tőle különböző, pl. sérült embertársaikkal való kapcsolatát is. Készüljön tudatosan az örömteli párkapcsolatra, a családi életre.</p>
	<p>Veszélyes helyzetek felismerése, megoldása.</p>		<p>Felelősségünk magunk, társaink és környezetünk egészségéért, testi, lelki és közösségi „jólétéért”. Szabadidő tervezés, szervezés.</p>	<p>Ismerje meg a háztartásban, közvetlen környezetében alkalmazott, felhasznált anyagokat, különös tekintettel az egészségkárosító</p>

				anyagokra. Legyen képes munka- és szabadidejét tudatosan szervezni, ezeket a leghatékonyabban kihasználni.
	<p>Balesetek, veszélyhelyzetek elkerülése.</p> <p>A biztonságot veszélyeztető helyek és helyzetek megbeszélése.</p> <p>Személyi higiénia.</p> <p>A helyes testápolás elsajátítása.</p> <p>Egészséges napirend összeállítása.</p> <p>Testi és lelki változások a serdülőkorban.</p> <p>A növekedésből adódó változások, a tartáshibák korrigálása, mozgásszervi deformitások megelőzése.</p> <p>A serdülő lányok és fiúk testi, lelki, érzelmi különbségei és hasonlóságai.</p> <p>Beszélgetés a kamaszkorban átalakuló kapcsolatokról.</p> <p>Szeretetről és szerelemről. Az egészséget károsító szokások (dohányzás, alkoholfogyasztás, kábítószer fogyasztás, egészségtelen táplálkozási szokások, játékfüggés stb.) kialakulása, veszélyei, felkészítés az elutasításukra. A virtuális világ hatása a viselkedésre, életmódunkra.</p>		<p>A betegségek megelőzése, betegápolás.</p> <p>Környezetünk, a háztartás egészséget fenyegető veszélyforrásai.</p> <p>Mi a teendő veszélyhelyzetben, katasztrófa esetén.</p> <p>Elsősegélynyújtás, önmentés.</p> <p>A szűrővizsgálatok.</p> <p>Az önvizsgálat.</p> <p>Rekreáció, séták, kirándulás. Kondicionáló tornák, tánc.</p> <p>Relaxációs technikák megismerése és tanulása.</p> <p>Szexuális felvilágosítás</p> <p>Függőséghez vezető lépések, szokások megelőzése.</p>	<p>Legyen alapvető ismerete az emberi szervezet működéséről, a testi és lelki fejlődés és változás természetéről. Ismerje fel az egészséget fenyegető tényezőket, a betegségeket. Tudjon a balesetek megelőzésének módjairól, az egészségkárosító szokások és szenvedélyek kialakulásának megelőzéséről.</p> <p>Váljon igényévé környezetének tisztántartására, szépítésére - a személyes higiéné. Legyen tájékozott az elemi lakossági szolgáltatásokról, azok használatáról.</p>

9. ÉVFOLYAM / 2 ÓRA / ÉVFOLYAM

Óra-szám	Témakör és tananyag	Fogalmak, folyamatok összefüggések	Tanulói tevékenységek	Szemléltetés
<p>1-2.</p> <p>Testi, lelki egészségünk</p>	<p>A táplálkozás</p> <p>Az étrendben tervezett változtatások fontossága az alábbiak figyelembe vételével:</p> <ul style="list-style-type: none"> - napi ötszöri étkezés, - változatosság, - az életkornak és energia-felhasználásnak megfelelő, tápláló étrend, - üdítő italok helyett víz fogyasztás! <p>Példák az egészséges étkezésre.</p>	<p>Komplex szénhidrátok, rostanyagok - teljes őrlésű gabonák, zsírfogyasztást csökkentési módok (pl. kevesebb vörös hús, több hal és szárnyas!)</p> <p>Telített és telítetlen zsírsavak. Koleszterin.</p> <p>Magas és alacsony cukortartalmú ételek, "rejtett cukrok" (tejcukor, gyümölcs-cukor stb.)</p> <p>A cukorfogyasztás, mint "üres kalória"</p>	<p>Étlaptervezés, menü-összeállítás:</p> <p>Amiben sok zöldség, gyümölcs és gabona-termék van.</p> <p>Zöldségek csoportosítása vitamin és rosttartalmuk alapján.</p> <p>Tej- és tejtermékek csoportosítása zsírtartalmuk alapján.</p> <p>Ételek csoportosítása cukortartalmuk alapján.</p>	<p>Ételcímkék, kártyák,</p> <p>Applikációs feliratok: étkezéssel összefüggő betegségek.</p> <p>Adattáblázatok a szakszerű étrend-készítéshez.</p> <p>Minták az egészséges étrendhez.</p>

	<p>Mozgás és prevenció</p> <p>A mozgás szerepe az egészség megőrzésében. A mozgás = élet! - alapvető igény!</p> <p>A mozgás és a sport szerepe: erónövelő, állóképesség és ügyesség fokozó, keringés és légzés-javító, személyiség fejlesztő, stb.</p>	<p>A mennyiségileg és minőségileg is megfelelő mozgás összefüggése a tanulók növekedésével, egészségével, képesség-fejlesztésével.</p> <p>Optimális terhelhetőség és edzettség, testtátás és testmozgás összefüggése.</p> <p>A táplálkozás és a mozgás összefüggése.</p> <p>Tevékenységváltás.</p> <p>A sport és a testi-lelki egyensúly összefüggése</p>	<p>Előzetes gyűjtőmunkák: Milyen betegségek forrása lehet a mozgás-szegény életmód?</p> <p>Információk, képek gyűjtése erónövelő, állóképességet és ügyességet fokozó sportokról.</p> <p>A rendszeresen sportolók beszámolója a mozgás pozitív hatásairól.</p>	<p>Applikációs képek a különböző sportokról, olimpiai bajnokainkról, teljesítményeikről, csapat-sportokról.</p> <p>Adatok a mindennapi mozgások kalóriai-gényéről.</p>
--	---	---	--	--

10. ÉVFOLYAM / 2 ÓRA / ÉVFOLYAM

Óra-szám	Témakör és tananyag	Fogalmak, folyamatok összefüggések	Tevékenységek	Szemléltetés
<p>1-2.</p> <p>Testi, lelki egészségünk</p>	<p>Mozgás és személyes higiéné</p> <p>A rendszeres testmozgás szerepe az egészség megtartásában.</p> <p>A rendszeres mozgás és az ehhez tartozó terhelés nemcsak lehetőség, hanem szükséglet a megfelelő növekedés, a szervezet edzése, ellenálló-képességének javítása, a személyiség értékes vonásainak gyarapítása érdekében.</p> <p>Személyes higiéné</p>	<p>A rendszeres testmozgás megtervezése:</p> <p>a) a tartós teljesítő-képességet (pl. hosszútávú futás, úszás) és az általános állóképességet fokozó mozgások (pl. rövidtávú úszás)</p> <p>b) gyorsaságot és ügyességet fokozó mozgások: pl. labdajátékok</p> <p>c) erőnövelők - serdülőknél a gyors erőnövelők: ugrás, dobás.</p> <p>d) Izületi mozgékonyág edzése:pl. ugrókötelezés. Óvakodni kell a túlterheléstől! A terhelhetőség összefügg a növekedéssel és az edzettséggel!</p>	<p>Rekreációs totó kitöltése. (Témája lehet a mozgás és az egészség összefüggése)</p> <p>Előzetes feladatok kiértékelése - egy hét alatt ki, mit sportolt, mennyi ideig, hol, kikkel?</p> <p>Tanulói beszámolók edzési élményekről.</p> <p>Beszámolók, kiselőadások: "A személyi higiéné elengedhetetlen követelményei" címmel.</p>	<p>Applikációs képek, fogalmak, pl.</p> <p>Kondíció és ennek legfontosabb elemei:</p> <ul style="list-style-type: none"> - állóképesség, - erő, - gyorsaság, - ügyesség. <p>Sportjeleneteket ábrázoló fotók.</p> <p>Fiúk és lányok testápoló szereit. Kosmetikai szereit.</p> <p>Fertőtlenítőszeret.</p>

	<p>A pihenés, a relaxáció szerepe, formái:</p> <p>A munkát, akár szellemi, akár fizikai az egész test végzi. A munkavégzés alatt elfáradunk. A fáradás a szervezet természetes védekezése a károsodás elkerülésére. a megfelelő pihenés megszünteti a fáradtságot.</p> <p>Relaxáció: Tanulással, az agy közreműködésével, kapcsolatteremtés a vegetatív idegrendszerrel.</p> <p>Stressz kezelése.</p>	<p>Tevékenységváltás.</p> <p>Alvás célja a test és az agy pihentetése, fontos a jó erőnléthez, és az egészséghez.</p> <p>Relaxáció: A szervezet harmonizálása. (Tuningolás - az egészséges programba való visszakapcsolás.)</p> <p>Elernyedés, ellazulás - jelentősége és formái. (Légzési technikák - kommunikáció és az érzések összekapcsolása, vitalizáló technikák stb.)</p>	<p>Tevékenység-kördiagram készítése. - Részei: Alvás, testkarbantartás, tanulás és egyéb munkák, szabadidő.</p> <p>Diagramok elemzése - az egészséges arányokhoz való igazítása.</p> <p>Relaxációs gyakorlatok - az önalakítás legcsodálatosabb útján!</p> <p>Pl. Benson professzor meditatív relaxációja.</p>	<p>Képek, ábrák.</p> <p>Tevékenység-kördiagramok.</p>
--	--	---	--	---

	<p>Táplálkozás:</p> <p>A különböző tájak, népek étkezési szokásainak, étrendjeinek (pl. mediterrán étrend) megismerése.</p> <p>A mindennapi étkezést az emberre jellemző sajátosság is szabályozza: az ízlés.</p> <p>Gasztronómiai ismeretek.</p>	<p>Étkezési kultusz: szertartásosság, fogások száma, ételek elrendezése.</p> <p>Sajátos étkezési kultúrák keletkezése. Pl. kínai : Ne csak a gyomor, de a szem, az orr is jóllakjon! (Krizantémsziromból és petrezselyemből habart mártás, lótuszmag pástétom stb.)</p> <p>Az egyes étkezési kultúrák az idők folyamán hatnak egymásra, pl. Európában elterjednek a különböző fűszerek, élvezeti cikkek.</p>	<p>Tanulói gyűjtőmunkák, pl.: "5 kontinens étkezési szokásai és ízei." "Európa étkezési kultúrája az ókortól napjainkig" "Receptek Ny-ról, K-ről, É-ről és D-ről"</p> <p>A magyar és más népek ételeinek összehasonlítása az egészséges táplálkozás szempontjából.</p>	<p>Ételfotók.</p> <p>Receptek.</p> <p>Szakácskönyvek.</p> <p>Ismeretterjesztő könyvek és szakirodalmak a táplálkozásról.</p>
--	--	--	--	--

11. ÉVFOLYAM / 2 ÓRA / ÉVFOLYAM

Óra-szám	Témakör és tananyag	Fogalmak, folyamatok összefüggések	Tanulói tevékenységek	Szemléltetés
<p>1-2 Testi, lelki egészségünk</p>	<p>Életvezetés-egészségfejlesztés:</p> <p>A mozgásukban korlátozottak vagy sérültek egészség-megőrzésének lehetőségei, módjai.</p> <p>Lehetőleg minél több dolgot egyedül végezzen a beteg! (Sikerélmény, önértékelés, keringés-javítás, izom-fejlesztés!) A fogyatékoságnak megfelelően, amit lehet önállóan végezzen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Öltözködés, ha lehet ne maradjon hálórúhában, mert ez erősíti a betegség-tudatát. Cipőt viseljen, mert a papucs balesetveszélyes! - Mosdás: eszközök és a szükséges segítség 	<p>A tartós fogyatékoságban szenvedőknek különböző speciális szükségletei vannak, és speciális eszközöket használnak.</p> <p>Ápoló szükségletei.</p> <p>A fogyatékos szükségletei: nagyfokú meg-értés, sokoldalú támogatás (-mert nem könnyű elfogadni a fogyatékoságot!-)</p> <p>Értelmi fogyatékoság:</p> <p>a fejlesztés alapfeltétele a folyamatos pozitív megerősítés! Gondoskodás: a biztonságos környezet és a függetlenség megszervezése.</p> <p>A támogatás mértéke és a képességek szintjének összefüggése.</p>	<p>Kutatómunka: Hogyan segítheti az ápoló a beteg méltóságának megőrzését, önértékelésének erősítését? (Unalom elkerülése, hobbi tevékenységek, munka, önellátás)</p> <p>Beszámolók: esetleges saját élményekről tapasztalatokról.</p> <p>Problémafelvetés:</p> <p>Hogyan lehet javítani a szellemi fogyatékosok életminőségén?</p> <p>Miért van nagy jelentősége a szellemi fogyatékosok esetében a megelőző vizsgálatoknak? (Mert a tünetek sokszor észrevétlenek maradnak!)</p>	<p>Speciális evőeszközök, tányér, etetőcsésze, járást, WC használatot segítő eszköz</p> <p>rajzának, fotójának bemutatása, applikációja.</p>

	<p>biztosítása.</p> <p>Evés, ivás: speciális ételek (az elhízás kerülendő!)</p> <p>WC-használat: helyzetjavítás!</p> <p>Mozgás: biztonságos, speciális mozgás-program.</p> <p>Lelki támogatás: őszinte kommunikáció, elszigeteltség megszüntetése.</p>			
	<p>Prevenció:</p> <p>A függőség válfajai és fokozatai, társadalmi megítélésük.</p> <p>A drog szervi, lelki változást hoz létre a szervezetben.</p> <p>Testi függőség: a drogszedő szervezetének normális működéséhez</p>	<p>Veszélyeztetett korosztály: 16 év körüli fiatalok - kíváncsiság - próbálkozás - hozzá- szokás - szenvedélyes fogyasztás azaz függőség.</p> <p>Egyéni felelősség!</p> <p>Elvonási tünetek: pl. remegés, verejtékezés, idegesség, ingerültség, gondolkodásbeli zavar.</p>	<p>Feladatlap: Tévhitek és tények a drogfogyasztásról.</p> <p>Csoportfeladatok:</p> <p>Az életmódváltozás hogyan befolyásolhatja a drogfogyasztást?</p> <p>Lehetséges-e öngyógyítás?</p> <p>Miért nagyon veszélyesek és kockázatosak az utcán árult drogok? (Mert itt sem</p>	<p>Gyűjtött reklámok legális drogokról.</p> <p>Transzparens-táblázatok a használt drogokról, az általuk okozott fizikai tünetekről és veszélyekről.</p> <p>Fogalmak applikációja, pl.: Vérrögök, tüdő-embólia, agytályog, fertőző májgyulladás, májcirózis, születési rendellenesség stb.</p>

	<p>drog kell.</p> <p>Lelki függőség: a testi függőség lelki vetülete, a drog érzelmi kielégültséget nyújt. (Legtöbbször a kettő együtt jár!)</p> <p>A drogfüggőség következménye: társadalmi kirekesztettség.</p>	<p>A szervezet tűrőképességének növekedése nő a droggal szemben -</p> <p>egyre nagyobb adagokat igényel.</p> <p>A drogfüggőség társadalmilag káros - elvesztheti családját, munkahelyét, sodródik a törvényellenesség felé.</p>	<p>a finomság, sem a mennyiség nem állandó!)</p> <p>Lehetséges-e a drog felhalmozódása a szervezetben?</p>	
	<p>Veszélyes anyagok</p> <p>A "legális és az "illegális" szerek fogalma. Törvényi szabályozása. Legális szerek: melynek előállítását, terjesztését és fogyasztását nem tiltják, elfogadják, az illegálisokat pedig tiltják. A drog veszélyessége nem a legalitástól függ!</p>	<p>Legális szerek pl. az alkohol, nikotin, koffein. Ezek a fiatalok esetében nem legálisak!</p> <p>Legálisak a szerves oldószerek, a pszichoaktív gyógyszerek, azonban fogyasztásuk társadalmi normákba ütközik!</p> <p>Illegális szerek, pl. kokain, heroin, hasis stb.</p> <p>A közigazgatási jog hatásköre. Rendőrségi intézkedések.</p>	<p>Kutatási téma: A szabadforgalmazású drogok nevének gyűjtése, csoportosítása hatásuk alapján (pl. nyugtatók, élénkítők, függőséget alakítanak ki.) Milyen mellék-hatásaik vannak? Otthon megtalálható-e, reklámozzák-e?</p>	<p>Szabályok, rendelkezések, törvények drogfaliújsága.</p> <p>"Drogleltár".</p> <p>"Hivatalos levelek":</p> <p>Tanulói javaslatok a törvényhozóknak.</p> <p>Videofilm.</p> <p>Kísérletek, vizsgálatok.</p>

12. ÉVFOLYAM / 2 ÓRA / ÉVFOLYAM

Óra-szám	Témakör és tananyag	Fogalmak, folyamatok összefüggések	Tanulói tevékenységek	Szemléltetés
1-2 Testi, lelki egészségünk	<p>A testkép</p> <p>A testi fejlődés általános törvényszerűségei. A test változásai a serdülőkorban.</p> <p>A testkultúra = testfejlesztés és testápolás.</p>	<p>Testünk tagolódása.</p> <p>Fejlődési szakaszok és változások (növekedés, érés, formálódás)</p> <p>Testarányok.</p> <p>A fejlődés külső és belső tényezői.</p> <p>A testi változások és a viselkedés összefüggése. Saját testkép helyes kialakítása - és összefüggése a környezettel.</p>	<p>Feladat: Testsúly- és magasságváltozások folyamatos, rendszeres regisztrálása, lányok, fiúk adatainak összehasonlítása, a különbségek okainak keresése és magyarázata. Közös és eltérő tulajdonságok gyűjtése - egyediség! énkép.</p>	<p>Táblázatok, grafikonok.</p> <p>Kiállítás a tanulók testi változásait igazoló gyermekfotókból</p>
	<p>A külső megjelenés összetevői, jelentése és hatása.</p> <p>Ápoltság és tisztaság.</p> <p>Öltözködés:</p> <ul style="list-style-type: none"> • testvédelem, 	<p>A tisztaság az egészség feltétele.(Test, ruházat, környezet)</p> <p>Bőrápolás, kamaszkori bőrproblémák. Bőrtípus és bőrápolás összefüggése. Napozás.</p>	<p>Feladat: Mi a víz szerepe testkultúránkban? Mi a különbség pattanás és mitesszer között? Mi a bőrgombásodás oka? - hogyan lehet megelőzni?</p> <p>Mi határozza meg</p>	<p>Tisztálkodási eszközök. Testápolószerek. Fertőtlenítőszer</p>

	<ul style="list-style-type: none"> esztétikai hatás <p>A külső megjelenés jellemzi az embert!</p>	<p>Fog- és szájapolás. Hajápolás és hajviselet, körömápolás. (Vegyianyagok: festékek stb.)</p>	<p>öltözködésünket?</p>	
	<p>Tájékozódás szexuális kérdésekben.</p> <p>Szerelem és párválasztás.</p> <p>Családtervezés és fogamzásgátlás.</p> <p>Férfi és női nemi betegségek.</p>	<p>A testi érettség és az érzelmi érettség.</p> <p>A házasság alap-feltétele: a kölcsönös szerelem.</p> <p>A menstruációs ciklus és a terhesség összefüggése.</p> <p>Fogamzásgátlás: - mechanikus, - hormonális, - önmegtartóztató módszerek.</p> <p>Fluor, herpesz, kankó, AIDS, szifilisz stb.</p>	<p>Feladatlap: Tények és hamis információk a szexualitásról.</p> <p>Előzetes gyűjtőmunka az AIDS-ről:</p> <p>Mi az AIDS? Melyek az ezzel együtt járó betegségek? Hogyan lehet elkapni, megelőzni, gyógyítani?</p> <p>Feladat: Mit jelentenek az alábbi fogalmak: pornográfia, pedofília, nemi visszaélés, nemi erőszak, vérfertőzés?</p>	<p>Döntési modell felhasználása adott szituációhoz. (Milyen döntést kell hozni a szereplőknek? Mit jelent a felelősség-vállalás az adott esetben?)</p> <p>"Kirakós játék" a nemi betegségek terjedéséről.</p> <p>Táblázatok.</p>
	<p>Az abortusz erkölcsi, kulturális és vallási vonatkozásai.</p> <p>Abortusz fogalma, félésegei (természetes és mesterséges vagy művi)</p>	<p>Összefüggések:</p> <p>Illegális abortusz - anyák halála, abortusz -alacsony fogamzás-gátlás,</p> <p>abortusz: a női élet</p>	<p>Feladat: Mit jelent a szexualitás szempontjából, hogy az ember nemcsak biológiai, de kulturális lény is?</p> <p>Az abortusznak lehet-e következménye a</p>	<p>Transzparensre másolt táblázatok, pl.: legális abortusz arányok a nők kora szerint (Világ Helyzete 1991)</p>

	<p>Az abortusz veszélyessége, lehetséges szövődményei, lelki következményei.</p> <p>Az abortusz törvényi feltételei országonként különbözők.</p> <p>Vallási szemszögből: az élet elpusztítása bűn!</p>	<p>lebecsülése,</p> <p>abortusz: gazdasági helyzet.</p> <p>Az abortuszt szabályozó törvények és erkölcsök az adott ország nemzeti örökségét tükrözik.</p>	<p>későbbiekben a nő szexuális életének zavara?</p> <p>Miért mondhatjuk, hogy a fogantatás megelőzésének megismerése nagyon fontos a lányok és fiúk életében?</p>	<p>Hazai abortusz adatok.</p> <p>Szemelvények az abortusz megítéléséről (vallási, társadalmi szemszögből - Világ Helyzete 1991)</p>
	<p>Az emberi szexualitás A biológiai nem és a kultúra. A biológiai nem meghatározói: - kromoszómális, - hormonális, - genitális. A testi fejlettség megelőzi a társadalmi érettséget. Az érés hatására megnő a külső nemi szervek mérete, formálódik a testalkat, megváltozik a viselkedés. Szexuálhigiéna lányoknál, fiúknál.</p>	<p>Nemi szervek, nemi hormonok. A nemhez illő viselkedésformák elsajátítása, lelki beállítódásunk tanulási folyamat eredménye. Serdülés - a nemi szervek megkezdik működésüket - érdeklődés a másik nem iránt. Fiúk jellemzői: erotikus fantáziaálmok, merevedés, magömlés. A serdülők megtanulják uralni vágyaikat. Lányok jellemzői: menstruáció, mellfeszülés, érzékenység. Petting, maszturbáció.</p>	<p>Feladatok: Mit kell tenni az egészséges nemi élet kialakulása érdekében?</p> <p>(óvakodás az állandósult nemi izgalmaktól, a nemi túlzásoktól, a felelőtlen kapcsolatoktól, a fizikai, kémiai, biológiai ártalmaktól.)</p> <p>Mik a serdülőkori szexuális önnevelés eszközei?</p> <p>(Önuralom, a szenvedélyek korlátozása egyben jellemformáló is!)</p>	<p>A női és a férfi szaporítószervrendszer falitáblája.</p> <p>Transzparens:</p> <p>Az ivarsejtek és a nemi mirigyek károsodásának okai (sugárártalom, alkoholizmus, fertőzések, ütés, zúzódás stb.)</p>

13. ÉVFOLYAM / 2 ÓRA / ÉVFOLYAM

Óra-szám	Témakör és tananyag	Fogalmak, folyamatok összefüggések	Tanulói tevékenységek	Szemléltetés
1-2. Testi, lelki egészségünk	<p>Stressz kezelésének módszerei:</p> <p>Hogyan látnak minket mások? Jellegzetes kamaszkori problémák megoldási módjai, technikái.</p> <p>A személyiségfejlődés megnyilvánulásai:</p> <ul style="list-style-type: none"> - önállósodás, - eredetieskedés, <p>egyénieskedés - szélsőséges viselkedés.</p> <p>A serdülés az önismereti érzékenység állapota. (Mérei F.)</p>	<p>A serdülés kezdetén (a passzív szakaszban) gyakran testi és szellemi lustaság, a munka alóli kibúvás jellemzi a kamaszokat. Abbahagyják a sportolást, szívesen heverésznek, a mosakodást is "elfelejtik"</p> <p>A nyugtalan szakasz: a hormontermelés hat a központi idegrend-szerre-ingerlékenység, izgatottság, indulatosság.</p> <p>Nagy barátságok és szenvedélyes veszekedések.</p> <p>Kortárskapcsolatok.</p>	<p>Feladat: Mi foglalkoztatja ilyenkor leginkább a serdülőket? (Saját tulajdonságai és belső történései.)</p> <p>Miért gondolják a kamaszok, hogy érzéseiket senki sem érti meg? (Újszerű élményekre törekszik, hangoskodik, nagy szavakat használ.)</p> <p>Miért mondják a kamaszokra, hogy túlzásba viszik a táncot, a szórakozást?</p> <p>(Intenzív mozgás-, ritmus-, változatosság - szükséglet.)</p>	<p>Táblai vázlat: A kamaszkori jellemzők és problémáinak felsorolása a megoldási technikák jelölésével.</p> <p>"Milyenek látnak mások" c. portré-kiállítás.</p> <p>Fogalmazás: "Fiam/lányom a kamaszkor küszöbén. (Egy szülő vallomása)</p>
	<p>Veszélyes anyagok</p> <p>Mi az alkohol?</p> <p>Ki az alkoholista? Az alkoholfogyasztás okai, (rövid, és hosszú távú)</p>	<p>Az alkoholizmus hatása a családra és a társadalomra.</p> <p>Sejtölő mérgek.</p> <p>Berűgás, részegség,</p>	<p>Szerepjátékok: pl. alkoholista a családban.</p> <p>Elő- és utótesztlapok megoldatása az alkoholfogyasztásról.</p>	<p>Tanulói rajzok: az alkohol története.</p> <p>Akoholizmussal összefüggő betegségek gyűjtése bemutatása.</p>

	<p>hatása a testre, egészségkárosítása.</p> <p>Az alkoholizmus figyelmeztető jelei, fokozatai. A fiatalok és serdülők italozási okai, következményei.</p>	<p>alkoholizmus, függőség.</p> <p>Az alkoholizmus fokozatai: - kipróbálás, rendszeres ivás, szenvedélyszerű és függőség.</p> <p>A testméret és alkohol hatásának összefüggése.</p> <p>Pozitív énkép kizárja az alkoholizmust!</p>	<p>Puzzle-játék: tények és tévhitek darabok szétválogatása csoportmunkában.</p> <p>Bizonyító kísérletek:</p> <p>alkohol hatása a csírázó magvakra, vízibolhákra.</p>	<p>Drogcsaládfa.</p> <p>Kísérletek végzése</p>
	<p>A dohányzás története. A dohánynövény hatóanyaga: a nikotin, mint drog.</p> <p>A dohányzás rövid és hosszú távú hatása a szervezetre, és a serdülőkére.</p>	<p>Dohány és nikotin összefüggése.</p> <p>A cigaretta káros anyagainak összefüggése az egyes betegségek kialakulásával.</p> <p>Drogfüggőség. Passzív dohányzás.</p> <p>Egyéni felelősség.</p>	<p>Szituációs játék: A szülők észreveszik. Hogy gyermekük dohányzik. Feladatlap:</p> <p>dohányzási kvízzjáték</p> <p>Antireklám készítése</p> <p>Helyes döntések gyakorlása. Kísérletek.</p>	<p>Gyűjtőmunka:</p> <p>a dohányzás okai, hatásának következményei.</p> <p>☐ Dohányzógépek ☐</p> <p>Kísérletek: a nikotin mérge.</p>
	<p>A szenvedélybetegségek közös vonásai: drogfogyasztók, szervezetük élettani és pszichikai működése, viselkedése és gondolkodása megváltozik. Orvosi</p>	<p>Kockázatvállalás.</p> <p>Tűrőképesség.</p> <p>Drogfüggőség:</p> <p>fizikai és pszichológiai:</p>	<p>Tények és tévhitek elemzése a drogról.</p> <p>A drogok csoportosítása, közös tulajdonságaik megállapítása.</p> <p>A függőség kialakulásának</p>	<p>Drogcsaládfa.</p> <p>Applikációs fogalmak, feliratok, gyűjtött képek, fotók.</p> <p>Videofilm.</p>

	<p>kezelésre, nevelésre terápiára van szükségük. Kigyógyulás lehetséges, de nehéz, ezért csak kevesen érik el.</p>	<p>nem tudják szabályozni a drogfogyasztást, csökken az ítélőképességük, változik érzékelésük.</p> <p>Drogtúladagolás - halál. Veszélyesek önmagukra és a társadalomra. Drogélvezet és erkölcsi zűllés összefüggése.</p>	<p>és jeleinek felsorolása, előzetes gyűjtőmunkák és a videofilm alapján.</p>	<p>Újságok, folyóiratok.</p>
	<p>Pszichoaktív - szerek veszélyei a gyermekek életében. A pszichoaktív szerek meghatározása, fajtái.</p> <p>Hatásuk függ az egyéni állapottól, érzékenységtől és az öntudat megváltoztatására alkalmas szertől.</p> <p>A gyermekek testsúlytól függetlenül érzékenyebbek ezekre, így a felnőtt adagjának töredéke is halált okozhat!</p>	<p>Az egyéni és csoportos drogozás oka: kísérletezés, tapasztalatszerzés, dac, lázadás, utánzás stb. Következménye: a drogfogyasztás uralkodóvá válik - érzelmi válság - deviáns viselkedés - veszélyes önmagára, családra, társadalomra.</p> <p>Elkerülés lehetőségei: - pozitív énkép, lelki egészség erősítése.</p> <p>Krónikus drogprobléma a túladagolás, mint baleset, és az AIDS- fertőzés.</p>	<p>Problémamegoldó gondolkodás és stresszkezelő képesség fejlesztése szituációs játékok segítségével.</p> <p>Az egyes drogokhoz betegségek, egészségügyi veszélyek hozzárendelése. Pl.:</p> <p>szerves oldószer - máj- és csontvelő károsodás,</p> <p>Marihuána - növekedési zavarok,</p> <p>kokain - látászavar, fogyás, üldözési mánia stb.</p>	<p>Képek, fotók, videofilm.</p> <p>Applikáció: fogalmak, feliratok, folyamatábrák</p>

8. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

„A valódi együttérzés nemcsak érzelmi viszonyt jelez. Szilárd, az értelmén alapuló meggyőződésből ered. Ezért az igazán együttérző viselkedés még akkor sem változik, ha éppen negatívan fogadják. Az egyetemes önzetlenségből kifejlődik bennünk a másokért érzett felelősség, és ez akként jelenik meg, hogy segíteni akarunk társainknak gondjaik leküzdésében.”

/Tenzin Gjaco/

A kollégiumi nevelés feladata a szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítása a tanulóiban úgy, hogy önálló tapasztalati úton ismerjék meg a hátránnyal élők sajátos igényeit, élethelyzetét. Ez a segítő magatartás fejleszti a diákokban az együttérzést, együttműködést, problémamegoldást és az önkéntes feladatvállalást, mely elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári léthez.

„A NAT ösztönzi a személyiség fejlesztését, kibontakozását segítő nevelést-oktatást: célul tűzi ki a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítását a tanulóiban úgy, hogy saját élményű tanuláson keresztül ismerik meg ezeknek a csoportoknak a sajátos igényeit, élethelyzetét. A segítő magatartás számos olyan képességet igényel és fejleszt is egyúttal (együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás-és megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári léthez.”¹

(A kollégiumi nevelés ezen feladatát különösen indokoltá teszi, hogy 2016-tól az érettségi vizsgára bocsátás előfeltétele lesz az „önkéntes munka”).

FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEK:

- Alakuljon ki,
- Tudatosuljon,
- Legyen motivált.
- Pályaorientáció segítése.
- Társadalmi szerepek tanulása.

FELELŐSSÉGVÁLLALÁS MÁSOKÉRT, ÖNKÉNTESÉG során az alábbi készségek megalapozása és fejlesztése történik:

- Kötelességtudat

¹ A Kormány 110/2012. (VI. 4.) Korm. Rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról

- Munka megbecsülése
- Mértéktartás
- Együttérzés, együttműködés
- Segítőkészség
- Tisztelet, tisztesség
- Korruptió elleni fellépés
- Türelem
- Megértés
- Elfogadás
- Empátia
- Szociális érzékenység
- Lemondás, önfeláldozás
- Kreativitás
- Problémamegoldás

SZERVEZÉSI FELADATOK A NEVELŐTESTÜLET SZÁMÁRA:

a. Végezzünk felmérést a kollégiumi tanulók körében, a HH és HHH megismerése érdekében.

Felelősök: csoportvezetők

Határidő: szeptember 30. (kérdőív összeállítsa a nevelőtestület feladat)

b. Végezzünk felmérést a kollégiumi tanulók körében a szűkebb és tágabb környezetükben végzett önkéntes munkájukról.

Felelősök: csoportvezetők

Határidő: február 1.

c. Ruhagyűjtés a kollégium előszobájában önkéntes alapon.

d. Környezetszépítő munka évszakokhoz kapcsoltan a kollégiumban.

e. „Őszi gyümölcskosár”: az otthon feleslegessé váló gyümölcsöt helyezzük el közös fogyasztásra.

f. Kapcsolatfelvétel azokkal az intézményekkel, ahol az önkéntes munkát végezzük (pl. idősek otthona, beteg gyermekeket gondozó óvoda, Down szindrómás gyerekek játszótáza, stb.)

PROGRAMTERV:

<i>Évfolyam</i>		9.	10.	11.	12.	13-14.
<i>Időkeret (óra)</i>		2	2	2	1	1
<i>Témák</i>	<i>Tartalmak, tevékenységek</i>					
- társadalmi felelősségvállalás és szolidaritás - önkéntes feladatvállalás másokért - összetartás és együttérzés	<ul style="list-style-type: none">❖ Ismertessük a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzet fogalmát.❖ Példákon keresztül mutassuk be a társadalmi felelősségvállalás fontosságát, a másokért érzett szolidaritás jelentőségét.❖ Ismertessük, hogy mit jelent fogyatékkal élni.❖ A segítő magatartás kifejlődése érdekében szervezzünk olyan diákkört, melyben beteg, idős emberek élethelyzetén javíthatunk.❖ Az együttműködés, egymásra figyelés képességének kialakítása érdekében élethelyzeteken keresztül mutassuk be az egyéni felelősség és a közös felelősségvállalás egymásra hatását (tanulópárok).❖ Ismertessük a tágabb közösségért (kollégium, település) végzett önkéntes munka lehetőségeit és jelentőségét.❖ Hozzanak fel példát a tanulók a saját életükből és környezetükből annak szemléltetésére, hogy hogyan és milyen önkéntes munkát végeznek.❖ Mérjük fel a kollégiumi tanulók körében a HH és a HHH gyerekek igényeit.					

Fogalmak tisztázása (a tanuló életkorához igazodva):

- ❖ Társadalmi felelősségvállalás: Az intézmény „felismeri, hogy a fenntarthatatlanság (a környezet pusztulása és a fokozódó társadalmi igazságtalanság) korunk legfontosabb kihívása.
- ❖ Önkéntesség: Az önkéntesség olyan tevékenység, amelyet a személy szabad akaratából, egyéni választása és motivációja alapján, a pénzügyi haszonszerzés szándéka nélkül végez más személy, személyek vagy a közösség javát szolgálva.
- ❖ Önkéntesség és közösségi szolgálat ismerve:
 - a személy belső indíttatásából végzett tevékenység
 - anyagi ellenszolgáltatás nélküli
 - a közjót szolgálja
 - egyidejűleg hasznos a támogatottnak és az önkéntes munkát végzőnek

ÉLETVITEL ÉS GYAKORLAT (9-12 ÉVFOLYAM):

Példák arra vonatkozóan, hogy az önkéntes munkát hogyan és milyen környezetben gyakorolhatják:

- Család
- Idősek otthona (séta, felolvasás, zenehallgatás, ünnepeken való részvétel.
- Állatmenhely
- Civil szervezet (E-misszió, községi és városi polgárőrség)
- Közösségért végzett feladatok a kollégiumban.
- Játék nehézséggel élőkkel (sajátos igényű gyerekek az iskolában, Down-kóros gyerekek a játszótéren).
- Városi ünnepek, sportrendezvényekben való részvétel.
- Szituációs játékok előadása (szerepek: vak, kerekesszékes, ülő, mozgásában korlátozott, süket)

9. Fenntarthatóság, környezettudatosság.

„Ha nem látod tisztán honnan jöttél, azt sem fogod tudni, hová tartasz.”

(Tatiosz)

Számos világméretű környezeti válság felismerése óta általánosan elfogadott tény, hogy igen nagy szükségünk van környezetünk ismeretére. A környezet égető problémáinak elmúlt években riasztó mértékű megsokszorozódása igazolja az aggodalmak jogosságát.

A környezetvédelem kérdése interdiszciplináris, több tudományágra kiterjedő globális probléma. Képesek vagyunk-e felelősséggel viseltetni az utánunk következő nemzedékek iránt, hogy képesek vagyunk-e a közös problémákat magunkénak is tekinteni, foglalkozni vele az előrelépés érdekében.?

Az emberiség közös célja az összefogás, a bioszféra globális állapotának megóvása érdekében.

- A kollégiumi környezeti nevelés fő célkitűzése a tanulók személyiségének formálása oly módon, hogy felkészítse a diákokat a fenntartható fejlődés fontosságának felismerésére, a fenntartható fejlődés feltételeinek megvalósítására. A fenntartható fejlődés a jelen nemzedék szükségleteit elégíti ki anélkül, hogy veszélyeztetné a jövő generációk túlélési esélyeit.
- Mutassa be a kollégium a természet, az emberi környezet értékeit, esztétikumát, az ember és a környezet harmonikus kapcsolatának lehetőségeit.
- A kollégium alakítsa ki a diákokban azokat a környezeti magatartási mintákat, melynek során a társadalom környezetért felelős személyiségeivé válhatnak.
- A környezeti nevelés legyen élethosszig tartó folyamat, mely nem korlátozódik a kollégiumra, az iskolára.
- A környezeti nevelés magába foglalja a természet és vele együtt a társadalom jövőjének fenntarthatóságát.

Fejlesztési követelmények 9-13.évfolyam:

- A kollégiumban élő diák ismerje fel a mindennapi életben előforduló, a környezetet szennyező anyagokat, a környezetre káros tevékenységeket, és kerülje is el ezeket.
- Legyen képes társaival együttműködésben tudatosan, a környezeti szempontokat is figyelembe véve alakítani a kollégium belső és külső környezetét.
- Ne hagyja figyelmen kívül személyes élettereinek kialakításában a környezetbarát módokat.
- Részesítse előnyben a természetes, újrahasznosítható anyagokat.
- Legyen felkészülve a környezettudatos döntések meghozatalára, melyekben hasznosítsa a különböző tantárgyakban tanultakat.
- Legyen felkészülve arra, hogy érvelni tudjon a környezetvédő megoldások mellett.
- Válgják erkölcsi alapulvévé a természet tisztelete, környezete megbecsülése.

Időkeret:

9-12.évfolyam: 2óra.

9.évfolyam:

1. óra

Témakör: A természet és az emberi környezet egymásra gyakorolt hatása.

- cél, feladat: Fő célkitűzés elősegíteni a tanulók környezettudatos, környezetért felelős szemléletének kialakítását. Bemutatni élő példákkal az ember és a természet egészséges együttélését.
- fejlesztési követelmény: A tanulók váljanak érzékennyé a környezetük állapota iránt, legyenek képesek annak változásait érzékelni.

- tartalom: A környezet és az ember viszonya, a környezet jelenségeinek, értékeinek megismerése. Az élővilág, a természet szépségeinek bemutatása, meglátása, szeretete.
- Tevékenység, módszer: Kirándulás a Sóstói erdőbe. Beszélgetés a látottakról.

2.óra

Témakör: Közös felelősség kialakítása.

- cél, feladat: Környezet tudat, erkölcs kialakítása.

Tudatosítani kell a tanulók gondolkodásmódjában, hogy minden gyereknek és felnőttnek a maga kis közösségén belül kell az első lépéseket megtennie a szűkebb természeti környezetük megőrzése érdekében. Cselekedeteikért, hozzáállásukért pedig saját maguknak kell a következményeket vállalni.

Hatékony személyiségformálás, önszabályozás, prevenció, társas együttműködés.

- fejlesztési követelmény: Ismerjék a tanulók a mindennapi életben előforduló környezetre káros anyagokat és tevékenységeket.
- tartalom: Leggyakrabban előforduló környezet szennyező anyagok. A környezeti szennyezés legtipikusabb formái. A szennyezés megelőzése, elkerülése esetleges helyreállítása.
- tevékenység, módszer: Környezet szennyező anyagok bemutatása. Diavetítés. Beszélgetés.

10. évfolyam

1.óra

Témakör: Természeti erőforrásaink védelme.

- cél, feladat: A természeti környezet megismerésén illetve személyes felelősségen alapuló környezettudatos magatartás kialakítása egyéni és közösségi szinten.

- fejlesztési követelmény: Természet tiszteletére, felelősségteljes magatartásmód kialakítására, a természet értékeinek megóvására nevelés. Meghatározó a környezeti ártalmak megelőzése természeti kincseink megőrzése során.
- tartalom: Természeti környezetet védő akciók, tevékenységek megszervezése. A környezet állapotának vizsgálata. Urbanizáció hatásai a természetre.
- tevékenység, módszer: Beszélgetés a témáról. Hulladékgyűjtési akciócsoport megszervezése. Kisvideók megtekintése.

2.óra

Témakör: Az ipari termelés és a környezet védelmének összehangolása.

- cél, feladat: Az ember alkotta épített környezet zavaró hatásai a természet egyensúlyára. Környezetvédő magatartásmódok bemutatása. Újrahasznosítható energiaforrások.
- fejlesztési követelmény: Legyenek képesek a kollégium közösségei tudatosan együttműködni a fenntarthatóságnak való megfelelés érdekében. Ezen szempontok szerint alakítani kollégiumi környezetüket.
- tartalom: Minden állampolgárnak joga és kötelessége megőrizni saját természeti értékeit, ez csak összefogással valósítható meg.
- tevékenység, módszer: Tisztasági verseny megszervezése. Látogatás ipari parkba, ipartelepre.

11.évfolyam

1.óra

Témakör: Környezetünk állapota. „Gondolkodj globálisan, cselekedj lokálisan.”

- cél, feladat: A környezettel való harmonikus együttélés megteremtésére való törekvés. Felelősségteljes szemléletmódra nevelés.
- fejlesztési követelmények: Legyenek képesek a természeti környezet és az ember alkotta értékek felismerésére, megőrzésére.
- tartalom: A természetvédelem céljai, alapelvei. Globális környezeti problémák.

- tevékenység, módszer: Beszélgetés. Kiselőadások, beszámolók készítése. Diavetítés.

2. óra

Témakör: Környezetkímélő életmódok bemutatása. Közös felelősség kialakítása.

- cél, feladat: A tanuló teljes személyiségének fejlesztésével, korszerű ismeretek bővítésével a természet szeretetére, tiszteletére nevelés. Rendszerszemléletű környezetlátás kialakítása.
- fejlesztési követelmény: Az ökológiai problémák megoldása érdekében globális összefüggések felfedezése, problémamegoldó gondolkodás, kreatív képességek kialakítása és fejlesztése.
- tartalom: Fogyasztási szokásaink. Újrahasznosítás. Szelektív hulladékgyűjtés.
- tevékenység, módszer: Látogatás a hulladékudvarba. Beszélgetés a témáról.

12. évfolyam

1.óra

Témakör: Újrahasznosítható anyagok bemutatása.

- cél, feladat: Válgjon erkölcsi alapelve a természet tisztelete, a környezet megbecsülése. Környezettudatos életvitel kialakításával, lehetővé kell tenni a természet harmóniájának megérzését. Nyitottá kell tenni a tanulókat a természet szépségeinek befogadására.
- fejlesztési követelmény: Legyenek felkészülve környezettudatos döntés meghozatalára. Helyes választási képességek kialakításával, adjunk lehetőséget a környezetkímélő technológiákkal készült termékek megismerésére, takarékos életvitel kialakítására.
- tartalom: Szelektív hulladékgyűjtés. A hulladék újrahasznosítása. Napenergia hasznosítása. Vízierőművek. Atomerőművek.
- tevékenység, módszer: Beszámoló készítése. Projektmunka. Kiselőadás.

2. óra

Téma: Környezetünk megóvása, környezettudatosságra neveléssel.

- cél, feladat: Környezetünk esztétikus alakítása, egyetemes és kulturális örökségünk védelme.
- fejlesztési követelmény: Alakuljon ki a környezet iránt pozitív érzelmi viszony.
- tartalom: Nemzeti természeti értékeink megóvása. Hazánk nemzeti parkjai, a világörökség kincsei.
- tevékenység, módszer: Videós vetítés. Beszélgetés, kiselőadások.

13. évfolyam

1. óra

Téma: „Gondolkodj globálisan, cselekedj lokálisan.” Környezetünk állapota.

- cél, feladat: Nyitottá kell tenni a diákokat a környezet szépségeinek befogadására. Segíteni a környezeti folyamatok, összefüggések megértését. Hajlandóságot kell ébreszteniük a tenni akarásra, környezeti problémák megoldására.
- fejlesztési követelmények: Vegyenek részt aktívan a környezetvédelemben, iskolánk környezeti adottságainak megőrzésében, udvarunk parkosítása gyerekekkel közösen megoldható gyakorlati feladat.
- tartalom: Emberi tevékenységek okozta változások megértése, hatásuk a környezet állapotára. A környezetvédelem lehetőségeinek felismerése, kiaknázása. A fenntartható fejlődés formálásáért közösségi felelősség.
- tevékenység, módszer: Projektmunka. Gyakorlati környezetvédelem a kollégiumban.

2.óra

Téma: Környezetünk állapotának megőrzése közös felelősségünk.

- cél, feladat: Fejlődjön ki a gyerekekben a harmonikus, esztétikus környezet iránti igény, legyen motivált a környezetkímélő életmódokhoz szükséges szokások kialakításában.
- fejlesztési követelmények: Alakuljon ki a környezet iránti pozitív érzelmi viszony. Váljanak érzékeny tanulóink a környezet állapota iránt.

- tartalom: Bioélelmiszerek, biogazdálkodás bemutatása. Génmanipulált növények, hormonkezelt állatok.
- tevékenység, módszer: Beszélgetés a témáról. Aktív környezetvédelem a lakóhelyen. Szelektív hulladékgyűjtés.

10. Pályaorientáció

Mai világunkban szüksége van a diákoknak arra, hogy iránytűt mutassunk nekik későbbi életpályájuk kiválasztásához. Ugyanakkor arra is szükség van, hogy tisztában legyenek azzal és felkészültek legyenek rá, hogy életük során akár többször is pályát kell módosítaniuk.

A kollégiumban arra törekszünk, hogy megkönnyítsük és segítsük a tájékozódást, hogy megtalálják későbbi hivatásukat. A csoportfoglalkozások keretein belül arra nyílik lehetőségünk, hogy egyes szakterületekről beszéljünk, megismerkedjenek szervezetekkel, honlapokkal, dokumentumokkal, amelyek a pályaválasztást elősegítik. Fontosnak tartjuk, hogy már középiskolában megismerjék az álláskeresés folyamatát, a munkáltatóval való kapcsolatfelvételt, a személyes és írásos bemutatkozást.

Fejlesztési követelmények, 9-13. évfolyam

- Legyen képes felismerni az önismeret szerepét a helyes pályaválasztásban, ismerje saját képességeit.
- Legyen képes mérlegelni saját pályaválasztási lehetőségeit.
- Tudjon önállóan tájékozódni a pályaválasztási dokumentumokban.
- Legyen képes megérteni a munkahelyi feladatokat és elvárásokat.
- Tudja alkalmazni az álláskeresés különböző technikáit, alakítsa ki a megfelelő kommunikációs stílust.
- Tudatosuljon benne, hogy élete során többször pályamódosításra kényszerülhet, ezért is van jelentősége a folyamatos tanulásnak, önképzésnek.
- Rendelkezzen megfelelő ismeretekkel választott szakmájával, hivatásával kapcsolatban, munkaerő-piaci lehetőségeiről, munkavállalói szerepéről.

Programterv

Évfolyam	9.	10.	11.	12.	13.
Időkeret (óra)	2	2	2	2	2
Témák	Tartalmak, tevékenységek				
- tevékenységek és szakmák jellemzői - különféle életpályák bemutatása - a munka világa és jellemzői - továbbtanulási lehetőségek	<p>- Mutassuk be a különféle szakmákat és a betöltésükhöz szükséges képességeket, adottságokat, ergonómiai elvárásokat.</p> <p>- Önismereti teszt segítségével mérjük fel a tanulók személyiségjellemzőit, érdeklődési körét és ehhez kapcsolódóan a pályaválasztási lehetőségeit.</p> <p>- Mutassuk be, milyen pályaválasztási dokumentumok léteznek és azok hogyan használhatók.</p> <p>- Ismertessük és gyakoroltassuk az álláskeresés (bemutatkozás, interjú, pályázat írás stb.) különböző technikáit.</p> <p>- Mutassuk be, hogy a folyamatos tanulás, az újabb képzettség megszerzése mennyiben segíti a pályamódosítást, és munkanélkülivé válás esetén az újbóli elhelyezkedést.</p>				

évfolyam, óraszám	témák	tartalmak, tevékenységek
9. évfolyam (2 óra)	tevékenységek és szakmák jellemzői, különféle életpályák bemutatása	a humán és a reál tudományterületekhez kapcsolódó szakmák bemutatása -képeségek -elvárások -előmenetel -előnyök/hátrányok
10. évfolyam (2 óra)	pályaválasztást segítő szervezetek; pályaválasztási attitűdök vizsgálata, értékelése	Nevelési Tanácsadó tevékenysége Nemzeti Pályaorientációs Portál (eletpalya.munka.hu) Érdeklődési irányok teszt kitöltése
11. évfolyam (2 óra)	munka iránti érdeklődés vizsgálata, értékelése	Nemzeti Pályaorientációs Portál (eletpalya.munka.hu)

		Pályaterület kereső teszt; Munkaérték kérdőív
12. évfolyam (2 óra)	pályaválasztási dokumentumok nyomtatott és elektronikus formái	Felsőoktatási felvételi tájékoztató, jelentkezési lap, elektronikus jelentkezés, felvi.hu
13. évfolyam (2 óra)	munkavállalás; élethosszig tartó tanulás	munkavállaláshoz szükséges dokumentumokkal ismerkedés (önéletrajz, motivációs levél), személyes találkozó a munkáltatóval (interjú); life-long-learning fogalma, jelentősége

11. Gazdasági és pénzügyi nevelés

A kollégiumnak - a bentlakásos köznevelési intézmény sajátos adottságaiból adódóan - segíteni kell, hogy a tanulók felismerjék saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Fontos, hogy tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrataltságát. A kollégium a diák-önkormányzati tevékenység működtetésén keresztül segíti az autonóm, felelős, a közösség érdekeit is figyelembe vevő magatartás és a körültekintő döntéshozás képességének kialakulását.

A pénz világának, a helyes gazdálkodás alapvető szabályainak megismerésére a kollégium megfelelő helyet és lehetőséget biztosít a tanulók számára.

Működése egyben megfelelő példát mutat arra, hogy miként kell és szabad a javakkal ésszerűen gazdálkodni, a fogyasztás szerkezetét a lehetőségekhez viszonyítva megfontolt módon kialakítani.

Az egyéni és közösségi érdekek jól összehangolhatók a diák-önkormányzati munka révén. Gyakorolhatók a döntés és a felelősség egymásra hatásából adódó helyzetek.

Fejlesztési követelmények, 9-13. évfolyam

- Ismerje a társadalmi, gazdasági problémák kialakulásának okait.
- Tanulja meg az ésszerű családi gazdálkodás kialakításának módszereit.
- Tudja alkalmazni a pénzkezelés különböző technikáit.
- Tudatosuljon benne a munka jelentősége, mint a javak létrehozásának, illetve megszerzésének eszköze.
- Legyen tisztában a vállalkozások szerepével, a kockázatvállalás fontosságával és veszélyeivel.

Évfolyam	9.	10.	11.	12.	
13.					
Időkeret (óra)		2	2	2	3
3					

Programterv

Témák

- a gazdaság működésének alapjai
- a családi gazdálkodás
- munka, fogyasztás és gazdálkodás
- pénzkezelés technikái
- vállalkozás és kockázat
- A helyes családi gazdálkodás bemutatása különféle családszerkezetben.

Tartalmak, tevékenységek

- Példákon keresztül ismertessük, milyen problémák adódhatnak a társadalomban a helytelen gazdálkodás miatt és ezek milyen következményekkel járnak.
- Ismertessük és a lehetőségeknek megfelelően gyakoroltassuk a banki műveleteket (csekk kitöltése, bankkártya használata, pénzáttalás stb.).
- Mutassuk be a munkával szerzett jövedelem és az ebből finanszírozható javak, szolgáltatások összefüggéseit.

- Ismertessük a vállalkozás lényegét, alapvető formáit és a működési módjukat.
- Példákon keresztül mutassuk be, mit jelent a kockázatelemzés, a kockázatvállalás, miért van ennek jelentősége, és melyek a veszélyei.

A tananyag tartalmai

1. óra A gazdasági élet szerkezete, mutatói
2. óra A piacgazdaság jellemzői
3. óra A világgazdaság építőkövei: az államok
4. óra A világgazdaság földrajzi szerkezete (fejlett és fejlődő országok)
5. óra A világgazdaság globalizációja
6. óra A multik és a globalizáció
7. óra A nemzetközi szervezetek szerepe a gazdasági életben
8. óra A regionális integrációk szerepe a világban
9. óra A monetáris világ jellemzői, a pénz szerepe mai életünkben
10. óra A tőkeáramlások jellemzői, az adósságválság és kezelésének problémái
11. óra Mindennapi pénzügyeink, a pénzről másképp
12. óra Hazánk szerepe a világgazdaságban

12. Médiatudatosságra nevelés

Fontos, hogy a tanulók értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés során az értelmező, kritikai beállítódás kialakításának nagy jelentősége van. A diákokkal ismertetni kell a média működésének és hatásmechanizmusának főbb törvényszerűségeit, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokat, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módját.

A kollégiumi csoportfoglalkozásokon belül

a médiatudatosságra nevelés témakörének éves óraszámja

TÉMAKÖR	9.	10.	11.	12.	13-14.
	évfolyam,	évfolyam	évfolyam	évfolyam	évfolyam
Médiatudatosságra nevelés	1óra	1óra	1óra	1óra	1óra

Médiatudatosságra nevelés

A társadalmi élet szinte minden mozzanatát áthatják a különféle médiumok.

A diákok kollégiumi nevelésének szempontjából tehát fontos, hogy értsék az új és hagyományos médiumok nyelvét, a társadalom és a média kölcsönös kapcsolatát.

A médiatudatosságra nevelés során a megfelelő értelmező, kritikai beállítódás kialakításának és fejlesztésének meghatározó jelentősége van valamennyi korosztály számára.

A médiatudatosság főbb ismérvei:

Milyen sajátos képességekre van szükség a médiatudatosság kialakításához?

A médiatudatos, azaz a kritikus néző:

- Képes a valós tények és a fikció megkülönböztetésére...
 - Felismeri a valóság ábrázolásának különböző szintjeit...
 - Egyre többet tud a tévéműsorok, a videó- és számítógépes játékok, a filmek, az interaktív rendszerek és weboldalak működési mechanizmusáról, ezek gyártásának és terjesztésének módjáról és céljáról...
 - Meg tudja különböztetni a valódi riportot a fizetett tartalmaktól...
 - Tudatában van annak, hogy kereskedelmi üzenetekkel (pl. termékek célzott elhelyezésével) a műsorokon belül is találkozhat, sőt, fel is ismeri ezeket, és a reklámokhoz kritikus hozzáállással viszonyul...
 - Tudatában van annak, hogy a hírek és hírszerkesztés mögött is húzódnak gazdasági és egyéb érdekek...
 - Képes tudatosan megindokolni, hogy miért kedveli az általa preferált médiatartalmakat...
-
- Az **új média**, az interaktivitás, az újfajta on-line közösségi terek megjelenése alapvetően átírta a korábbi megközelítésmódot, és a médiapedagógia tágabb, sokrétűbb tudást és készségeket egyaránt fejlesztő komplex területté vált. Az audiovizuális nyelv elsajátítása mellett kiemelt hangsúlyt kap az információhoz való hozzáféréshez, az értelmezéshez, elhelyezéshez, és átalakításhoz kapcsolódó készségek fejlesztése. Mindez a társadalmi közegben való mozgás szempontjából is új helyzetet teremt, az ehhez kapcsolódó szokások, normák, felelősségi kérdések tudatosítása, elsajátítása ugyancsak a terület részévé vált.
 - A **kommunikációs eszközök forradalmi változása**, egyaránt való jelenléte a magánélet, a közélet és a munka világában, a konvergencia, a médiához való viszony újragondolását eredményezik. A médiaértés a társadalomban való elhelyezkedés, mozgás alapvető eszközévé válik, Sonia Livingstone neves brit kutató szerint leírható, mint „képesség a médiaüzenetekhez való hozzáféréshez, megértéséhez, értékeléséhez, módosításához, és új üzenet létrehozásához a kontextusok sokféleségében.
 - A digitális technikai fejlődés eredményeként a média világát ma a **tartalomdömping** jellemzi. A 30-40 évvel ezelőtti kínálathoz képest összehasonlíthatatlanul nagyobb a választási lehetőség. A médiaipar a gyerekközönséget is komoly célcsoportként tartja

számon, széles kínálatot biztosítva a legkisebbektől a késő kamaszkorig minden korosztály számára. A professzionális tartalomkínálat mellett az internet térhódításával párhuzamosan megjelent a felhasználók által készített tartalom is (blogok, youtube videók, fórumok, commentek stb.), amely tovább bővíti az eddig is széles tartalomkínálatot.

- A mennyiségi változások mellett minőségi változások is azonosíthatóak: a tartalomkínálat a **bulvárosodás** irányába indult el, és ezzel párhuzamosan a közszolgálati, minőségi tartalom mennyisége csökkenően van.

Fejlesztési követelmények, 9-13. évfolyam:

- Alakuljon ki kritikai érzéke a médiatartalmak megválasztásához.
- Képes legyen az online kommunikáció hatékony felhasználására.
- Ismerje a reklám hatását a fogyasztásra.
- Tanulja meg hatékony módon és megfelelő mértékben felhasználni a számítógép és egyéb online média nyújtotta lehetőségeket.
- Ismerje meg a közösségi tartalmak etikus, jogszabályok szerinti használatának és felhasználásának szabályait.
- Tudatosuljanak az adatbiztonsággal, jogtudatossággal, a függőséggel (internet, számítógépes játékok) és egyéb veszélyekkel és azok elkerülésével kapcsolatos ismeretek.

<i>Évfolyam</i>	9.	10.	11.	12.	13.
<i>Időkeret (óra)</i>	1	1	1	1	1
<i>Témák</i>	<i>Tartalmak, tevékenységek</i>				
-a média társadalmi szerepe -a reklám és a fogyasztás összefüggése -amédiatartalmak és a valóság összefüggése -az internet használatának szabályai, a helyes etikai magatartás és felelősség -a számítógép, az internetfüggőség veszélyei	-Ismerkedés a hagyományos médiával a különféle folyóiratokon, kiadványokon keresztül. -Az elektronikus médiák (internetes ismeretterjesztő oldalak, e-book stb.) használatának gyakorlása. -Reklámok céljainak, hatásainak bemutatása különféle (pozitív és negatív) példákon keresztül. -Jogszabályok, etikai előírások ismertetése a hagyományos média és az internet használat esetében. -Gyakoroltassuk különféle ismeretek hozzájutásának módjait az internetes keresők segítségével. -Az adatbiztonság szabályainak, megteremtési lehetőségeinek ismertetése. -Az internet- és játékfüggőség káros hatásainak bemutatása.				

Programterv

9. évfolyam: 1 óra

A média fogalmának megismerése; Társadalmi szerepe
Milyen eszközei vannak (hagyományos : folyóiratok, kiadványok / modern: elektronikus-média : TV, rádiódigitális média), internetes ismeretterjesztő oldalak, e-book stb. használatának gyakorlása. A hagyományos és modern eszközök előnyei és hátrányai.

10. évfolyam: 1 óra

A médiatartalmak és a valóság összefüggése. A valóság és a médiában látottak szétválasztása.

A média manipulációinak veszélyei és a kritikus gondolkodás fontossága.

Különbéle ismeretek hozzájutásának módjai az internet segítségével.

11. évfolyam :1 óra

A reklám és a fogyasztás összefüggése. -Reklámok céljainak, hatásainak bemutatása különféle (pozitív és negatív) példákon keresztül.

"Médiaértés - Médiaoktatás – Médiatudor" anyagai :

Amédiaértésnek különösen a reklámok világában van kitüntetett szerepe, mert az "áruvilág kicsi királyai" (ahogy a gyermekeket nevezik) már akkor is fogyasztóként vannak megszólítva, amikor erre még éretlenek.

12. évfolyam :1 óra

Az internet használatának szabályai, a helyes etikai magatartás és felelősség. Jogszabályok, etikai előírások ismertetése a hagyományos média és az internet használat esetében.

Az adatbiztonság szabályainak, megteremtési lehetőségeinek ismertetése: (Hogyan védjük adatainkat, személyes információinkat, profilunkat illetéktelenek elől.

Hogyan kerülhetjük el, hogy visszaéljenek adatainkkal.)

13. évfolyam :1 óra

A számítógép / internet- és játékfüggőség kóros (káros) hatásainak bemutatása, feldolgozása.

Saját média, blog készítésének lehetőségei, eszközei. Előnyei és hátrányai.

Javaslatok, felhasználható feladatok, játékok a médiatudatosság fejlesztéséhez

- Vásárlás - Hogyan választasz? Szükségletek és vágyak - . Választás és döntés vásárláskor

- Hol találkozhatunk reklámokkal? Miért készülnek a reklámok és miért úgy ?
- Igaz vagy kitalált? - Tervezz Te is reklámot!
- Találd meg a reklámokat!Hol a hirdetés? - Melyik a kedvenced és miért (vagy miért nem) ?
- A szlogen ereje - Tervezz reklámfigurát!Tedd izgalmassá